,Paraskevas Lambropoulos

Experienţele mele LÂNGĂ SFÂNTUL PORFIRIE

Paraskevas Lambropoulos

Experienţele mele lângă Sfântul Porfirie

Traducere de Cristian Spătărelu

Editura EGUMENIŢA 2016

Traducerea s-a făcut după originalul în limba greacă riapaoKeud AapnponouÂou OI EMITEIPIEE MOY KONTA ETON Ano nopoYPio

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României LAMBROPOULOS, PARASKEVAS

Experienţele mele lângă Sfântul Porfirie Paraskevas Lambropoulos; trad, de Cristian Spătărelu. galaţi: Egumeniţa, 2016

ISBN 978-606-550-249-9

1. Spătărelu, Cristian (trad.)

235.3

prologul editorului

Îi mulţumim distinsului nostru prieten, Paraskevas Lambropoulos, pentru că ne-a oferit spre a folosi după judecata noastră însemnările care cuprind tot ceea ce a văzut sau a auzit remarcabil de la Părintele Porfirie, pe care l-a cunoscut vreme de mulţi ani. Le edităm fără intervenţii sau corecturi, în limbajul simplu şi nemeşteşugit al autorului, fiindcă în felul acesta simţim mai direct trăirile lui.

Fie ca Preasfântul Dumnezeu să binevoiască a ne deschide inimile, încât să înţelegem mesajul iubirii de Dumnezeu, pe care ni-l transmite, şi să-l trăim şi noi întru pocăinţă şi bucurie.

Paştile anului 2015

Sfânta Sihăstrie de maici Schimbarea la Faţă a Mântuitorului

prologul autorului

Nu este uşor pentru cineva să contureze sfinţenia Bunicului[1]. Chiar şi eu, care vi le povestesc pe toate acestea, nu pot să le descriu atât de bine, întrucât n-am înţeles corect cele câte au văzut ochii mei de lut şi au auzit urechile mele păcătoase. Cu puţina credinţă pe care o am, cred că Părintele Porfirie este un mare sfânt, un ocrotitor preablând şi iubit al meu şi al multor altora.

Acest părinte smerit, curat, luminos şi strălucitor, preablând, grabnic-ajutător, energic, iubit de toţi oamenii; acest sfânt care se ascundea între păcătoşii Atenei, în pădurea deasă şi întunecată a păcatului, era un diamant strălucitor. Deşi a umblat prin poluarea duhovnicească a oamenilor, a strălucit şi va străluci în Rai.

Aşa cum îndemna de multe ori: „Să mă strigaţi, şi eu voi ajunge îndată lângă voi", să-l strigăm din inimă pe marele sfânt al lui Dumnezeu, Sfântul Porfirie, fiecare dintre noi în parte, pentru noi,

[1] în greceşte papoulis, care este un termen plin de afecţiune pentru părinte, folosit atât pentru monahi, cât şi pentru clerici, n. trad.)

pentru copiii noştri, pentru cunoscuţii noştri, pentru toată lumea, şi să fim încredinţaţi că sfântul iubirii va împlini dorinţele noastre cele după Dumnezeu. Căci sfinţii răspund tuturor celor care-i cheamă cu credinţă. Şi răspund tuturor în acelaşi timp. De pildă cineva îl cheamă pe Sfântul Nectarie din America, şi în acelaşi timp îl cheamă cineva din Germania şi cineva din Grecia. Iar sfântul îndată este întru Iisus Hristos prezent, pretutindeni, tuturor.

îi mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a îngăduit mie, păcătosului, să-l văd şi să trăiesc lângă un asemenea mare sfânt şi să primesc binecuvântarea lui. Mă rog din inima mea împietrită să ne binecuvânteze din ceruri şi să se roage pentru noi toţi să devenim buni.

Paraskevas Lambropoulos

8

Cât am trăit lângă Sfântul porfirie

Primele întâlniri cum l-am cunoscut

Gândurile din copilărie şi Sfântul Porfirie

Aveam cinci ani când, într-o zi, pe când mă jucam cu alţi copii, s-a întâmplat ceva deosebit. Pe atunci nu existau jucării din comerţ şi ne jucam cu pietre, lemne, pământ, nuiele din copaci. Eram desculţi şi mergeam să ne jucăm acolo unde legau animalele. Era singurul loc unde pământul se bătătorise şi devenise moale ca praful, încât nu ne rănea tălpile.

Aşadar luam praf în pumni şi-l aruncam de sus în vânt. Atunci mi-a venit o idee: dacă aş avea puterea, încât să spun de pildă unei pietre să se sfărâme în mici bucăţele, şi apoi în bucăţele şi mai mici, iar apoi aceste bucăţele să le fac praf. Aşa mă gândeam cu mintea mea de copil. însă această întâmplare mi-am

9

amintit-o mai târziu în armată, când învăţam despre fragmentarea atomilor. Datorită acestei experienţe a mea din copilărie am înţeles foarte uşor acea lecţie. Era ca şi când aş fi ştiut-o de ani de zile.

Am avut şi o altă dorinţă copilărească. Voiam să am puterea ca lucrul la care mă gândesc să-l pot vedea. Ca acolo unde merge gândul meu, să meargă şi lumina ochilor mei. Sau chiar să mă pot afla automat acolo. Să mă pot afla în diferite locuri, pe munţi, în cer.

Acest lucru am constatat că se poate întâmpla, atunci când l-am întâlnit pe Sfântul Porfirie. Atunci când stăteam lângă el şi mă gândeam la ceva, uneori părintele, cu harul dumnezeiesc, se transpunea acolo, ca albina care se aşază pe floare. Pătrundea în adâncul mării, în măruntaiele pământului, în cer, mirosea parfumul florilor, pregusta orice putea fi gustat, vedea orice dorinţă a oamenilor, chiar şi a animalelor, mergea în străfunduri. Părintele era în sine o adevărată minune. De aceea îmi plăcea să fiu mereu împreună cu el, să-l ating, să-l aud, să mă gândesc la el, să simt iubirea lui.

Era ca şi când Bunicul avea o „rachetă", care-l transporta pretutindeni, acolo unde nu putea merge nimeni altul. Iar această „rachetă" nu era alta decât „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!", şi însuşi Domnul îl transporta acolo unde ochiul omului nu vede, acolo unde este cu neputinţă la oameni, dar cu putinţă la Dumnezeu.

10

„Mă închin harului tău"

Când aveam şapte-opt ani am văzut o bătrână din satul meu, care privea vizavi spre nişte peşteri, unde se afla Biserica Sfântului Gheorghe, şi totodată îşi făcea cruce zicând: „Sfinte al meu Gheorghe, mă închin harului tău!". Am început să fac şi eu aşa. Şi când treceam pe lângă vreo biserică făceam la fel. îndeosebi aveam şi am mare evlavie la Sfânta Parascheva, ocrotitoarea mea.

Când m-au luat în armată şi aveam nelinişti, curiozitate, teamă şi nesiguranţă, că m-aş putea adapta acolo, mă rugam zilnic la Sfânta Parascheva.

într-o seară sfânta mi s-a arătat în somn. Când am văzut-o m-am înclinat în faţa ei, i-am spus „mă închin harului tău", şi am îngenuncheat smerit înaintea sa. Aceea mi-a făcut de trei ori semnul crucii pe cap şi mi-a întins mâna, pe care am sărutat-o. M-a inundat o mireasmă sfântă, pe care nu pot s-o descriu, dar nici n-o voi uita vreodată. O asemenea mireasmă n-am mai întâlnit nicăieri, la nicio floare, la nicio plantă, decât atunci când l-am întâlnit pe marele sfânt al lui Dumnezeu, Porfirie, care m-a inundat cu aceasta. Voi povesti despre aceasta mai jos.

11

Cum l-am întâlnit pe Sfântul Porfirie

Aveam douăzeci şi patru de ani când am emigrat în Australia. Tânăr fiind, nu aveam multe în comun cu Biserica, iar acolo, în pribegie, am întâmpinat diferite situaţii. Am întâlnit

greci foarte credincioşi, care vorbeau încontinuu despre Biserică, dar şi pe alţii care se abătuseră de la idealurile grecilor. Singurul lucru pe care nu-l uitaseră era patria. Aşadar acolo s-au apropiat de mine mulţi eretici, mai ales martori ai lui Iehova. însă nu voiam să nesocotesc sfaturile părinţilor mei, şi nici toată această tradiţie orală legată de minunile sfinţilor, care mi se predase de mic copil. Mă împotriveam ereticilor, chiar dacă nu ştiam să le răspund.

în Australia am stat cam cinci ani şi după aceea am hotărât să mă întorc în frumoasa Grecie. însă în timpul şederii mele acolo îmi făcusem mulţi prieteni şi aveam mulţi cunoscuţi. Unul dintre aceştia era dragul meu prieten, frate şi sfătuitor, Antonis, pe care îl am mereu în inimă.

Atunci când într-o zi i-am spus că am hotărât să mă întorc în patrie, mi-a cerut următorul lucru:

— Să mergi la Policlinica din Atena, în piaţa Omonia. Acolo se află un părinte. Să-i spui cutare şi cutare... şi ceea ce-ţi va răspunde, să-mi scrii.

12

Şi într-adevăr, când m-am întors în Grecia, am mers la Biserica Sfântului Gherasim şi i-am spus problema mea femeii care se îngrijea de biserică. Aceea i-a transmis-o părintelui, dar în ziua aceea n-a putut să mă vadă, pentru că era grăbit. N-am apucat nici să-i sărut mâna.

M-am dus din nou altă dată. Când l-am văzut, am alergat să-i sărut mâna, dar acela a retras-o, m-a privit în ochi şi mi-a spus:

— încet, bre! Te grăbeşti? Ia spune, te grăbeşti?

Eu am lăsat-o mai uşor.

— Nu părinte, i-am zis.

— E, dacă nu te grăbeşti, aşteaptă, binecuvântatule!

Mi-a spus că are treabă şi mi-a cerut să merg cu el şi să-i povestesc pe drum ceea ce voiam. Şi într-adevăr, am mers împreună şi i-am transmis ce mi-a spus Antonis. S-a aplecat puţin şi mi-a zis:

— O să-ţi spun altă dată.

însă eu trebuia să-i scriu prietenului meu răspunsul. M-am dus deci de multe ori, nădăjduind să primesc răspunsul de care aveam nevoie. între timp trecuseră aproape două luni.

Când în cele din urmă părintele a primit să-mi vorbească, mi-a spus singur, înainte de a apuca să-l întreb ceva:

— Ce te gândeşti mereu la asta? Aceia vor veni
aici.

13

Atunci mi s-a ivit prima nelămurire. Părintele a continuat:

— Lasă-i pe ei. Tu ce faci? Mergi la biserică?

— Din când în când, părinte, i-am răspuns.

— Să mergi, binecuvântatule, şi să te spovedeşti. Acum du-te şi o să mai vorbim.

Când l-am reîntâlnit, am vrut să revin la problema prietenului meu. însă iarăşi, înainte de a-l întreba ceva, mi-a spus că aceia vor veni foarte curând în ţară. Şi o, minune, peste câteva zile Antonis i-a telefonat fratelui meu şi a întrebat de mine... Adică venise în Grecia.

Am continuat, desigur, să merg la părinte. La un moment dat mi-a zis:

— Spune-mi mai bine „Bunicule", că văd că-ţi place.

A început deci să-mi spună ceva hazliu şi încet-încet l-am îndrăgit. Atunci, plin de bucurie, le-am spus alor mei că am cunoscut un părinte la fel ca cel despre care-mi povesteau când eram mic.

în discuţiile noastre părintele mă întreba diferite lucruri, pentru a-i dezlega, zice-se, unele nelămuriri:

— Tu ce zici? Tu ce zici?

Odată, printre altele, mi-a spus:

— Vai, sărmane, bine este ca oamenii să se spovedească. Şi eu mă spovedesc, dar ţie ţi-e ruşine de mine. Poţi să mă întrebi ce vrei. Haide acum, mergi cu binecuvântarea lui Hristos.

14

Într-o zi m-am dus şi l-am găsit stând în strană în Biserica Sfântului Gherasim. M-am apropiat cu bucurie şi i-am sărutat mâna. El s-a ridicat în picioare, m-a luat lângă el şi întorcându-se spre zid, a început să-mi facă un desen, în care mi-a arătat cum este satul meu, unde sunt izvoarele de apă, unde este stânca, unde sunt cele trei biserici ale satului, unde a fost cimitirul vechi, despre care nu ştia nimeni, chiar şi un drum vechi, care exista lângă albia unui râu, prin ce loc în munţi trece apa, pe care o descoperiseră cărbunarii. Aceia ceruseră plată de la locuitorii satului şi întrucât nu le-au dat, au reacoperit izvoarele şi au rămas ascunse. Mi-a spus chiar şi că la cinci sute de metri nord-est de sat trece multă apă şi într-un loc este foarte aproape de suprafaţă.

Pe când îmi arăta toate acestea pe zid, s-a întors dintr-odată, m-a privit în ochi şi m-a întrebat:

— E bine cum spun?

Eu, plin de entuziasm, i-am răspuns:

—Da, Bunicule! Da, Bunicule!

Şi a continuat:

— Acolo sus, pe stâncă, nu este un castel?

— Da, Bunicule! îi spunem „la castelul vechi"! Se spune că acolo dealul este gol pe dinăuntru. Nu cumva este ceva înăuntru? De-a lungul timpului au căutat acolo.

— în altă parte este. O mare comoară. Iată, acolo este! Mormânt împărătesc. Dar să nu spui la nimeni asta, ca să nu vină aici pentru astfel de lucruri.

15

Eu m-am exaltat. „Este sfânt! Ca părintele despre care-mi povesteau ai mei! Dar nu un sfânt simplu, ci un mare sfânt!", mă gândeam.

Am mers, deci în satul meu, şi am discutat acestea cu părinţii mei. Tata s-a entuziasmat:

— E sfânt, de vreme ce Dumnezeu îi descoperă cele pe care noi nu le cunoaştem. O să vin să-l cunosc, fiule!

Prima Spovedanie

Eu continuam să-l întâlnesc. Părintele mi-a spus iarăşi că oamenii trebuie să se spovedească, şi şi-a întins mâna cuvioasă făcându-mi semnul crucii. în clipa aceea am sărit în sus şi i-am zis cu entuziasm:

— Să mă spovedeşti, părinte!

— Vino aici, sărmane, mi-a spus.

Mi-a pus patrafirul vechi pe cap şi mi-a zis:

— Spune-mi ce vrei. Acesta este cel mai serios lucru pentru mine.

Eu mă străduiam să-mi amintesc ceva, dar nu-mi venea nimic în minte. Atunci părintele a început să-mi spună toate păcatele mele, ca şi când ar fi fost de faţă în ceasul când le-am făcut. însă mi le spunea cu o blândeţe care nu poate fi descrisă. în cele din urmă eu n-am spus nimic. Mi le-a spus acela pe toate...

16

Minuni făcute de sfânt mie şi familiei mele

Sfântul mă scapă de o căsătorie nefericită

La început îl vedeam pe părinte cel puţin o dată pe săptămână. Atunci stăteam la ţară, dar pentru că făceam comerţ cu alţi oameni mergeam deseori la Atena.

Într-o zi, când nu aveam mult timp la dispoziţie, după ce i-am sărutat mâna şi i-am spus „mă închin harului tău", cum făcea şi bătrâna din satul meu când eram mic, l-am întrebat dacă

este bine să fac împreună cu prietenii mei magazin în Sparta. Acela mi-a făcut semnul crucii şi mi-a spus:

— Bre, să fie binecuvântat, dar nu-mi plac băieţii ăştia cu care colaborezi. Nu ştiu. îţi voi spune altă dată.

în cele din urmă n-am făcut nimic cu această afacere. Şi pe când făceam naveta între provincie şi Atena, la un moment dat părintele mi-a zis:

— Ştii, cine nu se căsătoreşte se călugăreşte, cum spune lumea.

17

Atunci am prins şi eu curaj şi am început să-l întreb despre o fată al cărei caracter mă entuziasmase. Sfântul a zâmbit blând şi mi-a zis:

— Să fie binecuvântat, inima îţi spune că va fi a ta, dar părinţii ei nu ţi-o vor da. Nu te duce acolo.

Eu mă împotriveam în mine şi a înţeles asta:

— E, dacă nu crezi şi continui să nădăjduieşti, du-te!

Şi într-adevăr, am mers, am cerut-o de soţie, şi după zece zile am primit răspuns negativ.

Când l-am întâlnit pe sfânt, i-am spus:

— Mă închin harului tău!

Şi înainte de a apuca să-i spun ceva, mi-a zis:

— Dacă ţi-am spus, sărmane... Nu m-ai ascultat.

I-am povestit cum s-au petrecut lucrurile, şi el mi-a spus despre tatăl ei, care avea suflet foarte bun:

— E un sfânt, îţi spun. E un sfânt!

E vorba despre încă o minune a sfântului, căci după cum am aflat mai târziu, acea fată s-a căsătorit de trei ori şi s-a despărţit de toţi soţii.

Pentru orice treabă aveam, îl întrebam dacă va merge bine. „Da, va merge bine", îmi răspundea de obicei. însă dacă nu vedea ceva bun, îmi zicea: „Nu ştiu, îţi voi spune altă dată".

18

Ajutor în alegerea finală a soţiei

După aceea l-am întrebat de câteva ori despre diferite fete. Răspunsul lui a fost: „Nu ştiu".

La un moment dat i-am vorbit şi despre femeia cu care în cele din urmă m-am căsătorit. Nu mi-a spus nimic, dar părea foarte vesel. Data următoare când am mers la el a început să-mi spună toate cusururile ei, iar apoi însuşirile bune şi virtuţile ei. După aceea a început să-mi spună toate defectele mele. Şi-a pus mâna la piept, m-a privit şi a zis:

— Să nu credem că noi suntem sfinţi, cercetându-i pe ceilalţi.

După aceea a vorbit despre unele probleme personale ale mele, m-a binecuvântat şi a zis:

— De aici înainte să faci ceea ce-ţi spune inima.

Sfântul îmi dă binecuvântarea pentru căsătorie

Când a sosit ceasul hotărârii, am vrut să iau binecuvântarea lui, dar preaiubitul meu sfânt era plecat în Sfântul Munte. Eram foarte supărat, fiindcă nu ştiam cum să-l găsesc. Atunci mi s-a arătat în vis şi mi-a făcut semnul crucii, în vreme ce eu stăteam

19

în genunchi. În ceasul când mi-a făcut semnul crucii mi-a spus următoarele:

— Binecuvântat este Dumnezeul nostru, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin.

întâlnirea părintelui cu soţia mea

La puţin timp după căsătoria mea, sfântul s-a întors şi l-am găsit la Policlinică. Când ne-a văzut s-a bucurat mult. Era strălucitor, luminos, bucuros, blând. Ne-a citit o rugăciune, punându-şi patrafirul vechi şi cuvioasa mână pe capetele noastre. A vorbit despre inima soţiei mele, despre sinceritatea ei, iar apoi m-a tras într-un colţ şi mi-a dat diferite sfaturi. La sfârşit mi-a spus:

— Mergi acum cu binecuvântarea lui Hristos!

— Ce părinte este acesta!, comenta entuziasmată soţia mea, după ce am plecat, îmi place mult. Nu pare ca ceilalţi.

Părintele a fost de atunci pentru amândoi povăţuitorul, duhovnicul şi doctorul nostru. Era o minune în sine! De nedescris. Cu ce cuvinte să vorbim despre blândeţea şi marea lui iubire pentru toţi oamenii? Cine ar putea uita chipul lui luminos, liniştit?

20

Părintele prezice genul fătului

Soţiei mele părintele îi spunea Adamantia. Când era însărcinată cu primul copil, şi embrionul avea patruzeci-cincizeci de zile, ne-am întâlnit cu părintele, şi acela i-a făcut semnul crucii pe cap şi pe burtă. Apoi i-a spus:

— Ascultă ce-ţi zic, să-ţi mângâi burta şi să-i spui pruncului: „Te iubesc, te iubesc, băiatul meu! Eu sunt, eu sunt şi te iubesc!".

Pruncul psalmodiază plângând

Când pruncul avea cam şase-şapte luni, am mers la o priveghere la Kallisia. Era vară, îmi amintesc că era un praznic. în timpul Liturghiei pruncul plângea şi ţipa. îndată ce-l scoteam afară, se oprea. Când intram iarăşi, începea din nou, şi cei aflaţi de faţă priveau curios. Am petrecut toată privegherea ieşind şi intrând din nou în biserică.

După ce s-a terminat Liturghia, pe la patru dimineaţa, aşteptam să luăm binecuvântarea părintelui pentru a pleca. Când ne-a venit rândul, i-a făcut pruncului semnul crucii şi a zis:

— Ce a avut de ne-a tulburat toată noaptea?

— Nu ştiu, părinte, i-am spus, poate a răcit

21

— Nu, a psalmodiat! N-ai văzut că atunci când îl scoteai afară se oprea? A psalmodiat. Ai înţeles?

Tatăl meu îl întâlneşte pe părinte

Din multele discuţii pe care le-am avut cu ai mei despre părinte, tatăl meu a hotărât să meargă la Policlinică, pentru a-l întâlni. Părintele l-a spovedit şi i-a spus diferite lucruri, necunoscute mie.

îndată ce l-a văzut prima oară, înainte ca tatăl meu să-i vorbească, i-a spus:

— Vino, eşti tatăl lui Paraskevas.

Apoi l-a privit bine şi a continuat:

— Te doare ochiul.

Tatăl meu i-a spus că într-adevăr îl doare ochiul, fiindcă s-a lovit într-un cocean, la seceriş. însă părintele i-a zis:

— Nu acela, celălalt.

însă tata stăruia vorbindu-i despre ochiul lovit. Atunci părintele i-a spus:

— Bine, lasă-l.

După aceea i-a spus despre apa care exista pe ogor şi l-a sfătuit să nu sape mai jos, pentru că nu este altă apă. Tatăl meu săpase o groapă, care se umpluse cu apă într-un capăt al ogorului, iar părintele i-a vorbit dintr-odată despre aceasta:

— Se adună ceva apă, dar dacă sapi mai mult de trei metri, o vei pierde.

22

Despre celălalt ogor, care avea puţină apă, i-a spus că de vină este pământul şi pietrişul. I-a recomandat să nu mai sape, pentru că va pierde şi puţina apă pe care o are. în punctul acesta i-a citit gândul tatălui meu şi a completat:

— Nu te uita că pare să iasă din adânc. Lasă-l aşa cum este.

Apoi i-a vorbit despre sat şi despre bisericile din satul nostru. Şi deodată i-a zis:

— La cinci sute de metri spre răsărit de biserică trece pe dedesubt multă apă, iar într-un loc aceasta nu este adâncă.

Au vorbit şi alte lucruri folositoare de suflet. Tatăl meu a fost entuziasmat de părinte şi a

rămas mult timp împreună cu el. După ce a luat binecuvântarea lui, ieşind din Biserica Sfântului Gherasim, după câţiva paşi i-a apărut o problemă la celălalt ochi!

Toate acestea l-au entuziasmat pe tatăl meu. Când m-a văzut, mi-a spus plin de bucurie:

— E sfânt Părintele Porfirie! E sfânt! Să vezi câte mi-a spus! Şi câte mi-a descoperit! E un mare sfânt!

Tatăl meu „patriarhul"

Odată tatăl meu a venit iarăşi din satul lui şi voia să-l vadă pe părinte. Tata, pe care îl chema Panagis, avea şapte copii şi mulţi nepoţi. Când avea cinci ani, iar sora lui şapte, au rămas orfani. Părinţii lor au

murit în aceeaşi zi, dimineaţa mama lor, în vârstă de treizeci şi cinci de ani, iar după-amiază tatăl, în vârstă de patruzeci de ani. Apoi a murit şi sora tatălui meu, în vârstă de optsprezece ani. Fusese aşadar foarte oropsit.

L-am dus la părinte. S-a aşezat cu mult respect lângă el, după ce mai întâi i-a sărutat mâna, şi părintele l-a binecuvântat pe cap. Părintele a început să-i povestească viaţa, iar la un moment dat l-a numit „patriarh".

— Bre, avem un patriarh, precum Avraam, Isaac sau Iacov!

L-a întrebat câţi copii şi câţi nepoţi are. Acela i-a răspuns şi a început să plângă.

— Când vei dobândi un stră-strănepot, atunci „slobozeşte, Doamne, pe robul Tău, după cuvântul Tău", i-a spus părintele.

Eram şi eu acolo împreună cu restul familiei. Ne-a binecuvântat, i-a făcut iarăşi tatălui meu semnul crucii pe cap şi i-a citit o rugăciune. A continuat să-i spună patriarh. Chiar şi după ce am plecat tatăl meu nu s-a putut opri din plâns, şi împreună cu el ne-am emoţionat toţi.

— Dar bine, acum de ce plângi, tată? Părintele ţi le-a spus pe acestea pentru a te mulţumi.

— Mă gândesc că eu, ca după un mare incendiu, am rămas doar o scânteie, şi această scânteie s-a înteţit atât de mult! Atât de mult!, a repetat suspinând.

În cele din urmă, după cum spusese părintele, chir Panagis, care avea nepoţi şi strănepoţi, îndată ce a dobândit un stră-strănepot, după şase luni a adormit întru Domnul.

Patriarhul Panagis terminase doar clasa întâi primară şi jumătate din clasa a doua, însă era foarte iubitor de învăţătură. Citea multe cărţi. Era mare luptător, fiindcă se căsătorise de tânăr la douăzeci de ani, şi a dobândit familie mare. A avut multe ispite şi multe invidii din partea oamenilor. A reuşit să-şi întemeieze familie mare, fără să fi avut vreo meserie de bază. Citea multe cărţi religioase şi Sfânta Scriptură, îndeosebi Vechiul Testament. De multe ori ne spunea diferite istorii din această carte sfântă.

Merită să pomenesc aici că, într-o seară, cu mulţi ani în urmă, am ieşit din casă şi mergând puţin prin curte, am văzut ceva care m-a mirat. M-am apropiat şi l-am văzut pe tata îngenuncheat, cu mâinile ridicate, rugându-se. Am plecat, pentru a nu-l întrerupe. Stătea nopţile treaz şi se ruga cu şiragul de metanii. Dacă a aflat îndrăzneală la Hristos, fie ca rugăciunea lui să ne acopere pe toţi.

Mama mea

Mama a fost al doisprezecelea copil al familiei. Au fost şase băieţi şi şase fete. A rămas şi ea orfană de tată când era mică. S-a nevoit mult împreună cu tatăl

meu, cu familia lor mare. A venit vremea când mama mea s-a îmbolnăvit de cancer la plămâni, la şaptezeci de ani. înainte de a adormi întru Domnul, sfântul mi-a spus diferite lucruri despre mama mea şi boala ei. Mi-a spus mai ales să nu îngăduim s-o opereze, dar mi-a descoperit şi alte lucruri legate de doctori, pe care nu vreau să le povestesc.

După ce a murit şi a trecut necazul din familie, am mers la sfânt, am vorbit şi l-am

întrebat dacă mama se află într-un loc bun. S-a rugat puţin, zicând „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine"[2], şi peste o vreme a zis bucuros şi zâmbitor:

— Da, da! Acum se află înaintea lui Hristos. Se roagă pentru voi, copiii ei.

Socrul meu

Socrul meu era grav bolnav de cancer. Făcuse diferite operaţii, frecventa spitalele etc. Era om bun şi familist, mergea la biserică, dar nu s-a spovedit niciodată. Doar în vremea din urmă, când am mers şi am stat lângă el vreo zece zile, am adus un preot şi s-a spovedit.

Acestea i le-am povestit sfântului, când m-am întors. Sfântul, după ce m-a ascultat, şi-a întors puţin

[2] Când îl întrebam pe Bunicul de ceva, respira adânc şi spunea: „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine", iar apoi îmi răspundea, ca din gura lui Dumnezeu, după cum spunea de multe ori.

capul în altă parte şi a rămas tăcut cam două minute. Am înţeles că-l „vizita" pe socrul meu. Deodată s-a întors spre partea mea, şi-a ridicat mâna şi făcându-şi semnul crucii, mi-a spus vesel:

— Lasă-l, lasă-l, acesta îl are pe Dumnezeu cu el. E bine, e bine.

Sfântul vindecă cancerul surorii mele

Sora mea, Katerina, s-a îmbolnăvit şi ea de cancer. Părintele i-a recomandat un doctor şi i-a spus să-i afle numărul de telefon din cartea de telefoane, într-adevăr, l-a găsit, a vorbit cu el, şi în cele din urmă i-a făcut operaţie de extirpare a sânului. Cu toţii credeam că i-a trecut, însă peste câteva luni i-a amorţit celălalt sân şi o durea îngrozitor. A mers la doctori, a făcut analizele cuvenite, care au ieşit iarăşi pozitive, cu diagnosticul de cancer.

A venit aşadar acasă la mine şi mi-a dat veştile rele:

— Ştii, frate, acum nu mai scap. Aşadar puţin mi-a mai rămas de trăit.

I-am spus să nu se necăjească, fiindcă doctorii uneori diagnostichează greşit, şi am început să o încurajez. I-am propus de asemenea, să mergem la părintele şi să facem ceea ce ne va spune.

Când am ajuns, i-am spus părintelui:

— Am venit cu sora mea, care e bolnavă, ca să-i faci semnul crucii.

— Nu eu, nu eu. Hristos, a răspuns acela, şi s-a întors spre perete.

Eu am insistat:

dacă vei pune mâna ta cuvioasă acolo unde o doare, durerea va pleca.

Şi iarăşi părintele a răspuns:

— Hristos! Hristos, nu eu, păcătosul.

în vreme ce era întors spre perete, am auzit că şoptea ceva. Peste câteva minute s-a întors spre noi şi i-a spus surorii mele:

— Condu-mi mâna acolo unde te doare.

Părintele a întins mâna stângă, cu degetul arătător întins. Sora mea a dat să-l atingă, dar înainte de a-i prinde degetul cu palma a suferit ceva ca o electrocutare. Mâinile îi tremurau şi s-au mişcat în aer jumătate de minut, poate chiar mai mult. Deodată părintele şi-a tras brusc mâna şi a început să-i facă semnul crucii pe cap. Sora mea stătea tăcută şi emoţionată. La fel şi eu.

Sfântul, după ce i-a povestit viaţa ei de când era mică, a tras concluzia că boala sa se datora supărării. La urmă a sfătuit-o ce trebuie să facă pentru ca boala să n-o mai afle. I-a spus să stea lângă Hristos, să se spovedească, să se împărtăşească, să-i ajute pe semenii săi.

De atunci sora mea s-a vindecat complet. Cancerul a dispărut şi n-a mai deranjat-o.

Micul Porfirie şi calul

Când s-a născut primul nostru copil, părintele, împreună cu alte sfaturi pe care ni le dădea, ne spunea din când în când:

— Iată, acolo unde locuieşti, în provincie, vei putea să creşti şi cai.

Mă aflam pe strada Athina, în faţa primăriei, când mi-a repetat asta, şi m-am întors şi l-am privit la faţă. Era atât de blând, strălucitor, luminos. Şi alte dăţi îl auzisem spunând asta, dar nu puteam înţelege de ce.

— Bre, nu cai din ăştia. Cei care au valoare, care aleargă pe hipodromuri. Pentru a putea să faci ceva bani. Trebuie să fie pur-sânge.

Atunci stăteam la Petroupoli, în regiunea Attiki, şi mă gândeam cum e cu putinţă să cresc cai în Atena. Sfântul mi-a luat-o înainte:

— Nu bre aici. Acolo unde o să locuieşti, la ţară.

Eu m-am gândit iarăşi la satul meu, fiindcă acolo mergeam la ţară. Toate acestea fără să vorbesc. Iarăşi părintele mi-a citit gândurile şi mi-a spus:

— Nu înţelegi, las-o!

Eu îmi preocupam mintea cu asta. Şi mă gândeam că cineva trebuie să dreseze caii, întrucât aceştia aveau nevoie de dresaj. I-am spus asta. Atunci, fiind aproape unul de altul, s-a oprit, m-a privit cu blândeţe, cu chipul vesel, zâmbitor, şi mi-a spus:

— Porfirie.

Însă eu iarăşi n-am înţeles nimic.

Au trecut câţiva ani şi s-a întâmplat să ne aflăm din nou împreună pe lângă piaţa Omonia. Ni se născuse deja al treilea copil şi era băiat. I-am exprimat părintelui dorinţa mea de a-l numi Porfirie. Să fi văzut ce bucuros era. Chipul îi strălucea, îi radia, dar mi-a spus cu smerenie:

— Nu, nu numele meu. Nu numele meu, ci al Sfântului Porfirie de la Gaza, al cărui nume îl port.

După ce a trecut o vreme şi ne-am reîntâlnit, mi-a spus:

— Hai bre, fă ce vrei.

Eu n-am înţeles şi l-am privit mirat. Părintele mi-a spus:

— Despre copil zic. Fă cum vrei.

Au trecut două luni şi am mers să-l vizităm la Kallisia.

— Părinte, ţi-am adus alt fiu duhovnicesc, pe Porfirie!, i-am spus, şi am îngenuncheat în faţa lui împreună cu copiii noştri, pentru a ne face semnul crucii.

Atunci ne-a descoperit ceva despre prunc.

Mai târziu, cu binecuvântarea sfântului, s-a făcut Botezul la Kallisia. Pe copil l-a botezat arhimandritul Irineu Bulovici din Serbia, fiindcă părintele s-a îmbolnăvit şi n-a fost prezent. însă cu siguranţă era acolo cu gândul.

Când Porfirie s-a mărit, ne cerea insistent să-i cumpărăm un cal. Ne-a sâcâit cu asta până când a ajuns cam la cincisprezece ani.

Putem aşadar să înţelegem ce văzuse părintele şi mi-a spus atunci despre cai. Pe fiii lui duhovniceşti îi cunoştea înainte de a se naşte, precum şi dorinţele lor.

Cumpărarea camionului

Voiam să cumpăr un camion pe motorină şi i-am spus-o părintelui.

— Să mergem, binecuvântatule, mi-a zis, să vedem.

Am mers undeva pe bulevardul Kavala, la o firmă italiană. I-a plăcut un tip de camion, care avea filtru exterior de gaze. Mie nu mi-a plăcut.

— Tu te uiţi la înfăţişarea exterioară. Eu văd cât bine face motorului acest filtru exterior. Bre, îţi spun, văd cum funcţionează motorul.

S-a aplecat puţin, părând gânditor. Când şi-a ridicat capul, mi-a spus:

— Să mergem. Tabla de pe el e ruginită şi i-au dat cu vopsea pe deasupra. Dacă ai vedea cum ţin italienii tabla aruncată afară, pe lângă atelier. Şi o plouă şi rugineşte. Iar apoi o vopsesc şi nu se mai vede nimic. Să mergem în altă parte.

Ne-am dus la o firmă germană. Am văzut o maşină, şi părintele mi-a spus:

31

— Asta îţi place, dar nu o vei cumpăra, sărmane, fiindcă ţi-e frică să nu rămâi dator.

Eu n-am înţeles cuvintele părintelui.

— Dar pentru că am venit, s-o vedem puţin, a continuat.

Iar peste puţin mi-a spus:

— Să mergem, căci oricum n-o vei cumpăra.

— Nu, părinte, o s-o cumpăr. îmi place, am zis eu.

— Bre, dacă-ţi spun, sărmane, ţi-e teamă să nu rămâi dator.

Plecând, am rămas entuziasmat de acea maşină şi eram sigur c-am s-o cumpăr. însă după câteva zile m-am gândit bine, considerând că banii sunt mulţi, şi mi-a fost frică să fac datorii, întocmai aşa cum mi-a prorocit sfântul.

însă Bunicul mi-a arătat un mod de a o cumpăra mai ieftin. în cele din urmă s-a întâmplat aşa cum spusese el.

Fratele meu îl întâlneşte pe părinte

Odată fratele meu, Hristea, mi-a spus:

— Te aud mereu vorbind despre acest părinte.
Să mergem să-l cunosc şi eu.

Am mers la Kallisia. L-am găsit şi avea multă bună dispoziţie. Am vorbit mult cu el. Fratele meu i-a vorbit mult timp în particular, în vreme ce soţiile

32

noastre erau împreună în casa fratelui meu. Părintele i-a vorbit fratelui meu despre soţia şi copiii săi.

Cât timp au vorbit, m-am plimbat prin pădure, unde am găsit o piatră frumoasă. M-am dus cu interes să-l întreb pe părinte în legătură cu piatra. încă înainte de a mă apropia, părintele i-a spus fratelui meu:

acest Paraskevas, ce nerăbdător mai este... Vrea să mă întrebe de când a fost creată piatra pe care a găsit-o.

între timp m-am apropiat de ei şi i-am pus întrebarea. Părintele mi-a răspuns:

— A fost făcută în urmă cu trei sute cincizeci de mii de ani.

Fratele meu zâmbea minunându-se de sfânt pentru harismele lui, dar şi pentru răspunsurile pe care le dădea, care erau atât de uşoare şi date cu simplitate.

La un moment dat părintele i-a spus:

— în clipa aceasta soţia ta împreună cu soţia lui Paraskevas vorbesc despre voi, care aţi venit la mine.

Fratele meu s-a uitat la ceas. Era ora două după-amiază. Şi într-adevăr, când ne-am întors acasă, prima lui treabă a fost să le întrebe la ce oră au vorbit despre noi. Soţia lui i-a spus:

— Am zis să mâncăm noi, fiindcă voi, bărbaţii, veţi uita de voi, vorbind cu părintele, şi veţi întârzia. A fost cam pe la două...

33

Fratele meu era foarte puternic în mâini, şi părintele l-a pus să facă ceva, dar n-a reuşit. Părintele s-a dus lângă el şi i-a zis:

— Nu aşa... Uite bre, aşa!

De atunci vorbea mereu despre părinte. Nu numai despre străvederea pe care o avea, dar şi despre iscusinţa lui în diferite treburi.

Pruncul pe care l-am pierdut

Soţia mea a rămas iarăşi însărcinată. Aveam deja trei băieţi. I-am luat şi am mers la

Bunicul. îndată ce părintele a văzut-o pe soţia mea, a zis:

bre, aţi reuşit, aţi reuşit o fată! însă...

Apoi şi-a plecat capul tăcut. Noi aşteptam în picioare. Părintele stătea pe un scăunel scund pe care îl lua cu el în pădurice, acolo unde vorbea cu diferiţi oameni.

S-a apropiat soţia mea cu cei trei băieţei care se ţineau de mână. Panaghiotis, Konstantinos şi Porfirie. I-au sărutat mâna, i-a binecuvântat, iar după aceea a binecuvântat-o şi pe soţia mea. Sfântul s-a ridicat, a binecuvântat-o iarăşi şi i-a spus:

— Ah, sărmana mea, Adamantia!

Cu ambele mâini a mângâiat-o pe cap şi pe faţă, emoţionat. Şi a repetat:

— Sărmana mea, Adamantia!

Atunci l-am văzut pe Bunicul plângând şi am plâns şi noi, fără să înţelegem de ce. Şi iarăşi a privit-o de sus şi până la burtă şi i-a zis:

— Sărmană Adamantia...

Şi din ochi îi curgeau lacrimi.

Adamantia avusese probleme cu amigdalele, dar de la o vreme n-au mai durut-o. Am zis, deci, că sfântul a vindecat-o atunci. Dar n-a fost doar asta. Atunci când fetiţa, care s-a născut foarte sănătoasă, avea cam opt luni, l-am vizitat pe părinte. Acesta, când era obosit din pricina oamenilor mulţi care-l vizitau, mergea şi se întindea în pădure pe un pătuţ. Aşadar atunci nu era la chilia lui. Când ne-a văzut stareţa Porfiria, ne-a îndemnat să-l căutăm pe părinte. Eu nu voiam să-l obosesc, dar aceea a insistat:

— Mergeţi să-l vedeţi. Luaţi-o pe acolo şi-l veţi găsi.

Am pornit spre pădure. în faţă Adamantia cu băieţii, iar în spate eu în braţe cu fetiţa, pe care o botezasem Vasiliki. L-am găsit, şi copiii s-au aşezat înaintea pătuţului, iar eu m-am aşezat în partea de jos, la picioarele lui. Acela mi-a făcut semn să mă duc primul. Am îngenuncheat, fiindcă era întins în pat. S-a ridicat puţin şi mi-a spus:

— Adu-o, adu-o pe fetiţă!

Am vrut să i-l dau pe copil, dar pe când îl ţineam, a început să-i facă semnul crucii şi să spună o rugăciune, fără ca noi să înţelegem exact ce spune. După ce a terminat rugăciunea, a murmurat întristat:

— Ei, ce să facem...

Peste câteva zile fetiţa s-a îmbolnăvit grav şi am dus-o la Spitalul de copii. Eram deznădăjduit încă din prima clipă şi într-un fel nemângâiat căci văzusem chipul părintelui întristat şi-mi veneau mereu în minte cuvintele lui.

în deznădejdea mea, am plecat de la spital şi am mers la sfânt. I-am cerut să mijlocească pentru noi, să se roage. M-a privit părinteşte, tandru, şi cu multă linişte şi blândeţe mi-a spus:

— Acum e nevoie de muuuultă rugăciune, de la multă lume, pentru a se vindeca.

Peste câteva zile m-am dus iar la el. I-am căzut la picioare şi i-am spus spontan:

— Cuvioase, am venit la peştera îngrădită pentru a mă adăposti de furtună.

Cuvintele mele l-au impresionat.

— Cum ai zis? Mai spune o dată.

Am repetat.

— Da, aşa este. Dar ce să facem? Ai zis bine, mi-a spus, mângâindu-mă şi binecuvântându-mă pe cap.

Când m-a atins cu mâna, am simţit cum sfinţenia lui mă inundă prin toată fiinţa. Sufletul mi s-a umplut de fericire şi plecând, nu mai simţeam su părare. După trei zile fetiţa a plecat la Domnul. Şi-a luat zborul de înger lângă Creatorul tuturor.

După ce a trecut şi această furtună, am mers iarăşi cu familia la părinte. L-am găsit plimbându-se pe

36
ogor şi şi-a deschis braţele, ca şi când ne-ar fi aşteptat de ani întregi. Era zâmbitor, vesel, blând, mângâietor. Fără să-i spunem ceva, a început să ne întărească:

— Dumnezeu vrea îngeri lângă El, înţelegeţi? Iată, bre, avem de-acum pe unul de-al nostru la ceruri, care să se roage pentru noi. Aţi înţeles?

Părintele, încă din prima perioadă a sarcinii, a văzut totul, dar noi de unde să ne dăm seama...

— Bre, ascultaţi ce vă spun, veţi face alt copil, care va fi tot fată, şi le veţi uita pe acestea. Ascultaţi ce vă spun...

Şi aşa s-a întâmplat. Toate s-au întâmplat exact aşa cum ne-a spus. Şi multe altele, pe care nu le-am amintit aici. Slăvit să fie numele lui, şi harul său să ne acopere şi să ne păzească de toată ispita.

Părintele deschide uşa fără cheie

într-o vizită mai de demult a noastră, la Kallisia, împreună cu soţia şi cu primul nostru copil, Panaghiotis, luasem cu noi o nepoată de-a mea, Vasiliki, care avea pe atunci şaisprezece ani, în vreme ce fiul nostru avea cam un an şi jumătate. Lucram acolo de vreo săptămână, pregătind chilia de care avea nevoie părintele pentru a pune înăuntru cuşti le cu iepuri.

37

În ziua aceea s-au întâmplat foarte multe cu Bunicul. Despre nepoata mea a zis:

— Aceasta vă va întrece pe toţi în copii. Va face şapte-opt.

Şi într-adevăr, a născut opt, din care trăiesc şapte. Şi despre mine a spus că voi face patru-cinci. Şi într-adevăr, am făcut cinci, şi trăiesc patru.

La un moment dat soţia mea a închis din greşeală uşa, pe când cheia era ÎN partea din interior, şi l-a încuiat pe prunc în casă. A început să plângă de supărare şi tulburare. Ne-am adunat toţi în faţa uşii şi îi vorbeam copilului. A venit şi părintele.

— Am încuiat pruncul înăuntru. Ce să facem, părinte?, l-a întrebat sora lui.

— Să fie binecuvântat!, a zis el.

Pruncul plângea tare dinăuntru, iar Bunicul stătea la uşă.

— Tăceţi, bre, o s-o deschidem, ne-a liniştit el.

Apoi i-a zis copilului:

— Taci măi Panaghiotis! O să-ţi deschidem.

A pus mâna pe clanţă, fără să ţină ceva în mână, şi a zis iar:

— Taci măi Panaghiotis, o să-ţi deschidem.

Şi o, minunea lui Dumnezeu, uşa s-a deschis...

— Uite, bre, că s-a deschis! Nu v-am spus c-o s-o deschidem? Aveam să lăsăm uşa încuiată?

Şi ne-am minunat toţi de minunea pe care am văzut-o cu ochii noştri.

38

Nepoata mea, peste câţiva ani, s-a măritat la Bytina şi a dobândit opt copii. Pe unul l-a pierdut. Astfel, s-a adeverit încă o dată prezicerea sfântului.

Pelerinajul de la Sfântul Nectarie, pâinea cea frumoasă şi planul pentru magazin

Odată am mers în pelerinaj la Sfântul Nectarie, în ziua praznicului său. Era multă lume. Soţia mea era însărcinată cu al treilea copil, Porfirie. Eu îi aveam pe ceilalţi doi în braţe, şi astfel am înaintat repede. Ne-am închinat şi am aşteptat puţin.

Eu, fiind curios din fire, am făcut o plimbare în jur, privind locurile. Am ajuns şi la magazinele care erau mai departe de mănăstire. Am văzut un fel de pâine care era aşezată pe vertical în vitrină. Era însă multă lume şi n-am aşteptat la rând. Am plecat. Am văzut însă pâinea ţărănească şi am poftit la ea...

Când ne-am întâlnit cu părintele, m-a întrebat despre pelerinaj. I-am povestit. A continuat

însă să mă întrebe insistent:

— Ce-ai văzut acolo unde ai fost? Ce-ai văzut?

Eu îi spuneam mereu aceleaşi lucruri. Când m-a revăzut, m-a întrebat iarăşi:

— Ce ai văzut?

39

Eu n-am înţeles de ce mă întreba mereu. De multe ori am mers de atunci la Kallisia şi mă întreba acelaşi lucru. AM mers şi în alte locuri, şi mă întreba mereu:

— Ce ai văzut acolo, la Sfântul Nectarie? întorcându-ne la Kallisia, am trecut pe Lângă o brutărie din Halandri, care făcea pâine bună. Şi părintele mi-a spus:

— E pâine bună şi lumea aşteaptă la rând. Pentru pâinea asta vin de departe. Spune-mi însă, ce ai văzut la Sfântul Nectarie?

Trecuseră aproape şase luni. Am mers undeva la Boeotia şi ne-am aşezat într-un loc pustiu, între pini. Voia să se odihnească şi a intrat în pădure singur. Când s-a întors, m-a întrebat iarăşi:

— Ce ai văzut la Sfântul Nectarie?

Eu îmi chinuiam mintea ca să-mi amintesc ce văzusem. Atunci m-a privit în ochi şi am simţit ca şi când ceva m-ar fi curentat. Mi-am amintit imediat:

— Am văzut o pâine, părinte, şi mi-a plăcut foarte mult!

— Asta e, bre, asta e! Ai reuşit. Noi o s-o facem mai bună. Mai bună, îţi spun.

Şi a repetat nişte cuvinte pe care mi le spunea mereu:

— Filotei, să-mi spui mereu la ce te gândeşti.

Pe când îmi vorbea simţeam rugăciunea lui, care lucra în mine. M-am gândit spontan: „Oriunde

40

vei merge tu să faci mănăstire, voi veni şi eu să fac magazin".

— Ai reuşit. Ai reuşit! Asta e, asta e, a strigat. Ştii, un fiu duhovnicesc de-al meu mi-a cumpărat aici câteva hectare de teren, dar este neroditor, cu multe pietre. Noi, desigur, am fi pus pământ cu camioanele, l-am fi nivelat şi ar fi devenit ogor bun, însă n-au vrut cei din sat. „Nu vrem popi şi mănăstiri în satul nostru", mi-au spus. „Dacă vin, satul vostru va dobândi mare valoare, fiindcă va veni multă lume", le-am răspuns. Ştii, dacă veneam eu, ai fi venit şi tu în aceste locuri, şi numele tău ar fi rămas pentru o mie de ani. înţelegi, bre? Pentru o mie de ani. Dar nu vei veni, fiindcă nu voi veni nici eu. Acum Dumnezeu ştie de ce. Dar nu contează, vom merge în altă parte.

în cele din urmă, cu binecuvântarea şi rugăciunile lui, am mers împreună la Milesi, în Oropos.

Ascet şi egumen

Odată l-am luat de la Tourkovounia, unde era împreună cu nepoata lui, Eleni, pentru a-i duce la terenul pe care-l cumpărase cu puţin înainte. Pe drum a spus ceva şi mi-a zis iarăşi „Filotei"[3].

— Părinte, dacă m-aş fi călugărit, aşa mi-ar fi pus numele?, l-am întrebat.

[3] în limba greacă „Filotheos" înseamnă iubitor de Dumnezeu, (n. trad.)

41

Voiam să aflu de ce-mi spune Filotei. Atunci s-a întors şi s-a uitat tăcut spre munţi. Am MERS mult. La un moment dat s-a întors şi mi-a spus:

— Ştii, Filotei, eu pot să privesc spre munţi, însă îţi citesc gândurile. Mă întrebi dacă vei deveni călugăr, însă vei deveni ascet. Ascet şi egumen vei deveni. Când spun ascet, vreau să zic că vei fi singur acolo, în pădurea de pini. Şi când spun egumen, vreau să zic că vei egumeni peste o mare familie. Multe persoane.

Eu n-am întrebat unde mă voi aşeza, dar tot aşteptam să văd cum va fi. Până când a venit vremea, cu binecuvântarea sfântului, să locuiesc lângă el, aşa cum îi cerusem. După zece ani

am cumpărat un teren lângă el, care se afla lângă păduricea de pini, unde locuiesc până acum împreună cu marea mea familie.

Telefonul şi prezicerea despre cumpărarea unui teren

într-o zi Bunicul m-a chemat iarăşi să mergem la Malakasa, iar apoi la Milesi, Halkoutsi şi Sykamino, pentru a vedea nişte locuri. Ne-am întors iarăşi la Milesi, mai precis la taverna „Agrafa", pentru ca Bunicul să dea un telefon.

A intrat Eleni, nepoata lui, dar proprietarul n-a lăsat-o să dea telefon.

— îţi vom plăti mai mult!, i-a spus părintele, însă acela n-a vrut.

42

Chir Vanghelis, proprietarul tavernei, stătea la uşă şi nu accepta pentru nimic în lume, în ciuda rugăminţilor părintelui. Bunicul s-a aplecat, a rămas puţin tăcut şi după aceea i-a zis:

— Bine, bine, binecuvântatule, dacă nu vrei ce să facem?

Ce a făcut părintele, nimeni nu ştie, dar îndată ce a dat să plece, proprietarul a strigat:

— Veniţi, Veniţi! Telefonaţi unde vreţi... Telefonează, părinte.

Părintele m-a privit cu înţeles şi i-a răspuns:

— Bine, de vreme ce eşti de acord, vom telefona.

A intrat Eleni, iar părintele a făcut câţiva paşi spre platanul pe care-l sădiseră înaintaşii tavernei, în curtea acesteia. Acolo se afla un izvor. Am văzut că părintele privea cu harisma străvederii şi nu vorbeam pentru a nu-l întrerupe, după cum îmi spusese.

Deodată s-a întors şi m-a privit în faţă. Ochii îi erau luminoşi şi radiau de bucurie. Zâmbea.

— Acesta va fi al tău, mi-a spus.

Eu n-am înţeles ce vrea să zică, poate pentru că părintele nu voia să înţeleg. Oricum, după aceea şi-a pecetluit buzele şi doar mă privea. Am spus deja că atunci când părintele voia, te influenţa prin rugăciunea lui şi uneori înţelegeai imediat, iar alteori nu înţelegeai ce spunea. însă când voia să-mi imprim ceva în minte, mă întreba:

— Ai înţeles?

43

— Da, Bunicule, răspundeam eu. Apoi zicea iar:

— N-ai înţeles, bre. Spune-mi ce ai înţeles? Atunci eu începeam şi el mă întrerupea:

— Vezi că am dreptate, bre, când îţi spun că n-ai înţeles?

De multe ori făcea asta repetându-mi atunci când nu înţelegeam.

în cele din urmă, cu binecuvântarea lui, după zece ani am cumpărat acel teren şi acum avem acolo brutăria noastră, „Arkadia", unde facem pâine după reţeta aghiorită.

Cumpărarea terenului meu

Atunci când părintele s-a instalat pe terenul pe care mai târziu a zidit mănăstirea, la început stătea într-o rulotă, lângă o colibă. Mergea multă lume şi se minuna de viaţa simplă pe care o ducea şi de diferitele minuni care se întâmplau cu rugăciunile lui. Mulţi plecau plângând, fără ca noi să cunoaştem ce le-a spus.

M-am dus şi eu într-o dimineaţă, am luat binecuvântarea lui şi a început să mă întrebe diferite lucruri. I-am spus despre familie şi am adăugat că suntem necăjiţi că nu avem casă. Sfântul şi-a coborât privirea şi peste puţin mi-a spus:

— Foarte curând, foarte curând. Veţi avea şi teren şi casă. E, şi de lucru încet-încet.

44

Eu nu aveam deloc bani şi am zis:

— N-am bani, Bunicule.

— Vor veni şi banii. Se vor găsi, mi-a răspuns.

Am vorbit despre diferite lucruri şi am plecat, între timp, în această perioadă se îmbolnăvise iarăşi sora mea Ecaterina, căreia mai demult i se extirpase un sân. Am mers la părinte şi i-a dat diferite sfaturi. I-a făcut semnul crucii şi a vindecat-o.

Anul următor strânsesem opt sute de mii de drahme şi am început să caut un teren. Părintele m-a lăsat să mă chinuiesc căutând. Când găseam ceva îl întrebam, şi găsea tot timpul câte un defect acelui teren.

Uneori ne spunea că trebuie să avem grădina noastră, pentru a sădi salata şi legumele noastre: dovlecei, morcovi, roşii, vinete, toate astea. Să avem chiar şi laptele şi ouăle noastre.

— Acolo unde vei sta şi le vei îngrăşa cu bălegar, vor fi foarte dulci şi sănătoase, mi-a spus Bunicul, dar n-am înţeles.

A trecut mult timp şi m-am dus iarăşi la el:

— Filotei, nu te uiţi la terenul ăsta cu casă pe el? îl ştiam, discutaserăm deja despre el, însă era scump şi i-am spus-o. A privit iarăşi cu harul străvederii, şi bucuros, cu un aer pe care nu vi-l pot descrie, îmi spuse:

— Gata! Se vor găsi banii. Se vor găsi. Nu te mai gândi la asta. Tu doar mergi şi vorbeşte.

45

M-am dus iarăşi la părinte împreună cu sora mea. După ce am luat binecuvântarea lui, când i-a făcut semnul crucii pe cap, mi-a spus:

— Iată, bre. Aceasta vă va da banii.

Toţi credeam că ea nu are bani, dar pusese în bancă unele economii, fără să ne spună. Însă părintele a văzut...

Când am aranjat să cumpăr terenul, am împrumutat de la nişte rude, dar îmi mai lipseau încă două milioane. Sora mea a văzut că nu-mi ajungeau şi mi-a spus că-mi va găsi ea. Astfel, s-au scris contractele. În ziua în care trebuia să semnăm, pe neaşteptate părintele mi-a dat un telefon.

— Bre binecuvântatule, să nu vorbeşti deloc când semnaţi contractul, să-i iei cu binişorul, fiindcă aceştia vor strica tot.

Şi într-adevăr, când a fost să semnăm, cei doi fraţi care aveau terenul au început să se certe, dar am înţeles că rugăciunea sfântului i-a liniştit pentru puţin şi au semnat contractul. Toate s-au întâmplat după cum îmi spusese Bunicul.

Părintele vede dacă terenul meu are apă

Aveam mereu de gând să-l întreb pe Bunicul, dacă terenul pe care-l cumpărasem are apă, pentru a face forare, dar mereu uitam. într-o zi am mers să iau binecuvântarea lui şi a început singur să-mi spună:

46

— Puţin mai sus de terenul pe care l-ai cumpărat se află un izvor, lângă coasta muntelui, şi ajunge acolo, în cutare loc, şi merge în jos, spre râu...

Filtrare provizorie

Odată aveam o nelămurire şi i-am spus-o:

— Dacă cineva se află la un moment dat pe o insulă seacă, unde nu există apă, ce trebuie să facă?

— Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine, a zis părintele, şi a continuat: E uşor să facă o filtrare provizorie. Trebuie să taie partea laterală a unei cutii de tablă, şi în locul acesteia să pună un geam, pe care îl va pecetlui bine de jur împrejur. Acolo unde este dopul, va potrivi un cauciuc şi va pune la capătul lui un vas. Apoi va umple cutia cu apă de mare şi o va lăsa la soare să se înfierbânte. Astfel, se vor forma aburi, care se vor vaporiza, şi apa va cădea încet-încet în vas.

M-am minunat de răspunsul sfântului, pe care mi l-a dat imediat cu harul lui Dumnezeu.

Cum am construit casa

Mergeam la Bunicul regulat, îi sărutam mâna, dar nu-i vorbeam, ca să nu-l obosesc. Doar când voia el îmi vorbea.

47

Aşadar mi-a spus:

ce faci? Vei pune temelie?
nu, părinte. Nu m-am gândit la asta. Altă dată iarăşi:
ce faci? Vei face casă nouă?
nu părinte, n-am bani.
banii vor veni.
În altă zi iar:
bre, ce vei face cu casa?
nu m-am gândit, Bunicule, pentru că nu am bani.
banii se vor găsi.
Altă dată din nou:
vei face balcoane? Iată, trei balcoane vei face.
bunicule, despre ce vorbeşti? Eu n-am deloc bani...
bine, mergi cu binecuvântarea lui Hristos.

N-a trecut mult timp şi într-adevăr au venit banii. Atunci am început să caut un inginer, să-mi fac vise, să plănuiesc, să întreb. Un fiu duhovnicesc al părintelui m-a dus la un inginer cunoscut de el, dar acela vreo trei luni n-a făcut nimic. însă părintele mă întreba mereu:

ce-ai făcut cu planul? Ce vei face cu actele casei?

Am mers, am luat actele şi m-am dus la alt inginer, după ce am luat binecuvântarea părintelui.

aleargă iute. Bre, fă treaba repede când îţi spun. Da, să mergi la acela, dar repede.

M-am dus, am aranjat treaba, m-am întors la părinte şi mi-a descris cum va fi casa, ce înălţime va avea şi câte trepte.

Peste câteva zile a venit inginerul:

paraskevas, abia am mai prins legea veche. După noul proiect de lege terenul tău ar fi devenit inutil.

e, mi-a spus Bunicul... am strigat eu.
care Bunic?
ei, un părinte...
doar zece zile mai erau, să ştii... Dar ce părinte este acesta?

I-am explicat şi a intrat cu familia lui în grupul care-l avea călăuză pe Sfântul Porfirie.

Sfântul ca doctor

Durerea pe fond nervos şi diagnosticarea minunată a sfântului

într-o zi am mers la Kallisia. Sora sfântului, viitoarea stareţă Porfiria, pe atunci se numea Haricleea -, m-a trimis să aduc apă proaspătă de la un izvor pe care-l săpase sfântul. Era un izvor lângă albia râului.

La întoarcere, pe când urcam dealul, am simţit o durere puternică în piept. Când am ajuns, i-am spus sfântului. M-am dus lângă el, la distanţă de aproximativ un metru, şi stăteam în picioare.

Părintele m-a privit cu atenţie de la călcâie şi până sus, apoi a răsuflat adânc şi a spus:
doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!
Ce diagnosticare mi-a făcut! Radiografie! Nu pot să vă descriu.
e, sărmane, ţi-a fost teamă să nu fie de la inimă. Ţi-a fost foarte frică.
da, Bunicule.

dar nu este. Este o durere pe fond nervos!, mi-a spus, în vreme ce-mi făcea mereu semnul crucii.

Însă continua să mă doară, şi Bunicul, care „a văzut" îndoielile mele, a continuat:

bine, întreabă şi un specialist, cardiolog.

Şi după ce m-a privit iarăşi puţin, a zis tare:

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!

Iar peste puţin:

a, n-o să te duci nicăieri! Nici la doctor. Pentru că m-ai crezut pe mine şi mă vei avea ca doctor!

Părintele vede durerea mea şi mă vindecă

într-o zi părintele mi-a telefonat şi m-a întrebat despre familia mea şi diferite alte probleme. Pe mine mă durea omoplatul stâng, şi durerea cobora către cot. Bunicul întreba întruna ce fac, şi eu îi răspundeam că sunt bine.

ce bine, bre? Cu durerile astea, sărmane... mi-a spus.

bunicule, fă-mi semnul crucii şi o să-mi treacă.

da, asta fac. Nu trebuie să mergi la doctor. Iată, sunt problemele astea cu încheieturile.

Ce puteai să ascunzi de acest părinte? Păcatul? Gândurile? Bucuria? Nedumerirea? Nimic nu putea rămâne ascuns de Bunicul.

51

Vindecarea unei umflături de la genunchi

Încă de mic aveam la genunchiul stâng o umflătură ca o amigdală. Când îmi strângeam piciorul, ieşea ÎN AFARĂ şi mă deranja trebuind să o bag înăuntru cu mâna.

Într-o zi m-am întâlnit cu părintele la Policlinică.

vino să vorbim.

Am mers pe holul îngust, unde spovedea. M-a pus să stau în faţa lui, şi în clipa aceea m-a văzut făcând mişcarea obişnuită pentru a băga umflătura înăuntru.

ce e asta?, m-a întrebat.

o am de mult, Bunicule.

da, văd. Intră între cele două oase, dar nu e primejdioasă.

fă-i semnul crucii, Bunicule, să dispară, l-am rugat.

Părintele şi-a ridicat puţin capul.

crezi că dacă o să-i fac semnul crucii o să dispară?

da, Bunicule. Cred.

crezi că va dispărea dacă îi voi face semnul crucii?

da, Bunicule, cred.

crezi, bre, că dacă-i fac semnul crucii va dispărea de acolo?

cred.

52

ei, dacă crezi, atunci îi voi face semnul crucii.

Şi-a ridicat cuvioasa mână şi a făcut semnul crucii peste piciorul meu de trei ori, iar din gură şoptea ceva.

ei, acum va dispărea pentru mulţi ani, dar va apărea mai mare. Dar Dumnezeu e bun, atunci vor face alţii semnul crucii peste ea. Până atunci mai vedem...

în vreme ce sfântul îmi făcea semnul crucii, pentru o clipă i-am privit chipul, deşi cu greu am putut face asta. Era luminos, blând, radiant. Ochii lui albaştri erau strălucitori.

După cincisprezece ani umflătura aceea a reapărut de mărimea unei ciuperci. Dar a dispărut iarăşi în chip minunat. Era la praznicul Sfintei Mavra, la 3 mai, şi i-a făcut semnul crucii arhimandritul Daniil, fiu duhovnicesc al părintelui, care mi-a fost duhovnic după adormirea întru Domnul a Bunicului, în cele din urmă aşchia nu sare departe de trunchi. Fie să avem rugăciunile Sfinţilor Părinţi!

Vindecarea herniei

Odată mergeam prin livada de pomi a mănăstirii. Pe părinte îl durea cumplit hernia, până când la un moment dat a căzut jos de durere. în clipa aceea a strigat: „Doamne Iisuse

Hristoase, miluieşte-mă pe mine!", şi încerca cu mâna să bage umflătura înăuntru. Peste puţin a strigat către mine:
53

Vino, ajută-mă binecuvântatule, ajută-mă să mă ridic şi să te ridic!

L-am luat după cum mi-a arătat, de subsuori. L-am ridicat încet-încet, dar eram nedumerit pentru cuvintele pe care le-a spus: „să îl ajut să se ridice şi să mă ridice".

Dar părinte, de vreme ce te rogi pentru toată lumea, fă ceva şi pentru tine, i-am zis.

Atunci şi-a întors faţa şi m-a privit. Avea gura închisă, chipul blând şi zâmbitor, iar ochii albaştri îi străluceau, dar nu mi-a spus niciun cuvânt. Eu mi-am luat privirea de la el, fără să ştiu de ce.

Mai târziu am înţeles că în clipa aceea sfântul, prin Sfântul Duh, m-a vindecat pe mine. Fiindcă mi-a spus: „Ridică-mă ca să te ridic". Aveam şi eu hernie, care ieşea în afară, de mărimea unei ciuperci, dar peste puţin a început încet-încet să se retragă, până când a dispărut definitiv.

Multe minuni am văzut în viaţa mea lângă Bunicul. De multe ori părintele nu m-a lăsat să le conştientizez, poate pentru a nu le spune. Căci aveam mult entuziasm şi în bucuria mea, în diferitele discuţii pe care le aveam cu oamenii, le spuneam. De multe ori mi-a zis: „Să nu le spui, binecuvântatule! Doar după ce mor să le spui".

Ce să vă mai spun despre ochii lui strălucitori şi luminoşi! Aceşti ochi cereşti, de nedescris, şi chipul plin de lumină al sfântului! Odată s-a smerit pe sine şi a zis: „Ştii bre, noi ne potrivim". Adică s-a făcut pe
54
el egal cu mine. Câtă smerenie avea! „Da bre, să mi le spui pe toate, fiindcă noi ne potrivim". Acum, când nu-l mai am aproape, încep să înţeleg...

Sfaturi pentru gravide

într-o zi când m-am aflat la Kallisia, l-am găsit pe părinte vorbind cu alţi fii duhovniceşti de-ai lui, care şedeau în jurul său şi îl urmăreau tăcuţi şi atenţi.

în clipa în care am ajuns vorbea despre gravide, îmi amintesc că a spus că femeia gravidă trebuie să-şi îndrepte toată atenţia spre pruncul din pântece şi spre Dumnezeu. Trebuie să fie toată ziua bucuroasă şi cu bună dispoziţie. Dacă este posibil, să psalmodieze sau să cânte. Căci dacă aceasta se supără, se supără şi pruncul. Trebuie să iasă în natură să se plimbe şi să tămâieze în casă. Să nu facă călătorii lungi cu maşina, pentru a evita frânele bruşte. Trebuie să mănânce alimente sănătoase, cum sunt ouăle proaspete, şi lapte, iaurt şi brânză pentru calciu. De asemenea şi carne şi fructe. Iar când vede că pruncul începe să mişte, să-i vorbească şi să-şi mângâie burta. Pruncul simte asta şi-i place. Niciodată nu trebuie să se enerveze şi să se necăjească, fiindcă îi face rău pruncului.

Aţi înţeles? n-aţi văzut că avem atâţia sfinţi!
Mamele lor au fost sfinte şi de aceea au devenit sfinţi.

Şi a vorbit despre mamele celor Trei Ierarhi, a Sfântului Augustin şi a multor altora.
55

Aţi înţeles cât de important e să fim buni?
Ei, aţi înţeles? Adineauri am vorbit despre tămâiere. Dacă este cineva bun şi tămâiază prin scara blocului, iese altul şi strigă: „Hei, ce crezi că e aici, cimitir?".

Cuvintele Bunicului îi încântau pe cei prezenţi, şi acela a continuat:

trebuie ca părinţii să devină sfinţi, pentru ca şi copiii lor să devină la fel. Deveniţi sfinţi, bre! Deveniţi sfinţi şi veţi vedea cum vor deveni şi copiii voştri buni. Bre, vom da socoteală dacă nu-i vom avea pe copiii noştri lângă Hristos. Mulţi se uită să le facă averi. Bre, dacă nu-L avem pe Hristos, nimic nu avem!

Vindecarea minunată a unui copil bolnav

Altă dată am mers cu familia la Kallisia pentru a-l întâlni. Am stat toată ziua cu părintele

şi cu sora lui. Părintele mi-a spus atunci o istorioară:

„A venit aici o familie cu doi băieţei. Unul de opt ani şi altul mai mic. Cel mai mare se îmbolnăvise, ameţea, vomita, leşina, nu mânca. L-au dus la doctori, însă nu s-a schimbat nimic, şi o femeie i-a trimis la mine. I-am făcut semnul crucii şi m-am rugat ca Dumnezeu să-l vindece. Au stat aici mult timp. Harul lui Dumnezeu mi-a arătat că aceste simptome ale copilului nu erau de la vreo boală.

Atunci am luat-o pe mamă separat afară lângă copac şi i-am spus ce să facă. I-am spus să-l ducă pe copil

într-o cameră retrasă, fără să-i vadă nimeni, şi să-l îmbrăţişeze strâns. I-am spus că în primele zile va fi ameţit. însă încet-încet se va linişti şi o va privi în ochi. Ea să-l strângă la piept şi să-i spună: Te iubesc, te iubesc, băiatul meu. Mai târziu acela se va înviora, o va privi în ochi şi o va întreba: Mă iubeşti, mamă? Adevărat? Mă iubeşti?. Atunci i-am spus să-l strângă în braţe, să-l sărute şi să-i spună: Da, băiatul meu, te iubesc!, şi să-l privească în ochi. Şi asta este. Toate o să-i treacă.

Duminica următoare au venit aici, şi copiii erau bine şi se jucau. Părinţii voiau să fie cu mine toată ziua. Ce să zic, sărmanii erau departe de aceste lucruri. Şi acum vor iubi şi Biserica".

Fireşte, părintele nu mi-a spus această istorioară fără motiv. Prevăzuse că asta i se va întâmpla şi unuia dintre copiii mei.

Părintele descrie cum se întâmplă pareza

într-o zi treceam printr-un sat şi am văzut un om cu pareză. Avea o mână şi un picior pe care nu le putea mişca.

Sfântul, după ce am plecat, a început să-mi explice cum se întâmplă asta. Şi-a închis uşor degetul arătător, alcătuind un unghi, şi mi-a arătat zicând:

iată, aşa se întâmplă. Un nerv din creier se suceşte, şi atunci nu mai circulă sângele acolo şi omul păţeşte acest lucru.

Consecinţele psiho-somatice ale legăturilor trupeşti neatente

Niciun cuvânt al Bunicului nu era fără scop. Vorbea mult despre familie şi copii, despre ascultarea de duhovnic. Vorbea despre cuplurile de îndrăgostiţi. Vorbea şi despre împreunarea trupească a cuplurilor înainte şi după căsătorie. Explica de ce se despart cuplurile din ziua de astăzi. Mi-a descoperit lucruri pe care nu le pot descrie. Mi-a mai spus că pricina principală care duce la divorţuri este faptul că oamenii se protejează ca să nu facă copii. Acest lucru este foarte rău şi macină nervii femeilor.

Vorbind odată despre cancerul la sân de care se îmbolnăvesc femeile, a spus că este îndeosebi o boală psihologică, şi de aceea trebuie să se spovedească şi să se împărtăşească foarte des. Dar se poate întâmpla şi datorită violenţei asupra femeilor, care se petrece uneori atunci când se împreunează cu soţii lor. Zicea că e nevoie de atenţie, fiindcă există suflete sensibile, care sunt lovite de cancer. Şi s-a referit la diferite cazuri pe care le întâlnise la Policlinică, care au mers la doctori, iar apoi au ajuns la părinte pentru a le face semnul crucii.

Vedea cum cuplurile se despart chiar şi din cauza contactului erotic nepotrivit, fiindcă din acesta provin murmurările, neînţelegerile, certurile şi în cele din

urmă divorţul. Iar consecinţa este că sunt traumatizaţi psihologic şi aleargă la psihologi şi neurologi.

niciodată, bre, să nu mergeţi la aceştia. Niciodată! Dau medicamente pentru nervi, şi cu acestea îi droghează pe oameni, care stau cu capul în pământ şi tăcuţi. Şi încet-încet sănătatea lor este distrusă, spunea el.

Despre avorturi

Odată mi-a spus ce mare rău este avortul:

în afara faptului că încă din clipa concepţiei este o crimă, nu ştii cât de mare rău este avortul pentru femeie. Nervii ei se macină şi corpul îi tremură. Este mereu tulburată şi într-o stare psihologică urâtă. Şi este mereu nervoasă. De aceea se despart cuplurile. Iar unele femei, Filotei, nu se mai trezesc, ci mor în timpul intervenţiei.

Mi-a povestit atunci despre o femeie cunoscută:

aceasta, dacă face avort, nu se va mai trezi. Va muri, bre, ţi-o spun. Va muri. Ascultă ce s-a întâmplat cu o femeie. A făcut doi-trei copii şi erau fete. încerca să facă un băiat şi a făcut şase fete. A rămas iarăşi gravidă şi a făcut multe încercări de a-l da afară. Locuia la sat. Şi-a legat burta strâns, a băut leşie, şi-a frecat burta de suprafeţe tari, până când a făcut răul. Eu îi spuneam: „Nu face asta, bre, e foarte mare păcat ceea ce faci. N-o face! Şi să ştii că e băiat".

Nu m-aascultat. Când s-a întâmplat răul, a văzut că era băiat şi de atunci să vezi cum se căieşte că nu m-a ascultat pe mine, ci pe soacra ei şi pe alte femei... De aceea îţi spun, Filotei. Trebuie să avem ascultare oarbă de duhovnicul nostru. Acela îşi ia răspunderea şi ne dă porunca.

Vindecarea unui copil cu hidrocefalie[4]

Altă dată când m-am întâlnit cu părintele, i-am vorbit despre o problemă serioasă pe care o avea pruncul nou-născut al unui cunoscut de-al nostru. Fetiţa se născuse cu hidrocefalie. Când i-am spus-o părintelui, imediat şi-a ridicat cuvioasa mână şi a făcut semnul crucii pentru copilă.

e, capul se va închide, dar e nevoie de timp.

Peste câteva zile mi-a dat telefon:

paraskevas, părintele sunt. Ce face fetiţa?

bunicule, nu e bine. Mi-au spus că n-o să aibă o evoluţie bună. Fă-i semnul crucii, părinte!

asta fac, binecuvântatule.

Mai târziu când ne-am reîntâlnit, m-a întrebat iarăşi despre fetiţă.

[4] Afecţiune caracterizată de creşterea excesivă de lichid cefalorahidian în membranele creierului, însoţită de atrofia acestuia, iar la copii şi de creşterea progresivă a cutiei craniene, incomplet osificată, (n. trad.)

bunicule, au dus-o la un doctor specialist şi le-a recomandat să-i facă o intervenţie şi să-i pună un furtunaş pentru a-i scoate lichidul din cap.

îndată a ridicat mâna şi a făcut semnul crucii. Eram undeva în strada Athina, împreună cu un bărbat. Făcând semnul crucii, a zis:

nu, nu, sărmana, are şi ea sufleţel, şi acum s-o sfâşie doctorii...

Apoi a rămas tăcut, şi şoptea ceva tainic.

Părinţii fetiţei au mers la întâlnirea cu acel doctor, şi în vreme ce căpşorul copilului se mărea, deodată Sfântul Dumnezeu, cu binecuvântarea şi rugăciunile Bunicului, a făcut o minune: Doctorul a constatat cum deodată acest fenomen urât a încetat. Peste puţin timp fetiţa s-a însănătoşit definitiv. Acum este căsătorită şi locuieşte în Atena.

Părintele vindecă durerile de picioare

Odată, prin anii 70, i-am dus pe părinte şi pe nepoata lui, Eleni, la Kallisia. Am lăsat maşina în locul obişnuit, pe dealul de deasupra Bisericii Sfântul Nicolae, şi am luat-o pe cărarea din partea de jos a albiei râului. Aveam multe genţi cu diferite alimente, şi Bunicul mi-a arătat un mod pentru a nu obosi:

scoate-ţi cureaua, leag-o de mânerele genţilor şi pune încărcătura pe umeri, ca pe desagi.

Elena, acum egumena FEVRONIA, AVEA diferite genţi în mâini, iar în vremea aceea suferea de dureri la genunchi şi îi era foarte greu. Ajungând într-un loc, unde trebuia să

traversăm un râu mic, părintele îmi explica că a găsit puţină apă undeva mai sus de acolo şi o transportase jos cu ajutorul unei ţevi de cauciuc ascunsă sub pământ. Aşadar în vreme ce Bunicul vorbea, am auzit-o pe Elena, care înainta, văitându-se de picioare şi plângând de durere:

nu mai pot, părinte. Să faci drum ca să meargă pe aici maşina. Mă doare rău...

Părintele mergea în spatele ei, iar eu şi mai în spate. L-am auzit răspunzându-i:

da, da, vom face drum.

Am mai mers încă douăzeci-treizeci de metri fără să vorbim, iar apoi am vrut să spun ceva, fără să-mi dau seama ce se întâmplă. Sfântul s-a întors şi m-a privit, şi am văzut că din ochi lacrimile îi curgeau râu. Din respect şi politeţe, n-am mai vorbit.

Pe tot restul drumului Eleni nu s-a mai văitat că o doare, iar când am ajuns la mănăstire şi ne-am întâlnit cu sora sfântului, Eleni era foarte veselă şi ne-a tratat zâmbitoare. Uitase cu totul de dureri şi de oboseală şi de atunci n-am mai auzit-o vreodată spunând că o dor genunchii, până cu puţin în urmă, când şi-a rupt un picior şi a suferit o perioadă îndelungată.

62

Urmările urâte ale băuturii

Odată am mers la părinte, am luat binecuvântarea lui şi mi-a cerut să stau lângă el:

ascultă, fiule! Să nu mai bei vin, căci e primejdios. Cei ce beau nu sfârşesc bine. Te-am chemat să-ţi spun despre un om dintr-un sat din Thiva, Asopia. Acesta avea o tavernă. Acum este pe moarte. A venit aici şi mi-a cerut să-i fac semnul crucii, fiindcă nu se simţea bine. Şi într-adevăr, nu era bine. îşi distrusese ficatul cu vin. Avea cancer. „Bei", i-am zis. „Acum m-am lăsat", a răspuns. „Te-ai lăsat, după ce mai întâi băutura te-a făcut praf. Ce-ai făcut cu taverna ta acum?", l-am întrebat. „Am lăsat-o copiilor mei." „Te-ai distrus pe tine, iar acum vrei să-i distrugi şi pe alţii...". Acum, Paraskevas, ce să facem cu tine, care bei? Să iei medicamente care, atunci când îţi va mirosi a vin, îţi vor produce stare de vomă. Nu mai bea. E ceva rău.

nu ştiam, părinte, să existe asemenea medicamente.

păi ce vrei, pe toate să le ştii?

Astfel, m-a binecuvântat pe cap şi a rostit o rugăciune. Această patimă a mea a plecat de la sine. Medicamentul a fost mâna cuvioasă a sfântului, pe care atât de mult îl iubesc. Mă închin harului său.

63

Părintele dezvăluie pricina sterilităţii

Eram la Ermioni şi discutam cu un cuplu care nu putea face copii. Mi-au spus durerea lor şi faptul că vizitaseră mulţi doctori, dar fără niciun rezultat. Eu le vorbeam despre un doctor bun pe care îl cunoşteam. Le-am spus însă că este preot. Aceştia, pentru că erau foarte necăjiţi, deşi până atunci nu avuseseră relaţii bune cu preoţii, m-au ascultat cu atenţie şi, după ce le-am spus diferite lucruri despre Părintele Porfirie, au hotărât să-l viziteze. De altfel, doctorii le spuseseră că nu vor putea face copii şi ajunseseră la homeopaţi şi plante. Le-am zis că ceea ce le va spune părintele va fi definitiv, e suficient să facă ascultare. Mi-au promis că vor merge să-l caute. Şi aşa s-a întâmplat.

Data următoare când am mers la Ermioni m-am întâlnit iarăşi cu acel cuplu şi mi-au povestit cum a decurs întâlnirea cu părintele.

Sfântul le-a spus că doctorii au făcut o diagnosticare greşită. Nu exista nicio problemă organică şi normal ar fi trebuit să poată face copii, dar Dumnezeu nu le dă copii din cauza femeii.

dar de ce, părinte?, a întrebat aceea cu mirare.

dumnezeu nu-ţi dă copii pentru că eşti foarte nervoasă şi-i vei strica şi pe ei.

64

Pâinea

Părintele obişnuia să încerce pâine din diferite locuri. O lua în mână, o privea puţin cu harisma străvederii, îi făcea semnul crucii, o mirosea şi tăia puţină pentru a o gusta. Uneori spunea: „E bună", alteori: „Aceştia nu fac pâine bună. Noi vom face pâine bună. Trebuie ca omul să mănânce grâul întreg, adică făina să fie integrală, fiindcă tărâţa are multe proprietăţi. Acum îmi vei spune că doar porcii mănâncă tărâţe... Dar ştii, tărâţa aceasta pe care o mănâncă porcii, trebuie s-o mănânce şi oamenii. Da, bre, eşti mirat. Ştii, grâul trebuie să-l mâncăm întreg, pentru că are multe proprietăţi. Tărâţa ajută la digestia stomacului şi la intestine. Este hrănitoare pentru trup, hrăneşte creierul şi ajută memoria. Ai înţeles de ce ne-a dat-o Dumnezeu?, iar noi o vânturăm şi o aruncăm! Şi astfel ne distrugem sănătatea...".

Cimbrişorul

într-o dimineaţă m-am dus să mă plimb pe lângă pini, plănuind să iau binecuvântarea părintelui ca să merg la lucru. Rupsesem o crenguţă de cimbrişor şi o miroseam.

Când am ajuns la sfânt m-a întrebat ce am în mână. I-am răspuns şi mi-a zis:

acesta are o substanţă care se numeşte timol şi care în vechime se folosea pentru impotenţă. Timolul are proprietăţi terapeutice.

Buruiana sălbatică

Odată, pe când eram cu părintele în provincie, mi-a arătat o buruiană sălbatică şi mi-a spus:

dacă cineva mănâncă din asta, să vezi cum se vindecă la intestine şi la tot sistemul digestiv.

Ridichea

Altă dată ne aflam în piaţa din Atena. Pe când treceam pe lângă un aprozar, mi-a arătat cu mâna o ridiche:

dacă mănâncă cineva din asta, ajută la dizolvarea sărurilor. Poate să o şi fiarbă dacă vrea.

Margaretele galbene

Odată mergeam pe un drum de ţară, ale cărui margini erau pline de margarete galbene.

vezi ce frumoase sunt aceste margarete? Ştii, se fierbe floarea şi iese o zeamă galbenă. Pe aceasta

o folosesc brutarii la pâine. Ai văzut unele pâini care se îngălbenesc? Au asta înăuntru. Dar cel puţin asta e ceva natural şi nu vatămă. înţelegi?

Sfaturi ale sfântului despre viaţa casnică

ştii, Filotei, cele pe care le mâncăm sunt crescute cu îngrăşăminte chimice şi nu sunt bune. De aceea trebuie să avem legumele noastre: salată, morcovi, dovlecei şi fructe, dar îngrăşate cu îngrăşământ natural. Să pui roşii şi vinete cu îngrăşământ natural, mai ales cu găinaţ, şi să vezi cât de gustoase vor ieşi.

îl ştii pe acel profesor, filozof. Acesta este foarte cunoscut. într-o zi aici la Kallisia era multă lume şi acela se plimba prin pădure. „Domnule profesor, ce puteţi să ne spuneţi despre viitor?", l-au întrebat. Acela s-a gândit puţin, iar după aceea a făcut o mişcare, adică o întoarcere, şi a zis: „întoarceţi-vă înapoi la cele vechi, căci ne-am pierdut".

Mai e şi altceva. Dacă nu le ai pe ale tale, acolo la ţară, copiii tăi vor fi nevoiţi să meargă să fure de la vecini. Smochine, pere, struguri, rodii, caise. înţelegi? Aşa este. Să le avem pe ale noastre şi să le creştem doar cu îngrăşăminte naturale, ca să fie sănătoase şi gustoase.

De asemenea, deter genţii sunt foarte vătămători. Tot zic c-o să-i desfiinţeze, dar când cineva vrea să semneze pentru desfiinţarea lor, îi dau o grămadă de

bani şi le lasă. Ca să înţelegi, dacă speli farfuriile cu detergent, peste puţin, dacă pui farfuria în apă şi vrei s-o limpezeşti cu mâna, scoate spumă. Nu se curăţă niciodată. Cel mai bun este săpunul.

De asemenea, lenjeria intimă de nailon nu este bună. Provoacă iritaţii şi eczeme.

Sfaturi pentru cumpărarea de teren sau de casă

când vrei să cumperi o casă trebuie să mergi s-o vezi. Are soare? Este la înălţime sau aşezată jos? Trebuie să fie însorită, aerisită, poziţionată spre răsărit, să aibă vedere frumoasă. Să nu fie aşezată jos.

De asemenea, dacă cineva vrea să cumpere la un preţ bun, trebuie să-l cerceteze mai întâi pe cel care vinde. De ce vinde? Cum a dobândit-o? Ce nevoi are? Vrea să-şi căsătorească vreun copil? Vrea să cumpere vreo casă? Şi astfel, după ce înţelege nevoile aceluia, atunci să negocieze pe măsură. înţelegi Filotei?

Prin binecuvântarea lui l-a ajutat pe un om să se lase de fumat

Un frate duhovnicesc fuma atât de mult, încât pentru o perioadă lungă gâtul i se înfundase şi cu greu mai înţelegeam ce vorbeşte. în timpul acesta,

într-o zi, pe când eram toţi trei în strada Sokratous cu Evripidou, părintele mi-a spus:

spune-i că îl văd în primejdie. Cancer la faringe.

nu pot să-i spun asta, Bunicule, i-am răspuns.

spune-i, bre, că n-o fi foc...

însă tot n-am îndrăznit să-i spun. Atunci sfântul s-a întors puţin într-acolo şi după cum mi-am dat seama se ruga. Şi în vreme ce omul se afla cam la zece metri de noi, deodată a venit, a îngenuncheat în faţa sfântului şi i-a spus:

fă-mi semnul Crucii, părinte, să mă las de fumat.

Părintele i-a făcut semnul Crucii pe cap şi pe gât, şoptind ceva. Apoi i-a spus că se va lăsa de fumat, dar diavolul îl va vâna vreme de cinci ani, adică se va lupta din greu.

Şi într-adevăr, prietenul meu din clipa aceea s-a lăsat definitiv de fumat, şi acum se bucură de o sănătate de fier.

Sfântul ca doctor duhovnicesc

Ura şi iertarea

Când îl vedeam pe Bunicul, mă întreba mereu:

ce faci? I-ai iertat pe toţi?

da părinte, n-am nimic cu nimeni, îi spuneam.

Asta se întâmpla de când începusem să mă împărtăşesc şi intrasem oarecum pe un drum duhovnicesc. Odată mi-a spus:

bre, ce faci cu ura asta? Nu e bine. Pe toţi trebuie să-i iertăm.

Iar altă dată din nou:

ai ură în inimă?

Eu nu puteam să-mi amintesc dacă aveam ceva cu cineva. însă iarăşi, când ne-am reîntâlnit mi-a spus:

ce faci cu ura asta? Ei, iartă-i, şi Dumnezeu ne va milui pe toţi.

După aproape două luni, în care sfântul repeta aceleaşi cuvinte, iar eu eram nedumerit, într-o seară, cu rugăciunea lui, m-a ajutat să-mi amintesc:

L-am văzut în somn pe Giorgos, un cunoscut al meu din Australia, cu care îmi răcisem relaţia. Atunci când se întâmplase asta, aveam în mine multă răutate, ură, aşa cum îmi spusese Bunicul. Trecuseră aproape

trei ani de atunci şi uitasem, dar Sfântul Duh nu uită. Aşadar l-am văzut în somn pe Giorgos, care adormise întru Domnul, venind spre mine cu braţele deschise. Mi-am deschis şi eu braţele şi ne-am îmbrăţişat cu căldură, cu iubire frăţească.

frate Paraskevas, iartă-mă!, mi-a zis.

tu să mă ierţi, i-am răspuns, pe când îl strângeam în braţe.

Ne-am îmbrăţişat unul pe altul şi asta a fost. De atunci n-am mai simţit nici cea mai mică răutate, ci când îmi vine în minte îl iert din toată inima.

După această întâmplare a venit timpul să mă întâlnesc iarăşi cu preaiubitul părinte. I-am sărutat mâna, zicând:

mă închin harului tău.

M-a binecuvântat pe cap, m-a privit cu blândeţe şi a spus:

e, acum i-ai iertat, nu-i aşa?

I-am sărutat iarăşi mâna ruşinat şi emoţionat de această descoperire, şi el mi-a zis părinteşte:

bre, îţi spun. Ura nu e bună. Hristos este în întregime iubire şi ne cere şi nouă să iubim.

O minune asemănătoare mi s-a întâmplat şi cu Sfânta Marina. Mă supărasem rău pe cineva. Am mers să mă închin la Sfânta Marina, pe un deal din Attiki, împreună cu un prieten, care ştia peştera de acolo a sfintei.

Noaptea am văzut chipul celui care mă necăjise venind cu braţele deschise, şi eu mergând spre el în acelaşi fel. Ne-am îmbrăţişat şi ne-am sărutat frăţeşte, din inimă.

De atunci n-am mai simţit nimic urât în mine pentru acel frate. Sfânta Marina ne-a unit sufletele, a alungat ura, şi iubirea a venit din ceruri.

„Dacă eşti sigur că nu urăşti pe nimeni, să te împărtăşeşti"

Voiam să mă împărtăşesc, dar nu apucasem să mă spovedesc. în ziua precedentă am mers seara târziu la părinte şi i-am spus asta.

dacă nu ai ură în tine să te împărtăşeşti. Ai ură?

nu părinte, nu am.

atunci să mergi să te împărtăşeşti. Ura este rea, bre! Să ai grijă să nu ai ură, mi-a spus, şi m-a binecuvântat.

I-am sărutat cuvioasa mână şi am plecat. Părintele mi-a dat de înţeles că ura este o piedică în calea harului dumnezeiesc, fiindcă aparţine diavolului. Dumnezeu este iubire. Dacă vrei să aparţii lui Dumnezeu, trebuie să iubeşti.

Istoria ascetului nevăzut

Odată Bunicul mi-a dat telefon.

ce faci?

mă închin harului tău, Bunicule. Bine. Tu ce faci?

ce să fac şi eu? Iată, am dureri, dar am şi treabă. Nu dorm mult şi obosesc. îmi telefonează foarte mulţi oameni, să le dau sfat, am şi pe unii monahi cunoscuţi din Sfântul Munte. Citesc şi diferite cărţi. Vrei să-ţi spun o istorioară? Citesc Vieţile Sfinţilor din Pateric. Să ţi-o spun? Este foarte frumoasă.

da, părinte.

ascultă, ascultă. Mă auzi?

da, cuvioase.

era un ascet care se nevoia în pustie şi trăia într-o peşteră de patruzeci de ani. îşi făgăduise sieşi să nu se mai întoarcă în lume. însă odată a avut o mare nevoie şi era neapărat necesar să meargă în lume. Atunci s-a gândit: „Voi merge când va fi gata să se însereze. Voi face treaba pe care o am repede, ca să nu mă vadă lumea". Şi aşa a făcut.

Pe când începuse să însereze, la un moment dat s-a întors, a privit în spate şi ce să vadă: mulţime de lume îl urma, aproape întreaga cetate. Acesta, mirat de atâta puhoi de lume, s-a oprit şi i-a întrebat: „Bine, dar de ce mă urmaţi? Eu nu cunosc pe nimeni dintre voi şi cred că nici voi nu mă cunoaşteţi". Mă auzi?

Da, cuvioase, te aud.

oamenii i-au răspuns ascetului: „Nu te cunoaştem, dar i-am văzut pe îngerii cu făcliile aprinse mergând în dreapta şi în stânga ta şi am zis că de vreme ce te însoţesc îngerii, înseamnă că eşti sfânt". Paraskevas, sfinţii nu se arată, dar îi vădeşte Dumnezeu. Ai înţeles?

Desigur, Bunicule.

îmi place mult să citesc asemenea întâmplări, dar nu prea apuc, sărmanul de mine. N-a fost frumoasă? Ce zici? Ţi-a plăcut?

Mai târziu mi-a spus că este foarte bine pentru sufletul nostru să citim Vieţile Sfinţilor. însă n-am înţeles de la început că mi-a spus asta pentru a mă îndemna să citesc.

Ascetul şi tâlharii

într-o zi a sunat telefonul.

eu sunt, părintele.

mă închin harului tău.

binecuvântarea Domnului.

ascultă ce citeam. Asculţi?

da, părinte.

era un ascet care trăia într-o peşteră, într-un loc sălbatic, îndeletnicindu-se cu postul şi rugăciunea. Asculţi?

Desigur, părinte.

74

părintele acesta, care trăia de mulţi ani acolo pe munte, nu băuse în viaţa lui vin şi nici nu voia să încerce. Uneori trecea pe acolo o bandă de tâlhari care ştia că părintele nu bea vin. într-o zi s-au gândit să-l îmbete pe părinte pentru a se distra. I-au pus vin din burduf într-un blid de lemn şi i l-au dat să bea cu forţa. Pe când ţinea blidul în mână, voiau să-l înmoaie cu capul în vin.

Acela le-a zis: „Fiii mei, ştiţi că eu nu beau vin, dar întrucât vă iubesc, îl voi bea în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh". Acestea le-a spus, iar în continuare a făcut semnul crucii deasupra vinului, i-a privit şi l-a băut. Ai înţeles? Ai înţeles, bre?

da, Bunicule.

a început deci să-l bea, gâl-gâl, pe tot. Cum spunem „dintr-o înghiţitură". Aceia aşteptau să se îmbete, dar el a început să le vorbească despre Hristos. Auzi, bre?

da, Bunicule.

şi ştii ce s-a întâmplat? Au crezut în Hristos. Căpetenia tâlharilor a zis: „Eu voi rămâne aici cu părintele, iar voi cred că e bine să vă împrăştiaţi. Dar de vreme ce erau toţi fugăriţi şi vânaţi, au început unul câte unul să spună: Voi rămâne şi eu aici". Aşadar, au rămas toţi şi au zidit mănăstire, avându-l egumen pe părintele ascet. Ai înţeles? N-a fost frumoasă? Haide acum, te las. Binecuvântări!

75

Timpul a trecut. Am cumpărat două cărţi cu Vieţile Sfinţilor şi am început să citesc din când în când. Şi odată, fără ca eu să-i spun ceva, mi-a zis:

ai văzut ce frumoase sunt Vieţile Sfinţilor? Acolo se spun lucruri bune. Bine faci, bre, că citeşti.

Zădărnicia celor lumeşti

Odată ne aflam în piaţa Omonia. Am făcut înconjurul pieţei, trecând pe la semafor. Pe când mergeam pe strada Stadiou, mi-a arătat clădirile înalte. Eu priveam fără să înţeleg de ce făcea asta. Părintele a continuat să-mi arate în înălţime, şi eu priveam nedumerit. La un moment dat s-a întors zâmbind şi mi-a spus:

blocuri dacă le-ai construi copiilor, dacă nu-i înveţi despre Hristos, nimic n-ai făcut. Ai înţeles?

Darul ţăranului

Altă dată când am mers la Boeotia, având-o cu noi şi pe Eleni, nepoata părintelui, am

întâlnit pe un ogor un ţăran, care scotea morcovi, îi spăla într-un bazin, iar apoi îi încărca în camionul său pentru a-i duce spre vânzare în pieţe.

Menţionăm că morcovul era leguma preferată a sfântului. Aşadar s-a dus, a vorbit cu acest om, l-a
76
sfătuit ce să facă pentru a avea producţie bună şi l-a rugat să ne dea câţiva morcovi. Omul, cu multă bunăvoinţă şi bucurie, a pus câţiva morcovi într-o sacoşă. Eu şi Eleni i-am spus:

ajunge. Nu mai pune. Sunt destui.

Omul s-a oprit. Noi i-am mulţumit şi am plecat.

Pe drum Bunicul ne-a mustrat:

de ce i-aţi spus să nu mai pună? Morcovii sunt puţini.

Şi într-adevăr, erau puţini, fiindcă toată ziua mâncam morcovi.

atunci când cineva vă dă ceva, nu-i mai spuneţi „nu mai pune". Lăsaţi-l să facă cum crede, dar nici să-i spuneţi „mai pune". Lăsaţi-i pe oameni să facă cum le spune iubirea şi inima lor. Dar trebuie să le mulţumiţi şi să vă rugaţi pentru ei.

Neascultarea unei fete

Odată, pe când mă plimbam împreună cu părintele pe lângă Omonia, acesta mi-a spus:

ştii, Filotei, cât de important este să facem ascultare de duhovnic? Ascultarea este foarte folositoare. Orice ne spune duhovnicul nostru. îţi voi povesti ce s-a întâmplat cu o fată care n-a ascultat:

Aceasta venea deseori şi vorbeam. A venit odată şi mi-a spus că a cunoscut un tânăr. Eu i-am zis să scape repede de el. Aceasta nu m-a ascultat.
77
A continuat relaţia cu el şi de aceea evita să vină să mă vadă. După mult timp a revenit.

-Ce ai făcut cu tânărul?, un intrebnt-o.

îl iubesc, părinte, şi n-o să I alung.

bre, acesta e bolnav psihic Tu nu poli înţelege, îţi spun.

dar îl iubesc, a stăruit ea, şi m-am dăruit lui. Nu mai pot face nimic, părinte.

Atunci eu ce era să mai fac?

o să vezi că odată ai să înţelegi, i-am spus, dar atunci va fi prea târziu.

Au trecut trei ani. Fata s-a întâlnit cu tânărul într-o piaţă în Kolonaki — acolo unde merg cei înstăriţi — şi s-au aşezat la masă să bea cafea. Acela a început s-o sărute şi să se poarte necuviincios cu ea în faţa lumii. Ea îl împingea, îl certa şi plângea. Lumea se uita. L-a părăsit pe loc şi a venit la mine. Plângea.

mi-ai spus bine, părinte. Iar eu nu te-am ascultat. Acesta e bolnav. Iată ce mi-a făcut în fata
z
lumii.

ce să facem, Paraskevas? Trebuie să fim atenţi. Să facem ascultare. Dacă suntem aproape de Dumnezeu, bolile se vindecă. înţelegi? Hristos este Doctorul. Din multa Lui iubire, ni le dă pe toate, dar noi nu înţelegem.
78
Experienţele mele lângă Sfântul Porfirie

Un gând viclean despre Bunicul, care m-a chinuit mult

Odată am mers la Kallisia cu părintele, iar la întoarcere el mergea înainte, iar eu în spatele lui. Eram mai sus de Biserica Sfântului Nicolae şi am început să intrăm în pădure. Mi-a venit în gând să merg pe urmele lui. Dar n-am apucat să mă gândesc bine la asta şi îndată s-a întors tăcut şi m-a privit în ochi. A zâmbit blând.

însă răul n-a întârziat să vină. Când am ajuns într-un loc cu pietriş, fără pini, mi-am amintit că mi-a spus că într-o zi îmi va arăta prin ce loc a trecut un car din vechime şi piatra

care se şănţuise la trecerea lui.[5] Eu atunci, slab şi foarte păcătos cum eram, am gândit ceva viclean despre părinte. Acela a continuat să meargă în faţă fără să vorbească. încercam să nu mă mai gândesc la asta, dar cu cât mă străduiam să n-o mai aduc în minte, cu atât mai intens venea. Părintele m-a lăsat de data aceasta să mă chinuiesc, fiindcă nu i-am mărturisit pentru a-mi face semnul crucii, ca alte dăti.

z

Din ziua aceea umblam ca un om beat. Vreo patruzeci-cincizeci de zile, oriunde mă aflam şi oriunde stăteam, nu puteam să alung acel gând din minte. Părintele în perioada aceea nu mi-a telefonat

[5] Vezi fragmentul cu titlul „Vinul celor din vechime", p. 92.

deloc pentru a găsi o i ale dr.1 i.. H I i.uc Iu iarăşi, nu-i dădeam telefon, lumii.1 m.i.imţr.im ruşinat, dar de fapt egoismul meu eu t i i.11 nu mă lăsa s-o fac, după cum mi-a arătat mm Im. III Bunicul. într-o după-amiază, în sfârşit, im.1 dat lelrlon. Mi-a spus deci:

paraskevas, am nevoie de ajutor.

da, părinte. Orice vrei.

Adică asta trebuia s-o spun eu, dar părintele, cu iubirea lui nesfârşită, mi-a luat-o înainte.

vreau să mă ajuţi să mul nişte lucruri. Dar vreau bărbaţi puternici, la-l pe un frate de-al tău şi veni ti.

z

Mai târziu am înţeles de ce mi-a spus să-l iau şi pe fratele meu. Fiindcă eu singur nu m-aş fi dus... Aş fi găsit un pretext, ştiind că aveam să mă simt foarte rău în faţa sfântului, după toate cele ce am gândit despre el.

Am mers cu fratele meu Nikos la Glifada, acolo unde ne-a spus, şi l-am găsit pe părinte, care adunase mulţi fii duhovniceşti de-ai lui. în realitate nu avea nevoie de alţi oameni adică de mine -, dimpotrivă eu aveam nevoie de el, dar sfântul a găsit ocazia potrivită pentru a ne apropia iarăşi şi a mă face să mă liniştesc. M-am dus deci şi i-am sărutat mâna. Părintele bucuros, eu ruşinat. Apoi părintele pentru prima dată mi-a aruncat o privire severă. Ne-a dat ceva de lucru şi m-am întors să-l văd. M-a privit iarăşi cu asprime. Eu transpiram din răsputeri. N-am îndrăznit să cad la

picioarele lui. Şi cu cât nu făceam nimic, cu atât gândul cel neruşinat mă chinuia. Fratele meu nu ştia nimic.

Eram cam cincisprezece persoane acolo. Şi după ce am terminat, toţi s-au arătat binevoitori să-l conducă pe Bunicul la Tourkovounia. Eu, ca o pisică plouată, stăteam în spate de tot. I-au sărutat toţi mâna şi îi spuneau: „Să te duc eu, părinte". Acela i-a refuzat pe toţi. „Voi merge cu altcineva. Mergeţi cu binecuvântarea lui Hristos", răspundea el. Ultimilor doi-trei care i-au propus asta, le-a zis: „Voi merge cu Paraskevas şi cu Nikos". Eu stăteam cu capul aplecat.

ce zici? O să mă duci?

da, părinte.

bine, vom şi vorbi.

Pe drumul de întoarcere Bunicul a început:

ştii, atunci când diavolul ne găseşte puţin mai departe de Hristos, se înrădăcinează în inima noastră şi mai scoate-l dacă poţi! înţelegi, Nikos?, a zis, adresându-se fratelui meu.

Iar peste puţin:

bre, că bine spuneau cei din vechime: „Mergi înapoia mea, satano!".

Iar mai încolo a zis iarăşi:

ştii, Nikos, dacă ne vine un cuget rău, nu trebuie să-l cultivăm. Trebuie ori să ne facem că nu înţelegem, ori să facem rugăciune. Nu-i nevoie de multe rugăciuni. Dacă spui: „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!", asta a fost. Atunci diavolul pleacă.

Încet-încet, prin cuvinulp...nr în rostea, am început să prind curaj. I)npa...im lai III l.tţa casei lui din Tourkovounia vreme de dona rea.uri, noaptea, părintele a încercat să ne adea ra" rugăciunea inimii, „Doamne Iisuse Hrislon e miluieşte-mă pe mine!".

dacă vom spune asta în l ineare clipă, în fiecare minut, atunci cel rău nu va putea să ne înrobească. Bine ziceau cei din vechime: „Mergi înapoia mea, satano!". Să ştiţi că cea mai puternică rugăciune este „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!".

Vă voi spune ceva despre mine. Aveam un lipom[6] la cap şi am mers la un doctor specialist evreu. M-a consultat şi mi-a spus că trebuie să mi-l scoată chirurgical. însă pentru că nu avea un medicament pentru anesteziere, iar eu mă grăbeam şi nu puteam să aştept, mi-a spus că nu-mi poate face intervenţia chirurgicală atunci. „Nu se poate", mi-a zis. Iar eu i-am spus: „Se poate. Eu mă voi ruga, iar tu mă vei opera". „Ce spui, părinte? Nu fac eu asemenea lucruri". Eu i-am spus că sunt creştin şi că cred că Hristos mă va ajuta, fiindcă mă voi ruga. în fine, l-am convins. I-am zis deci: „Când voi fi pregătit îţi voi spune acum, iar tu să-ţi faci treaba cum ştii". Trebuia să-l taie de jur împrejur şi în adâncime, până ce acel lipom avea să

iasă din rădăcini. Ai înţeles?

Am început să mă rog şi L-am adus în minte pe Hristos şi Crucea. Am văzut cum îşi purta Crucea, am

[6] Tumoare benignă formată din ţesut adipos, (n. trad.)

văzut cum îi curgea sânge. L-am văzut. L-am văzut pe Hristos şi cât îl vedeam pe El, nu mă durea. înţelegi? Dacă avem mintea noastră la Hristos, cel rău nu poate sta nici în gândul, nici în inima noastră.

Eu îl priveam pe cuviosul părinte, ascultam cele pe care le spunea, dar în minte mi se învârtea cugetul neruşinat şi mă sileam pe mine să-l alung. în vreme ce sfântul vorbea, a făcut o mişcare şi mi-a făcut semnul crucii, spunând ceva în şoaptă.

bre, să fie binecuvântat, lasă-l, nu-i da importanţă, şi va pleca singur. Nepăsare sau multă rugăciune. Bre, bine ziceau aceia „Mergi înapoia mea, satano!". Ascultă, acum când îi fac semnul crucii, văd că blestematul mă înfricoşează, însă nu-ţi fie teamă de el. Nu e puternic. Iată, cât de puternic este un copilaş de un an şi jumătate care te ameninţă că te va ucide cu o piatră! Bre, îţi spun, dacă rostim rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!", acela va pleca. Nu poate sta înaintea lui Hristos. Ai auzit?

da, Bunicule.

dacă-L aduci în minte pe Hristos în rugăciunea ta, cu multă credinţă, şi te străduieşti să nu-ţi laşi cugetul să plece de acolo, îl vei vedea. Vei vedea Răstignirea, îl vei vedea când învăţa şi făcea minunea cu înmulţirea pâinilor şi a peştilor, îl vei vedea când era pe corabie pe mare şi vorbea lumii. Bre, ţi-o spun eu. Auzi? îţi spun că e adevărat. înţelegi? Cele pe care ţi le spun sunt adevărate.

Cât timp mi-a vorbii, upit.1 dm când în când şi-mi punea mâna pe cap
-Săfie binecuvântat, 1)1.pun, nu, nu... Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte m.i pe nune... nu te mai gândi. Te chinuieşte, bre, diavolul înţelegi, Nikos? înţelegi, Paraskevas?
Am stat aproape două ceasuri în faţa casei Bunicului. Ne-a vorbit mult atunci. Stăteam la uşa exterioară, fiindcă după cum îmi spusese altă dată: „Nu pot să-i chem pe oameni înăuntru, fiindcă sunt dezordonat. E ca o chilie din Sfântul Munte".
Pe toată perioada discuţiei Bunicul ne-a sfătuit şi ne-a făcut semnul crucii. Şi din când în când îşi întorcea capul şi spunea: „Mergi înapoia mea, satano!". La un moment dat a zis:
îl văd acum pe diavol foarte mic, dar cu un cap mare, şi mă înfricoşează.
La urmă, după ce m-a eliberat de cugetul rău, ne-a spus:
acum ne-am înţeles bine. V-am obosit. Mergeţi cu binecuvântarea lui Hristos.

Slavă adusă lui Dumnezeu

Bunicul mergea mereu atent, observând plantele, vlăstarele, pietrele. L-am văzut de multe ori cum lua o piatră în mână şi spunea, de pildă:

l ocul acesta are marmură, dar nu merită să se ocupe cineva cu aceasta, fiindcă nu e în cantitate mare.
îi plăceau mult florile sălbatice. Rupea câte una, o mirosea şi striga:
doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!
Alteori iarăşi, când era mulţumit de ceva, se întorcea şi spunea arătând natura în depărtare:
l e vedeţi pe toate acestea? Pentru noi le-a făcut Dumnezeu, are toată dragostea pentru om. Să ne mulţumească, să ne slujească. S-a suit chiar şi pe Cruce pentru noi. Noi ce facem pentru Hristos? Trebuie ca şi noi să-L iubim din toate puterile. N-aţi auzit că în Evanghelie se spune să-L iubeşti pe Hristos, Care este iubire, „din toată puterea ta"[7]?
Când ne trezim dimineaţa şi vedem orizontul şi admirăm natura, să-L slăvim pe Dumnezeu. Să slăviţi numele lui Dumnezeu cu ochii. înţelegeţi?

Iubirea părintelui pentru om şi natură

Eram cu părintele la Kallisia şi mi-a povestit despre vizita, pe care a făcut-o odată în nişte locuri din Argolida. I-a plăcut vegetaţia văzută acolo şi de multe ori îmi spunea:
ce frumoşi erau pomii fructiferi pe care i-am văzut! Lămâii, caişii, portocalii, măslinii. Treceam pe

[7] Marcu 12, 30.

cărare şi parcă străbăteam Raiul. M-au dus în diferite locuri şi am mers şi la Sfântul Teodosie, la mănăstire. E bine să mergi acolo.
Trecând prin diferite locuri, am văzut multe barăci de ţigani. Când am întâlnit aceste barăci, le-am spus: „Opriţi-vă, opriţi-vă să-i văd pe ţigănuşi!". Acestor sărmani, deşi era iarnă, nu le păsa. Erau pe jumătate goi, desculţi, şi alergau de colo-colo. Erau învăţaţi cu greutăţile. Bre, îţi spun, i-am admirat mult. I-am binecuvântat şi voiam să stau să-i privesc, dar ceilalţi mi-au spus: „Hai acum, părinte, cu ţiganii ne vom preocupa?". Ştii, aceşti copilaşi sunt sinceri. Nu le e ruşine. Veneau şi cereau ce voiau. I-am iubit mult, bre! Mult! Sunt învăţaţi cu greutăţile şi foarte inteligenţi.
Voi, bre, vă ţineţi copiii în casă, îmbrăcaţi de sus şi până jos. Pe când ar trebui să-i scoateţi afară, la ţară, în pădure, să alerge printre pini. Iar dacă răcesc puţin, nu contează. Să-i duceţi iarăşi acolo, să se obişnuiască. Afară este, bre, viaţa, în natură. înţelegi? Iată, nu-l vezi pe filozoful ăsta ce face? Se trezeşte la patru dimineaţa, cutreieră toţi aceşti munţi, iar pe la

nouă-zece se întoarce şi se pune pe studiat.

Trebuie să trăim viaţa, trebuie să intrăm în pădure, să admirăm măreţia lui Dumnezeu. Ştii ce bine este să te rogi în pădure împreună cu păsărelele? Ascultă, bre, ce-ţi spun! Şi dacă ar fi fost vreun om simplu! Dar e profesor la Universitate. Nu aici. în străinătate.

86

Merge o dată pe lună, predă un curs, şi după aceea vine să admire măreţia lui Dumnezeu. Ai înţeles?

Despre rugăciune

Altă dată ne-a vorbit despre rugăciune. La un moment dat şi-a unit degetele arătătoare ale celor două mâini şi ne-a spus:

iată rugăciunea. Când o facem cum trebuie, comunicăm cu Dumnezeu.

Apoi şi-a depărtat degetele şi a continuat:

însă dacă n-o facem cum trebuie, nu ne putem uni cu El, nu avem contact. înţelegeţi? N-aţi văzut radioul, la care dacă se dezlipeşte o sârmuliţă spunem că s-a stricat? Şi totuşi, nu s-a stricat. Doar s-a desprins o sârmuliţă de la locul ei şi nu mai funcţionează.

Bre, îţi spun, trebuie să ne dedăm cu râvnă rugăciunii. Să ne deschidem inimile cu iubire în Hristos.

Părintele mă scapă de obsesia că voi muri

Când eram pe la patruzeci şi cinci de ani aveam un sentiment ciudat că în curând am să mor. îl aveam de mult timp, dar uitam să i-l spun sfântului.

87

Într-o zi când m-am dus să-l văd, am îngenuncheat ca întotdeauna în faţa patului, unde se odihnea, şi mă rugam. Nu voiam să-l întreb ceva, doar aşteptam să-mi vorbească el sau să-mi dea binecuvântare.

tot zici că mori, bre Paraschevas. Dar nu te îngrijora. Nu vei muri acum. Vei trăi până în cutare deceniu, cam cu cinci ani mai mult sau mai puţin.

Şi nu numai atât, dar din clipa în care m-a binecuvântat, această obsesie a plecat definitiv de la mine.

Altă dată m-a uimit printr-o descoperire pe care mi-a făcut-o, fără ca eu să-l fi întrebat vreodată sau să am în minte să-l întreb referitor la asta.

88

Întâmplări din viaţa mea lângă părintele porfirie

Sfântul vede cu harisma lui un schelet foarte vechi de reptilă

Într-o zi Bunicul mi-a spus că sub Kallisia, însă foarte adânc, se află un schelet de reptilă cu lungimea de şapte metri şi vârsta de şapte mii de ani. Şi noi nu ştim nici de când există omul!

Păstrăvii şi ghidajul părintelui la Kallisia

Voiam să cumpăr un teren, care să aibă în el apă multă, adică un izvor, pentru a înmulţi peşti, păstrăvi. Când i-am spus-o Părintelui Porfirie acesta s-a bucurat mult. A început să-mi spună cum sunt hrăniţi peştii şi ce trebuie să fac cu ei.

într-o zi când am mers la Kallisia, am făcut o plimbare pe un teren, pe care-l iubea mult, fiindcă îl

89

frăgezise săpându-l cu mâinile lui. Ne aflam într-un anumit loc şi mi-a arătat în Stânga:

Iată, acolo este apă. La adâncime de patruzeci de metri, un ţol şi jumătate de apă şi vom creşte peşti.

aici Bunicule, nu este multă apă, i-am spus eu.

bre, nu trebuie multă, e suficient să fie curgătoare, chiar dacă este puţină. Dacă o facem aici, voi fi şi eu şi va veni lume şi vizitatorii îţi vor cumpăra peştele. Poţi să-l pregăteşti cum

vrei. Se poate face şi la cuptor, cu tomate proaspete şi ceapă. Dacă ţi-l gătesc eu, mănânci până mori.

Pe când mergeam, mi-a spus că a săpat tot pământul acela cu mâna, fiindcă fusese părăsit. Era metocul Mănăstirii Pentelis, zidită în anul 1100 d.Hr., adică de aproape nouă sute de ani.

vezi, toţi pomii i-am sădit cu mâinile mele. Vino să-ţi arăt nişte caişi, ale căror fructe sunt parfum curat. Şi să-ţi arăt un păr pe care-l iubesc foarte mult. I se spune santa-rosa. Perele lui sunt roşiatice şi gustoase, îmi place pomicultura.

Şi a continuat să-mi arate diferite lucruri.

aici erau mulţi monahi la mănăstire, mi-a spus.

S-a oprit puţin şi privea pământul.

iată, aici aveau cimitirul, a zis, şi a tăcut iarăşi, privind în jos.

Peste puţin a continuat:

ştii, exista aici un cimitir, iar apoi i-a pus pe monahi în el. Vrei să-ţi arăt un cimitir idolatru? Adu măgarul, căci e departe şi nu pot merge. Vei trage

măgarul de căpăstru şi-ţi voi arăta. Voi merge şi eu pe jos puţin, dar când voi obosi am nevoie de acest mijloc de transport, cum se spune.

înaintând pe o cărare printre pini, pe când trăgeam de căpăstrul măgarului, am trecut peste o lespede placată cu marmură, care mi-a atras atenţia.

La ce te uiţi? E marmură şi are litere pe ea.

nu sunt litere, Bunicule.

bre, îţi spun că sunt, dar s-au tocit de atâtea mii de ani.

Eram nedumerit. Avea lungimea de trei-patru metri, dar litere n-am văzut. Am mai mers puţin şi mi-a arătat vizavi nişte pietre verticale. Erau destul de departe, cam la trei sute şi mai bine de metri depărtare de locul unde ne aflam.

iată, acolo este cimitirul idolatru.

Am mai mers câţiva metri şi apoi ne-am oprit.

stai, stai! Vezi acolo acea groapă pe care au săpat-o? E de la foc. Aduceau jertfe acolo. Au săpat şi au văzut că înăuntru erau lucruri.

A privit puţin tăcut şi a continuat:

au găsit multe lucruri. Să mergem, binecuvântatule, să plecăm degrabă.

A făcut semnul crucii în jur şi am plecat înapoi.

Pe când mergeam înainte, trăgând măgarul de căpăstru, părintele mi-a „deschis" ochii cu rugăciunea lui şi am văzut şi eu literele de pe lespedea de marmură. Când le-am văzut, am început să strig:

bunicule, uite literele!

Sfântul a zâmbit cu blândeţe, şi chipul i s-a luminat.

nu ţi-am spus, binecuvântatule? Sunt litere pe ea.

Altă dată mi-a spus că a construit tot drumul cu mâinile lui. Cam trei kilometri şi ceva.

când m-au văzut lucrătorii care adunau răşină râdeau. Iar când l-am terminat mi-au zis: „Părinte, noi nu ne aşteptam să faci atâta treabă cu mâinile goale!".

Vinul celor din vechime

Altă dată, când am mers la Kallisia pe drumul de sus, ajungând la jumătatea drumului, mi-a arătat cu mâna puţin mai sus un ulcior spart, care era foarte vechi.

mi l-a arătat harul lui Hristos. L-au uitat aici nişte oameni care au încercat să culeagă răşină din pini.

Am mers puţin mai încolo, unde stânca era solidă.

aici altă dată o să-ţi arăt urmele roţilor carelor care treceau în vechime, cărând merele pe care le cultivau aceia pentru a face vin[8]. Fiindcă în munţii aceştia plantaseră meri. Şi făceau

un vin foarte bun
[8] Vedeţi textul cu titlul „Un gând viclean despre Bunicul, care m-a chinuit mult", p. 79.
92
din aceste mere! Nu se cultiva nimic altceva în munţi, în afară de mere.

Şi a adăugat:

ce crezi? Aici era un ţinut locuit? Dacă descoperă asta arheologii, vor săpa aici mulţi ani.
Părintele explică modul de confecţionare a vaselor fine de lut din Antichitate

Altă dată l-am întrebat pe Sfântul Porfirie cum confecţionau cei din vechime obiectele de lut foarte fine, pe care astăzi nu mai reuşim să le facem.

Sfântul a strigat tare:

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!

După o mică pauză a continuat:

aveau vase mari cu apă şi puneau înăuntru lutul, care era argilă moale, şi-l amestecau foarte bine. Apoi vărsau conţinutul în alt vas, îl lăsau să stea şi adunau depunerea cleioasă care rămânea. Cu aceasta făceau vase foarte fine, care şi atunci aveau mare valoare, fiindcă erau greu de făcut.
93
Convertirea lucrătorului

Altă dată, când am mers la Kallisia, am cutreierat tot terenul, pentru a mi-l arăta. Am mers la toţi pomii, îi iubea, fiindcă îi plantase pe toţi cu mâna lui. Ne-am dus la izvor, care era, după cum mi-a spus, din anii de demult. Apoi am trecut pe la rezervor, pe la bazin, cum îi spunea Bunicul. Acolo am stat şi mi-a spus toată istoria bazinului:

„Trebuia să adun apa şi s-o duc cu ţevile la pomi. Când am hotărât să construiesc acest bazin, era multă muncă şi trebuia să găsesc un bărbat puternic. Am mers, aşadar, acolo unde se adunau lucrătorii şi aşteptau să-i ia cineva la lucru. S-au strâns toţi în jurul meu.

vin eu părinte, eu, eu, strigau toţi.

M-am apropiat de unul şi i-am spus:

vrei de lucru?

vreau.

vino cu mine.

Binevoitor, acela a venit. îl chema Giorgos. I-am explicat ce treabă trebuia să facă:

vei săpa şi vei arunca pământul.

A înţeles. I-am luat şi mâncare şi a lucrat o săptămână. Duminică m-am dus iar acolo, şi când m-a văzut s-a revoltat:

aici e pustiu, părinte. Să mă plăteşti, pentru că vreau să plec.
94

Eu ce era să fac? L-am liniştit prin diferite cuvinte şi îi plăcea să mă asculte. Dar peste puţin iarăşi o ţinea pe-a lui:

eu nu sunt călugăr. O să plec, părinte, o să plec.

dar dacă pleci, unde să găsesc acum bani să te plătesc? Mai stai încă o săptămână şi vedem, i-am spus, pentru a-l face să se răzgândească.

Când am revenit, atunci să vezi ce s-a întâmplat...

cum m-ai nimerit, părinte, când mie nici de popi nu-mi place, nici de biserică, că voi amăgiţi lumea.

Eu ce era să fac, sărmanul?

ascultă, Giorgos, îţi voi povesti toată viaţa ta, de mic copil, şi vei vedea că preoţii au dreptate.

Şi i le-am spus pe toate. I-am spus chiar şi despre satul lui cum era, i-am spus despre părinţii săi şi despre întreaga familie. Atunci inima a început să i se înmoaie şi a crezut. A început să mă respecte şi totodată a crezut în Hristos şi a devenit bun. Şi muncea foarte mult.

într-o lună a aruncat tot acest pământ din adâncitura asta. L-am întrebat atunci ce meserie mai cunoaşte şi mi-a spus că face mozaic.

a, Giorgos, iată ce vom face. Nu-ţi voi da bani în mână, pentru că-i vei cheltui. îţi voi cumpăra însă o maşină pentru mozaic.

Şi aşa am făcut, deşi acela s-a împotrivit. M-am dus şi am cumpărat-o, iar apoi am mers împreună s-o cărăm. De atunci nu l-am mai văzut.

95

Trecuseră mulţi ani şi într-o zi cineva m-a strigat pe drum. M-am oprit şi l-am văzut peGiorgos. Devenise foarte bun şi avea şi familie. Şi iată ce mi-a spus:

cât de bine ai făcut, părinte, că nu mi-ai dat atunci bani şi mi-ai cumpărat acea maşină. Cu maşina aceea mi-am cumpărat casă.

vezi, Giorgos, că am avut dreptate? Şi să nu-i mai cârteşti pe preoţi, ci să-i iubeşti. Şi să-L iubeşti pe Hristos şi pe sfinţi şi să mergi la biserică împreună cu familia şi copiii tăi.

Bunicul era o adevărată minune. A reuşit să facă dintr-un ateu creştin credincios. Şi pe acesta şi familia lui. Şi ne putem închipui cu câţi oameni vorbise Giorgos! Câţi l-or fi cunoscut pe Hristos prin minunea făcută de Bunicul!

Metalul produs de trăsnet

Altă dată am mers cu familia la Kallisia şi erau acolo şi alţii care aşteptau să ia binecuvântarea părintelui sau să audă ceva de la el.

La un moment dat m-a chemat la el. Era ora când voia să se odihnească puţin.

vino să-ţi arăt ceva. Pe când mă plimbam prin pădure, acolo şi mi-a arătat cu cuvioasa lui mână spre pădure, în vreme ce degetele lui alcătuiau o cruce -,

96

harul dumnezeiesc mi-a arătat ceva şi m-am întors şi am găsit asta. Ştii ce este asta?

nu, Bunicule.

nici eu nu ştiu. Ia-l în mână.

Era o bucată de metal mică, dar foarte grea.

ce e asta, părinte?

de la trăsnet este. Asta cade de sus. Acum cum se întâmplă, Dumnezeu ştie.

dar ce este acesta, Bunicule. E metal?

e un aliaj care se formează. însă nu ştiu cum. Ce să facem, putem să ne preocupăm acum cu tainele lui Dumnezeu?

Părintele înţelege mieunatul pisicii

în vreme ce ne plimbam prin grădina de la Sfântul Nicolae şi-mi dădea diferite sfaturi, la picioarele părintelui a venit pisica surorii lui şi mieuna.

bre, ce vrea de miaună?

A privit-o atent, a răsuflat adânc şi a strigat:

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!... Bre, aceasta vrea peşte. I-au mirosit sardelele şi a venit să ceară.

Cumpărasem câteva sardele pentru sora lui, Hariclea.

dă-i nişte peşte, bre, dacă cere.

Şi atunci pisica s-a desprins de picioarele lui...

97

Planuri despre mormântul lui

Mergeam prin Kallisia, în spatele stâncii, pe lângă pinul care era puţin mai în lături şi ne răcorea cu umbra lui, dar se încărca cu păcatele lumii întregi. Fiindcă acolo sfântul ne descărca de povara păcatelor noastre, acolo ne spovedea, acolo ne binecuvânta pe cap cu cuvioasa lui mână. Mi se întâmplase şi mie de multe ori acest lucru.

M-a luat şi ne plimbam în jurul stâncii. Şi-a întins mâna dreaptă cu degetele în semnul crucii şi mi-a arătat într-un loc al stâncii, spunându-mi că voia să-şi facă mormântul în

scobitura acesteia.

voiam să-l fac ca pe al lui Hristos, dar nu-mi vor da terenul şi n-o să-l pot face. însă dacă s-ar fi întâmplat asta, pelerinii ar fi făcut coadă. Ţi-o spun, bre. Ar fi fost puhoi de pelerini. Dar ce să facem, vom merge în altă parte.

Urmele rămase în stâncă de la rugăciunile părintelui

Altă dată am urcat sus pe stâncă, la Kallisia, şi am găsit două scobituri în piatră, adânci de o palmă. Am îngenuncheat acolo şi am înţeles că fuseseră făcute de părinte, când se ruga noaptea în genunchi.

98

Şi am întrebat pe cineva, care m-a încredinţat că acolo mergea părintele noaptea să se roage.

O femeie din Tinos, care-l iubea mult pe părinte, mi-a spus odată:

am găsit la Kallisia acele urme unde îngenunchea şi se ruga Bunicul, şi am îngenuncheat şi eu şi l-am rugat să-mi vindece picioarele de dureri.

Să-l rugăm şi noi pentru toate nevoile noastre şi să fim siguri că sfântul va răspunde.

Patul-mormânt

Eram la Kallisia împreună cu sfântul şi m-a pus să-i fac nişte treburi. După aceea m-a dus la chilia unde dormea.

vino, Filotei, să vezi unde dorm.

Avea un divan folosit ca ladă, căruia îi scosese partea de sus, pentru a putea să pună o saltea, şi dormea acolo înăuntru, unde se pun păturile.

asta o fac pentru a nu-mi fi frig, dar şi pentru a mă obişnui cu mormântul. Căci dorm în această adâncitură, care este ca un mormânt.

Nu ştiu dacă vi l-am descris bine, însă acestea au fost cuvintele sfântului. în vreme ce îmi spunea acestea, pe chipul său blând avea un zâmbet fericit. Fie să avem binecuvântarea lui!

99

Vizită la Mănăstirea Pentelis

într-o zi pe la amiază Bunicul mi-a telefonat pentru a mă întreba dacă aş putea să-l duc la Mănăstirea Pentelis. Voia să participe la Vecernie, pentru a-l întâlni pe egumenul mănăstirii şi a vorbi despre metocul Sfântului Nicolae din Kallisia. Voia să-l ia şi să-şi facă acolo mănăstire.

Am mers, deci, l-am găsit pe egumen, şi părintele era foarte bucuros. S-au îmbrăţişat unul pe altul cu multă dragoste, fiindcă după cum mi-a spus, se nevoiseră împreună la Muntele Sinai.

Eu aşteptam să se termine Vecernia şi cei doi părinţi să vorbească. Au discutat multă vreme. Când l-am văzut pentru prima oară pe egumen, care era înalt şi bine făcut, mi s-a părut uriaş. îndată am gândit cu viclenie şi am zis: „Vai, cât trebuie să mănânce acesta!". După Vecernie şi după discuţia avută, când se înserase deja, l-am văzut pe Bunicul coborând. în vreme ce plecam, mi-a spus:

am vorbit despre această problemă, dar cu greutate. Sărmanul egumen este foarte bun, dar e şi bolnav. Nu poate mânca mai nimic, sărmanul. Are diferite boli, are şi diabet. Şi când îl vede cineva zice „Vai, cât trebuie să mănânce acesta!".

Atunci s-a întors şi m-a privit zâmbind.

ai dreptate, Bunicule. Aşa m-am gândit, i-am zis.

100

şi totuşi nu mănâncă mai nimic, a adăugat. Sfântul le vedea pe toate. N-avea să vadă gândurile mele pământeşti?

Telefonul preotesei

într-o dimineaţă, după ce am făcut o plimbare prin pădure, m-am dus să iau binecuvântarea sfântului, pentru a merge apoi la lucru. Am intrat în chilia lui, am luat binecuvântarea şi am vorbit puţin. Deodată a sunat telefonul. Părintele a răspuns deschizând

difuzorul.

binecuvântaţi, Bunicule! Sunt preoteasa cutare.

Părintele şi-a ridicat cuvioasa mână şi a binecuvântat-o. A întrebat-o diferite lucruri, la fel şi ea. La un moment dat i-a spus:

părinte, nu mai pot, o să mor. Am dureri mari.

n-o să mori. O să te faci bine şi o să-l îngrijeşti pe soţul tău, preotul, care va mai trăi cinci ani. Tu vei întârzia să mori. Iată, vei muri la doisprezece ani de la moartea lui. Şi chiar eu te voi întâmpina în ceruri.

nu mai pot, părinte, am dureri mari.

bre, nu ţi-am spus să nu-ţi mai fie frică? Nu vei muri. Te voi întâmpina eu. Acum te las. Binecuvântarea lui Hristos!

Atunci am înţeles că nu va muri în veci, de vreme ce va fi întâmpinată de sfânt. Acela s-a întors şi m-a privit cu blândeţe binecuvântându-mă pe cap,

fiindcă eram îngenuncheat înaintea patului său. în clipa aceea i-am cerut un favor, însă nu mi-a răspuns. M-a privit în ochi, şi ochii îi străluceau de bucurie. Avea gura strâns pecetluită, însă era zâmbitor şi vesel, iar sfântul lui chip nici nu puteai să-l priveşti. Bucuria Bunicului îţi pătrundea în inimă şi te inunda de veselie şi fericire. Şi-a ridicat mâna şi m-a binecuvântat iarăşi. I-am sărutat-o şi am plecat, gândindu-mă toată ziua la cuvintele profetice pe care i le spusese preotesei pe care eu n-o cunoşteam.

Albanezii cei severi şi migdalii

Atunci când părintele, la o vârstă tânără, s-a îmbolnăvit grav, şi sănătatea nu i-a mai îngăduit să rămână în Sfântul Munte, a mers la Evia, şi mitropolitul de acolo l-a trimis să slujească într-un sat de albanezi. Era un sat aproape de munte, după cum mi-a spus, aflat într-un ţinut uscat, fără copaci.

înaintea mea fusese alt preot, dar n-a rezistat şi a plecat. Ştii, Filotei, albanezii sunt oameni severi. Mă duceam eu, băteam clopotul, săvârşeam Liturghia, veneau doi-trei. în fiecare zi mergeam la biserică, făceam paraclisul, rugăciunea. Când plecam îi vedeam la cafenea. Dar aveau şi puţin respect. Când treceam, se ridicau.

vino, părinte, să bei cafea, îmi ziceau.

Eu stăteam puţin, le vorbeam, îi întrebam cum îi cheamă, le spuneam „mă rog pentru voi" şi plecam.

în fiecare seară făceam Vecernia şi la început nu venea nimeni. începuseră doar duminica să vină doi-trei în plus. Eu le spuneam:

bravo, oameni buni, acum, după ce aţi venit la biserică, sunteţi liberi să mergeţi la treburile voastre.

Aceştia vorbeau despre mine în albaneză:

preotul ăsta nu ne mustră ca ceilalţi, ziceau.

Treceam iarăşi prin centrul satului pentru a merge la biserică.

vino, părinte, să bem cafea.

eu, oameni buni, nu beau cafea, dar voi veni să ne cunoaştem.

îi strigam pe nume, îi întrebam de familiile lor şi cum se descurcă, cu sărăcia care stăpânea. Stăteam doar puţin şi plecam.

am treabă, oameni buni. Eu sunt preot, nu sunt făcut să stau prin cafenele. Treaba mea este la biserică. Şi voi mai întâi la treabă, şi apoi la cafenea.

Treceam iarăşi şi mă opreau.

vino, părinte.

bre, voi veni, fiindcă vă iubesc, dar nu e potrivit ca preoţii să stea la cafenea.

Le spuneam iarăşi câteva cuvinte şi plecam. Aceştia, sărmanii, au început să mă

simpatizeze şi veneau din ce în ce mai mulţi la biserică. Iar după Liturghie le spuneam:
103
Acum, fiii mei, că aţi primit binecuvântarea şi harul Sfântului Duh, sunteţi liberi să mergeţi la treburile voastre. Eu, după cum aţi văzut, vin şi mă rog pentru voi dimineaţa şi seara. Mergeţi la treburile voastre şi dacă puteţi să veni ţi, măcar să aprindeţi o lumânare, să-l salutaţi pe sfântul zilei, iar apoi să plecaţi.

Au început să se apropie mai mult de mine şi să mă întrebe diferite lucruri:

ce să fac în legătură cu asta, părinte. Dar în legătură cu cealaltă?

Aşadar într-o zi le-am spus:

satul vostru nu are copaci. Nimic. Nici verdeaţă. Vă propun ceva. Să plantăm pe toate ogoarele migdali, care nu au nevoie de multă apă, fiindcă ţinutul vostru este secetos.

Au fost de acord toţi. Am mers şi am găsit migdali pufoşi şi le-am spus:

să faceţi cum vă spun, pentru a termina repede. Dar vom merge toţi să muncim.

Şi ce să-ţi spun... Au venit toţi sătenii împreună. Le-am arătat cum să facă:

o să săpăm gropi, vom pune bălegar, puţin pământ, într-un strat cam de zece centimetri, apoi vom planta migdalul. Şi după ce se va prinde, va găsi îngrăşământul şi va creşte repede. Peste doi-trei ani veţi culege migdale.

Aceştia, care erau severi şi nu voiau să aibă de-a face cu preoţii, au făcut mare ascultare. Şi într-adevăr,
104
aşa s-a întâmplat, şi după doi ani au început să culeagă foarte puţine, în anul următor mai multe, şi ce să vezi, întreaga regiune a devenit foarte verde de la migdali. Şi m-au iubit, sărmanii, iar când am plecat au regretat mult. înţelegi ce înseamnă ascultarea? Vorbim despre o recoltă mare. Adunau camioane întregi cu migdale. Ascultarea este lucru mare. înţelegi?

I-a văzut de la distanţă pe ţigani şi le-a citit intenţiile

Odată l-am întâlnit la Policlinică, dar era grăbit. Voia să meargă în strada Athina, să cumpere ceva pentru iepurii pe care-i avea la Kallisia. Am mers cu el. într-un loc al străzii, cam la cincizeci de metri în faţă, se afla un grup de ţigani, pe care i-a văzut şi mi-a spus. Eu încă nu puteam să-i văd. Mi-a zis deci:

ştii, aceştia ne fac probleme nouă, preoţilor, în cele din urmă am ajuns lângă ei. Din grup a ieşit o ţigancă şi a venit direct la Bunicul cu mâna întinsă, pentru a cere milostenie.

hai, părinte, dă-mi ceva, dă-mi ceva, zicea încontinuu.

Sfântul s-a căutat prin buzunare să vadă dacă găseşte ceva. Era greu să găsească vreun ban, fiindcă îi împărţea pe toţi. Atunci m-am arătat eu dornic să dau ceva. Sfântul a zis ceva, dar n-am înţeles.
105
După ce a plecat femeia, mi-a spus:

ştii ce fac aceştia? Se duc la preoţi şi le cer bani şi dacă nu le dau strigă tare în mijlocul lumii şi-i jigneşte, zicându-le: „Nu daţi nimic şi mai sunteţi şi preoţi şi vorbiţi despre credinţă". Şi atunci de ruşine, preoţii bagă mâna în buzunar şi le dau ce găsesc, înţelegi?

Obiectele vrăjitoreşti

O femeie cunoscută din Arkadia s-a dus într-o zi în casa fiicei sale, şi pe când aprindea candela la icoană, a găsit acolo un şirag cu diferite lucruri vrăjitoreşti. Fiindcă auzise de harul Sfântului Porfirie mi le-a adus îngrozită ca să le duc sfântului „să le exorcizeze", după cum mi-a spus.

Eu le-am luat şi i le-am dus dis-de-dimineaţă. Abia se trezise, şi în vreme ce femeile îl pregăteau, mi-a strigat să intru în chilie. înainte de a apuca să-i spun ceva, mi-a zis:

ce sunt astea, bre? Dă-mi-le!

Le-a luat în cuvioasele lui mâini, le-a făcut semnul crucii, a şoptit ceva şi a zis:

cine, bre, s-a dus şi le-a pus acolo?, a zis, şi a făcut o mişcare cu mâna, dându-mi de

înţeles că e vorba de o acţiune omenească prin care duhurile rele au fost conduse.
106
Îndată şi-a ridicat chipul lui luminos, mi-a zâmbit cu acea blândeţe pe care o ştiu toţi cei care l-au cunoscut şi a zis:

lasă-le. Le voi alunga eu. însă nu trebuie să le aruncăm, ca nu cumva să le găsească cineva şi să le ia fără să ştie ce sunt.

Părintele vede ceea ce s-a întâmplat în călătoria mea, dar şi ce s-a întâmplat cu mii de ani în urmă...

Odată s-a întâmplat să mă aflu la Evia cu treburi, în partea ce dă spre Aigio, în satul Metohi. Acolo există nişte sate împrăştiate pe coastele Muntelui Dirfis. Când am văzut peisajul minunat, m-am aşezat să-l admir. Atunci m-am gândit cât de mult aş vrea să fi fost pictor. Mai ales un anume peisaj voiam cu ardoare să-l pictez.

Mai târziu, când stăteam la o cafenea, sătenii mi-au spus diferite cuvinte de laudă despre satul lor. îmi amintesc că mi-au spus că cineva a găsit într-o peşteră un mormânt împărătesc. Eu eram nedumerit. Cum e posibil ca acolo, în munţii sălbatici, să se găsească aşa ceva? în fine, având mult timp la dispoziţie, am mers şi pe ţărm pentru a admira peisajul care-mi plăcea.
107
La întoarcere am trecut să-l văd pe Bunicul. N-am apucat să-l salut şi a început să-mi povestească despre călătoria mea:

-Ai văzut ce frumos a fost acolo unde ai călătorit? Acel loc este ideal pentru a-l picta, iată, acolo unde ai fost la mare şi ai privit întorcându-te spre dreapta sus, ţi-a plăcut mult locul. Ştii ce văd acolo? O cetate veche. Nu te uita că locul este sălbatic, acolo cu trei-patru mii de ani în urmă era civilizaţie.

Am rămas uimit. în ceasul când admiram minunatul loc, sfântul, cu harul Sfântului Duh, nu m-a văzut doar pe mine şi mulţumirea pe care o simţeam în sufletul meu, dar a văzut şi cum arătase acel ţinut în urmă cu mii de ani.

M-am întrebat de multe ori, după toate cele pe care le-am trăit lângă părinte: Cum să nu crezi? Cum să respingi credinţa creştină? Cum să nu accepţi puterea Sfântului Duh? Dar şi privind Creaţia din jurul tău, cea văzută şi nevăzută, cum să nu te minunezi de puterea Domnului nostru Iisus Hristos? Căci, după cum ne spune Sfântul Ioan Teologul, „toate prin El s-au făcut şi fără El nimic nu s-a făcut".

Războiul din Kuweit

Cu aproximativ o lună înainte de a începe războiul din Kuweit şi în vreme ce din avioane erau descărcate materiale şi armată, s-a întâmplat să merg
108
la sfânt. M-am aşezat lângă el, am luat binecuvântarea sa şi m-a întrebat diferite lucruri despre familia mea. Apoi m-a întrebat ce părere am despre Kuweit, dacă va fi război sau nu.

de unde să ştiu eu, cuvioase? Harul tău ştie.

ce spune lumea?

cei mai mulţi spun că o să fie.

e, dacă cei mai mulţi spun aşa, o să fie.

Atunci eu am prins curaj şi am zis:

noi, Bunicule, ştiţi ce spunem prin satele noastre?

ce spuneţi?

spunem „Să ne ocrotească sfântul".

Părintele s-a ridicat cât de sus a putut. A făcut o cruce mare şi s-a rugat ceva, dar n-am putut să aud ce. Apoi l-am întrebat dacă e bine să cumpărăm alimente pentru vreme de ananghie.

e, noi nu vom lua nimic...

Palma părintelui

Mă aflam la Nafplio, în satul Sfântul Dimitrie, unde este Mănăstirea Sfântului Dimitrie Karakalas. Dormeam în maşina mea, lângă şcoală, sub un stâlp de electricitate, pentru a avea lumină.

La ora două noaptea l-am văzut în vis pe părinte, care mi-a dat o palmă zdravănă. Am sărit în sus şi mi-am făcut semnul crucii, înspăimântat.

După ce am rămas acolo în jur de două zile, m-am întors la Atena. Peste câteva zile mi-am luat familia şi am mers la Bunicul. Copiii au îngenuncheat înaintea lui şi i-au sărutat mâna, iar apoi noi, cei mari.

După ce am întrebat ce voiam şi a venit timpul să plecăm, am trecut iarăşi unul câte unul să-i sărutăm mâna. Atunci părintele le-a dat tuturor copiilor, precum şi soţiei mele, câte o palmă uşoară pe obraz.

v-a dat ca binecuvântare, le-a spus.

Am îngenuncheat şi eu şi i-am zis:

dă-mi şi mie, Bunicule.

ţie ţi-am dat, mi-a spus zâmbind, şi m-a binecuvântat pe cap...

împăratul îngropat

La un moment dat s-a întâmplat să mă aflu cu treabă într-un loc din Corintia. Coborând o pantă, unde era un drum vechi, de ţară, am văzut un deal, şi am stat să-l privesc. De jur împrejur erau râuri, iar în mijloc se înălţa dealul, al cărui vârf era plat. întregul deal era din pământ. în mijloc avea o fâşie din piatră solidă şi alte pietre, care odată cu trecerea timpului alunecaseră în jos. L-am cercetat de departe şi am plecat.

în final m-am întors la Atena, şi după câteva zile l-am vizitat pe sfânt.

vino să-ţi spun. Acel deal care ţi-a plăcut, ştii ce avea înăuntru? Acolo este îngropat un împărat cu foarte multe bogăţii. Tu ai cercetat terenul, care şi acesta este într-adevăr impresionant.

Sfântul, care era şi duhovnicul meu şi îmi urmărea evoluţia, în acelaşi fel vedea toate păcatele mele, însă din discernământ nu mi le spunea...

Fie ca Dumnezeu, Care în infinita Lui iubire a iertat lumea întreagă, să ierte cu binecuvântarea sfântului Său şi păcatele mele.

Aparatul de fotografiat „invizibil"

Odată am luat cu mine un aparat de fotografiat şi am mers la Policlinică să-l întâlnesc pe părinte. L-am găsit şi am vorbit. Apoi ne-am dus la magazinele din strada Athina spre piaţa Psirri. Ne-am întors pe străzile Evripidou şi Sokratous pe la amiază. Aparatul îl aveam într-o sacoşă de plastic şi l-am purtat cu mine toată ziua. Am uitat însă că voiam să-l fotografiez pe părinte.

După ce ne-am întors la Biserica Sfântul Gherasim şi mă pregăteam să plec, părintele m-a privit o clipă şi mi-a spus:

ce ai acolo înăuntru? A, voiai să mă fotografiezi, nu? Dar eu nu vreau. Nu las pe nimeni. Eu nu vreau asemenea lucruri, bre. Haide acum, mergi cu binecuvântarea lui Hristos.

Am primit binecuvântarea sfântului. Plecând, mă miram cum de nu mi-am amintit de aparatul de fotografiat, deşi îl purtasem toată ziua cu mine. Am înţeles că părintele, cu rugăciunea lui, n-a îngăduit asta.

De multe ori mă făcea prin rugăciunea lui fie să înţeleg, fie să nu înţeleg ceva. Ori îmi aminteam imediat ceva, ori nu-mi aminteam deloc. Pe când atunci când voia să-mi întipărească ceva în minte, spunea:

asta e, bre, asta e. Ai înţeles?

învinuirile monahiilor

Odată părintele mi-a vorbit de Biserica Sfântul Nicolae din Vathia Evia, unde slujise câţiva ani.

ce să fac, binecuvântatule, monahiile mă învinuiesc, fiindcă nişte traficanţi de antichităţi au mers şi au dărâmat un zid şi au luat obiectele care erau ascunse în el. Iar monahiile spun acum că de vreme ce Porfirie are harisma străvederii, acela le-a luat. Au venit şi m-au căutat după atâţia ani şi mi-au cerut să le dau obiectele vechi, care au fost ascunse din vremea turcocraţiei... Eu, sărmanul, ce să fac? N-am săvârşit asemenea lucruri şi mă învinuiesc pe nedrept. Aş fi făcut eu asemenea lucruri sfântului?

de ce vă necăjiţi, părinte? Dumnezeu cunoaşte.

112

Da, aşa este. Dumnezeu cunoaşte. Dar ele nu mă cred şi mă vorbesc de rău lumii, încercând să-mi defăimeze numele. Le binecuvântez să le lumineze Dumnezeu, dar ele nu fac ascultare. însă după moartea mea se vor linişti, fiindcă atunci vor înţelege.

Acestea mi le-a spus pe terenul din Kallisia, în timp ce-mi arăta copacii pe care-i plantase. Fie să avem binecuvântarea lui!

Un Botez care m-a entuziasmat

într-o seară părintele m-a rugat să-l duc duminică dimineaţa la o biserică pentru a boteza un băieţel, ai cărui părinţi erau fii duhovniceşti de-ai lui şi-l iubeau foarte mult. Biserica purta hramul Sfintei Ecaterina.

Mi-a spus la telefon:

aceştia insistă să merg. O să mă duci acolo?

Am trecut pe la el, l-am luat şi ne-am dus. La Sfânta Liturghie am fost entuziasmat de psalţii cei cu glas îngeresc. Era atât de frumos, încât am fost emoţionat de psalmii cântaţi. Erau şi picturi frumoase pe pereţi. Eram uimit, m-am entuziasmat şi priveam mereu la Pantocratorul din interiorul turlei. îngerii îl purtau pe Hristos, însă fără să-L atingă. îl purtau într-un material foarte fin ţesut. M-am gândit că nici îngerii nu au dreptul să-L atingă pe Hristos. Şi noi totuşi mâncăm Trupul şi Sângele Lui.

113

Mi-a plăcut mult acea Liturghie. Erau şi alţi preoţi, dar l-au lăsat pe Părintele Porfirie să facă exorcizările. Când s-a terminat Taina, l-au invitat să meargă la masa care urma. însă Bunicul s-a justificat că are treabă şi trebuie să plece. Mulţi au alergat să ia binecuvântarea lui şi după ce au terminat am plecat.

N-am apucat să mergem câţiva metri când sfântul a început:

bre, ce frumos au cântat binecuvântaţii psalţi! Mi-au plăcut mult. Aceştia te înălţau la cer cu psalmodiile lor. Dar mi-au plăcut mult şi picturile de pe pereţi.

În clipa aceea am înţeles că vorbea despre mine şi i-am spus:

părinte, mi-a plăcut mult şi am fost foarte entuziasmat.

De multe ori părintele, în diferite probleme, acţiona asupra mea prin rugăciunea lui, uneori pentru a înţelege, iar alteori pentru a nu înţelege anumite lucruri. în dimineaţa aceea am conştientizat că prin rugăciunile şi binecuvântarea lui am fost atât de entuziasmat. Era răsplata pentru serviciul pe care i-l făcusem. însă Bunicul nu mă lăsa să înţeleg mereu, ci doar în anumite cazuri. Şi atunci de obicei îmi zicea:

asta să n-o spui nimănui. Auzi, bre? S-o spui doar după ce voi muri. Ai înţeles? Nu vreau să vorbească lumea de mine.

114

Marea binecuvântare a părintelui

Un cuplu de vârstă mijlocie m-a rugat să-i duc la sfânt, pentru a-l cunoaşte.

Şi ne-am dus. A intrat mai întâi bărbatul, care se numea Dimitris, a îngenuncheat la

picioarele sfântului şi a început să spună psalmul 50: „Miluieşte-mă Dumnezeule după mare mila Ta...".

Eu stăteam puţin mai în spate, iar femeia în faţa mea. Bunicul şi-a pus patrafirul pe capul lui Dimitris, iar acela continua să rostească psalmul. Când a terminat, părintele i-a făcut semnul crucii lui Dimitris cu patrafirul, iar apoi i-a luat capul în mâini, aşa cum ţinem un pepene. La fel a făcut şi cu femeia.

Când am îngenuncheat şi eu la patul lui pentru a lua binecuvântare, m-a luat şi pe mine de cap cu ambele mâini. Un fior m-a străbătut prin tot trupul. Acest lucru nu-l mai trăisem.

Sfântul era bolnav şi nu ne-a vorbit. Doar două cuvinte le-a spus acelor oameni şi după aceea ne-a binecuvântat şi am plecat. Am rămas nelămurit în legătură cu ceea ce am simţit atunci. Nu puteam înţelege. Peste câteva zile am discutat despre asta cu o femeie care-l iubea mult pe sfânt.

ah, domnule Paraskevas, cât de bine v-a făcut atunci! Am auzit că atunci când Bunicul îi prinde de cap pe oameni, în clipa aceea îi înfăţişează lui Hristos. A fost un lucru foarte bun.

115

În felul acesta cred că mi-a răspuns sfântul prin intermediul acelei femei, dezlegând nedumerirea mea.

M-am bucurat mult auzind asta. Aveam şi bucurie şi totodată dorire, fiindcă voiam să simt mâinile lui uşoare şi pline de har. Aceste mâini care au purtat de atâtea şi atâtea ori Preacuratele Taine, pe însuşi Domnul. M-am gândit cât de norocos eram că şi pe mine, ticălosul şi păcătosul, aceste mâini m-au înfăţişat Creatorului însuşi.

Despre arome şi parfumuri

Aş vrea să spun câteva cuvinte despre ochii albaştri ai părintelui, atât de blânzi, strălucitori şi luminoşi. Când făcea minuni, nu puteam să-l privesc. Ochii îi erau inundaţi de lumină sfântă. Lumină cerească. Chipul îi strălucea, şi ochii mei de lut nu suportau acea strălucire, iar el era inundat şi de o mireasmă cerească. Se înmiresma cu totul şi împreună cu el şi locul în care se afla. Această mireasmă nu poate fi descrisă în cuvinte.

Atunci când Bunicul voia, ne dăruia puţin din această sfinţenie a lui. Dar când vedea că mirosim şi că nu ne mai săturăm, o oprea. Şi ce făcea? Scotea atunci din buzunar puţină tămâie sau vreo plantă aromată şi se făcea că o miroase.

116

Eu fac arome şi tămâie şi ştiţi ce frumos miros?, ne spunea pentru a ne încurca şi pentru a-şi ascunde sfinţenia. Vezi, bre, ce frumos miroase tămâia? Priveşte această floare, e înmiresmată. Ştiu să fac arome din plante. Nu din acelea grele, cu care îşi dau femeile, când trec pe lângă tine şi simţi un miros greu şi înţepător. Ştii ce pun în acele parfumuri? Sunt făcute din cele mai murdare lucruri. Iată, de exemplu, se fac din păr murdar de ţap, care miroase foarte urât, din necurăţii omeneşti, din coarnele animalelor pe care le taie măcelarii. Din acestea fac esenţele, iar apoi le amestecă. Pun, să zicem, două picături din una, cinci din alta, nouă din cealaltă şi astfel fac un parfum foarte greu. înţelegi?

Vom putea oare să înţelegem?

Călătorie în satul părintelui

Odată părintele mi-a telefonat şi mi-a spus că ar vrea să meargă în satul lui, la Evia.

ce zici? Poţi să mă duci?

da, Bunicule. O să vin dimineaţă să mergem, am răspuns binevoitor.

Am pornit în călătorie. Ne-am îndreptat spre Oropos şi într-un loc de pe autostradă, cam pe la Kiourka, un tir derapase. Era întors invers. „S-a terminat cu şoferul, a murit", m-am gândit eu, şi îndată părintele mi-a spus:

117

Sărmanul, a adormit şi a ieşit în afara drumului, dar n-a păţit nimic.

După ce am mai mers, Bunicul privea locul în stânga şi-n dreapta.

apele curg spre lacul Marathon. Dar se adună acolo şi multe mizerii din râuri.

Am luat feribotul şi ne-am îndreptat spre Eretria, după ce mai întâi m-a trimis să cumpăr un ziar. Pe când citea ziarul, stăteam lângă el.

filotei, auzi ce zice aici? O femeie în vârstă, care trăia singură, a adunat lemne, a aprins focul şi a căzut în el arzând. Ce crezi că este asta?

probabil a vrut să se omoare, Bunicule.

nu, nu e asta. Există oameni care de la foc simt plăcere.

cum e posibil, Bunicule, de vreme ce ard?

şi totuşi ceea ce-ţi spun este adevărat. Azi voiam să mă duc la închisoare, să spovedesc pe cineva, pe fostul ministru de finanţe. Pe profesorul Iannis Koulis, care e din părţile noastre. E un om foarte bun, dar e fricos, sărmanul.

Şi astfel am cunoscut satul lui, care este lângă al nostru. între timp am înaintat spre Vathia.

filotei, îţi voi spune o istorioară: „Odată treceam pe aici împreună cu un cunoscut de-al meu. în vreme ce mergeam, acela l-a văzut pe un cunoscut de-al lui şi a oprit maşina să-l ia. Când m-a văzut acela, i-a zis:

A, ai şi un preot aici. Eu nu mă înţeleg bine cu preoţii.

Şoferul a reacţionat:

nu, nu este ca ceilalţi. E un preot bun. Şi ştie să-ţi spună despre toată viaţa ta şi despre orice vrei, i-a zis.

ştiu ce vrei să mă întrebi, i-am spus eu.

ce vreau, părinte?

vrei să mă întrebi despre un loc de aici, cum mergem spre ţărmul mării, unde se află un vas gol, care este zidit într-un loc pietruit. Vrei să ştii dacă sunt bani în el.

Acela a sărit ca ars.

da, asta vreau, asta vreau!

sigur, am zis eu şi am râs.

Atunci acela a prins curaj. Am început deci să-i spun:

acolo au fost multe monede de aur. Acestea nu erau de aici, ci din părţile regiunii Oropos. însă pentru a nu fi furate, le-au trecut cu o barcă vizavi şi le-au ascuns.

Atunci sărmanul a început să-şi ceară iertare că a spus cuvinte urâte despre mine şi despre preoţi în general".

Am ajuns la Vathia. Părintele a zis să luăm câţiva peşti, şi acolo unde vom merge, să ni-i gătească să mâncăm. în faţă părintele, în spate eu, am intrat la magazinul de peşte. Vânzătorul arăta că nu-i plăceau preoţii. Avea toate cutiile cu peşte pline. Vânduse

doar jumătate dintr-una. Bunicul a făcut semnul crucii şi a cumpărat câţiva peşti. Apoi a început să vorbească cu vânzătorul. Încet-încet au început să sosească clienţi. Părintele îi vorbea despre Hristos, despre peşti, despre oameni. Acela cântărea peşti şi clienţii veneau încontinuu şi vindea fără încetare. După ce mai rămăsese doar vreo jumătate de cutie, Bunicul a zis:

e, acum să plecăm şi noi.

L-a binecuvântat iarăşi pe vânzător şi magazinul şi am plecat. Toate acestea s-au întâmplat cam în trei sferturi de oră. Şi-a luat rămas bun de la vânzător cu cuvinte blânde şi frumoase.

Pe când înaintam, într-un loc era o bisericuţă, pe care o zidise tatăl părintelui, după cum spunea el.

filotei, opreşte să ne închinăm!

Am oprit şi Bunicul a privit în jur.

e, binecuvântaţii. Au furat cutia milei şi au găsit unsprezece mii de drahme în ea. Au mai furat-o o dată şi au găsit opt mii de drahme. Au fost aceiaşi hoţi.

Am mers la Biserica Sfântul Ioan, în satul lui. Am văzut-o pe sora sa, care ne-a gătit peştele şi apoi am plecat.

voiam să merg acolo unde mergeam când eram mic, de unde am plecat în Sfântul Munte. Ce zici, poţi să mă duci acolo?

Niciodată nu-l refuzam pe părinte. Mi-a arătat locul unde era izvorul, unde puneau legume, şi am

făcut o plimbare prin tot ţinutul. Mi-am dat seama că-i amintea de anii copilăriei.

Am luat-o pe drumul de întoarcere. într-un loc ne-am oprit. S-a întors, a privit vârful muntelui, iar după aceea şi-a coborât privirea, în faţa noastră. Apoi privirea lui a călătorit spre mare.

filotei, de acolo începe apa, şi izvorul curge pe dedesubt. Iată, pe aici pe dedesubt trece, mi-a spus arătând muntele. Acolo este multă apă. Iar în locul acesta este foarte la suprafaţă, la patruzeci de metri adâncime. Şi se revarsă în mare acolo. Unde te uiţi, bre? La trei sute de metri nu vezi apa cum se învârte de parcă clocoteşte şi se amestecă cu apa mării?

în cele din urmă n-am reuşit s-o văd. Şi pe când părintele privea în altă parte, îl auzii spunând:

las-o, las-o, tu n-o poţi vedea.

Am mers într-un loc pe unde curgea apă şi l-am văzut pe Bunicul punându-şi degetele în forma crucii şi mişcându-se ciudat. Eu m-am cutremurat. Atunci m-a privit cu blândeţe şi mi-a spus:

ştii, nu doar că văd apa, dar mă şi loveşte peste trup. Bre, am atâtea bucurii, multe haruri mi-a dat Dumnezeu. Să mergem puţin într-acolo.

Acolo era o biserică de piatră.

să mergem să vedem, are un plan frumos.

Apropiindu-ne, mi-a spus că biserica este zidită cu şapte sute cincizeci de ani în urmă. Apoi a privit cu harul dumnezeiesc.

Sărmanii, îi văd cum muncesc. Cât se chinuiesc! Au rămas flămânzi ca s-o termine. Dacă ai vedea cum erau... Istoviţi şi chinuiţi. Aud şi limba pe care o vorbeau. Şi noi vrem s-o dărâmăm...

Mi-a arătat locul de vizavi, unde puneau piatra.

să mergem puţin acolo.

A privit mult timp spre un ţărm mic, fără să vorbească. Şi-a ridicat mâna arătând într-acolo şi a zis:

dacă ai şti ce se află acolo la patruzeci de metri adâncime! Văd o grămadă de amfore. Acolo pe mal aveau atelierul, dar ascundeau amforele în mare, punând un semn în locul unde le scufundau, fiindcă erau deseori tâlhăriţi. însă îi aflau alte nenorociri, şi acele amfore rămâneau în mare.

Cine ar putea să descrie marea sfinţenie a Bunicului? Câte şi mai câte nu i-a arătat Dumnezeu cu harul Său! Dacă am conştientiza câte lucruri văd Sfinţii noştri Părinţi, ne-am închipui poate câte vede Dumnezeu. Să ţinem minte asta, pentru a nu mai păcătui.

Accidentul de maşină provocat de cel rău

într-o zi m-a rugat să-l duc la Boeotia, într-un loc unde voia să facă mănăstire. Am pornit împreună cu nepoata lui Eleni, cu soţia şi copiii mei, care erau mici atunci. Era o după-amiază de vară. Am mers acolo

unde voia Bunicul, am văzut locurile, ne-am bucurat de ele şi am pornit pe drumul de întoarcere.

N-am apucat să mergem o sută-două sute de metri când partea dreaptă a maşinii mele a căzut într-un şanţ. Am ieşit din maşină, şi părintele mi-a spus:

e, binecuvântatule, nu trebuia să mergi într-acolo.

Eu m-am supărat pentru maşină şi mă întrebam cum o voi scoate de acolo. Deodată părintele s-a întors şi a început să facă semnul crucii, zicând:

de ce? De ce-ai făcut asta?

A rămas puţin tăcut, a făcut iarăşi semnul crucii şi s-a întors spre partea noastră. A privit cu străvederea sa şi mi-a spus ce să fac pentru a scoate maşina. Am făcut cum mi-a zis şi am reuşit s-o scot.

Când am pornit a făcut iar semnul crucii şi ne-a spus:

ştiţi, asta ne-a făcut-o cel rău, fiindcă ne-au plăcut mult aceste locuri şi am petrecut bine. Acela a încercat ca la sfârşitul acestei zile minunate să nu spunem „Slavă lui Dumnezeu". Aţi înţeles?

Puţin a lipsit să facem accident

Altă dată l-am luat pe părinte să mergem la Perama. Pe drum am trecut pe la Peristeri. Pe o alee din strada Pelasgia, pe când mergeam, părintele s-a

ridicat, şi-a pus mâna în faţă, atingând bordul pentru a se sprijini, şi a început să se roage tare:

Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine, Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!

Nu mai stătea pe scaun, ci se ridicase aproape de tot. Am ajuns la intersecţie. Am oprit normal, şi când am pornit în faţă mi-a ieşit cu mare viteză o maşină. Am frânat brusc. Părintele se ţinea de bordul maşinii şi din fericire nu s-a lovit. Am început să tremur, gândindu-mă la cât de mare responsabilitate aveam pentru cuvios şi ce aş fi făcut dacă din vina mea ar fi păţit ceva.

Acela m-a liniştit şi mi-a făcut semnul crucii zicând:

am apucat să văd! Am fi murit amândoi. Slavă lui Dumnezeu că am apucat să văd. N-am fi scăpat. Prin minune am scăpat.

Amintindu-mi de scena de la intersecţie, i-am spus:

dar părinte, m-am uitat bine înainte să pornesc şi n-am văzut maşina.

da, te-ai uitat, te-am văzut. Dar în clipa aceea ochii tăi au făcut o pauză de o fracţiune de secundă, fără ca tu să-ţi dai seama de asta.

Maica Domnului îl vindecă

Odată am vorbit cu veşnic-pomenita stareţă Porfiria. Mi-a descoperit o întâmplare cu Sfântul Porfirie, pe când era foarte bolnav şi a văzut-o pe Maica Domnului.

Mi-a povestit următoarele: „Sfântul era internat într-o stare deosebit de gravă la Policlinica din Atena. Eu stăteam lângă el şi îl îngrijeam. Eram foarte tristă fiindcă doctorii spuneau că treptat va intra în comă. Vedeam că încet-încet viaţa i se stinge şi mă rugam cât puteam. Mi-era teamă că va pleca. A rămas în starea aceea multe zile. Până când într-o zi a scos un ţipăt şi a început să se mişte. Puţin a lipsit să cadă din pat. Am văzut că încerca să vorbească. Arăta ca şi când ar fi văzut ceva.

De atunci sănătatea a început să i se îmbunătăţească. Au trecut însă multe zile până când şi-a revenit.

Când a început să vorbească, l-am întrebat insistent ce s-a întâmplat atunci, ce a văzut de s-a mişcat şi a strigat, deşi era în comă. L-am întrebat dacă văzuse vreun sfânt.

Părintele mi-a răspuns:

am văzut-o pe Maica Domnului. Trecea în înălţime pe un nor alb însoţită de mii de îngeri

şi am rugat-o să mă ia cu ea. Dar harul ei m-a vindecat, după ce m-a binecuvântat la plecare, iar îngerii slăveau şi

125

psalmodiau în dreapta şi în stânga. Eu încercam să mă duc lângă ea, şi de aceea m-am mişcat şi am strigat, însă ea m-a binecuvântat şi a plecat".

Părintele vede vestigii arheologice într-un sat din Evia

Mă dusesem cu o treabă la Evia. Atunci când, după călătorie, l-am întâlnit pe părinte, m-a întrebat în ce sate am mers şi i le-am înşirat pe toate. I-am spus şi despre satul Tharounia.

nu se poate, ai fost la Tharounia?

da, părinte. Şi după aceea am fost în cutare şi în cutare loc...

Pentru o clipă a rămas tăcut şi am înţeles că privea traseul pe care l-am urmat. Deodată mi-a spus:

cum privim satul, în partea dreaptă a muntelui, văd o peşteră mare. Acolo, în epoca paleolitică trăiau oameni preistorici, ale căror unelte erau de piatră, încă n-au găsit-o. Mai târziu o vor descoperi.

Eu n-am mai mers acolo. Dar după adormirea părintelui am cunoscut un profesor, care era din satul acela şi i-am povestit ce-mi spusese părintele despre peştera cea mare. Profesorul m-a încredinţat că arheologii făcuseră săpături acolo. Şi după câte auzise, au găsit într-adevăr astfel de vestigii. S-a minunat şi el de străvederea părintelui.

126

Cumpărarea casetofonului

Părintele mi-a povestit întâmplarea de mai jos, care are legătură cu comerţul şi cu minciunile care se obişnuiesc în domeniul acesta.

Doamna Ana, care lucra la Biserica Sfântul Gherasim de la Policlinică, şi după aceea a fost tunsă monahie la sihăstria părintelui, cu numele Filofteia, îl ajuta deseori pe Sfântul Porfirie. Dar şi părintele, plin de iubire cum era, îi ajuta pe toţi. Aşadar ea urmărea diferite omilii duhovniceşti şi îşi dorea un magnetofon ca să le înregistreze. I-a spus asta părintelui, şi acela i-a propus să meargă la un cunoscut de-al lui ca să cumpere ceva bun şi la un preţ convenabil.

vrem să ne dai un casetofon mic care să înregistreze bine, adică să prindă de departe, i-a spus părintele vânzătorului.

ceea ce vrei costă patru mii cinci sute de drahme, dar ţi-l voi lăsa doar cu patru mii. Ţi-l dau cu preţul cu care l-am luat şi eu.

nu, nu mi-ai făcut un preţ bun, a răspuns părintele, dar acela a insistat:

ba da, părinte, îţi jur. Nu câştig nici o drahmă. Şi fac asta pentru tine.

Părintele a continuat:

l -ai cumpărat cu atât, ai dat pe taxe atât, trebuia să câştigi atât şi tu ne-ai lăsat cinci sute de drahme din preţ pentru a câştiga dublu.

127

Acela s-a fâstâcit.

părinte, ştii de unde îl cumpăr? Şi ştii şi preţul? în cele din urmă l-a lăsat cu cât l-a cumpărat. Şi a găsit diferite justificări.

Terminând de povestit părintele m-a privit cu înţeles şi mi-a zis:

ai înţeles, Filotei, ce fac negustorii? Deşi câştigă, spun minciuni şi se jură. Pe copiii lor, pe lumina ochilor lor, pe viaţa lor... E un lucru rău. Ai înţeles?

Cartea doctorului

într-o vizită pe care i-am făcut-o părintelui, am stat lângă el şi am vorbit. Acela era întins pe patul lui, iar noi răspundeam la ce ne întreba. A sunat telefonul, şi părintele a răspuns, cu difuzorul deschis, încât auzeam şi eu.

binecuvântaţi, părinte!

domnul.
sunt doctorul cutare, părinte.
ce faceţi?
Doctorul a început să vorbească despre familia lui.
domnul să vă ajute. Ce ai făcut cu cartea pe care o scrii?
a, Bunicule, stai să vezi ce-am scris.
Şi i-a vorbit despre unele chestiuni ştiinţifice, din care n-am înţeles mare lucru. Părintele l-a întrerupt.
ascultă să-ţi spun cum văd eu lucrurile.

Şi a început sfântul să vorbească, făcând o descriere amănunţită şi uimitoare a corpului omenesc.
A continuat cu nervii. Cum sunt ramificaţiile lor, cum
funcţionează, cum funcţionează inima, rinichii, ficatul, pancreasul, fierea. I-a descris cu mare exactitate cum circulă sângele, ce organ face prima mişcare şi cum îl urmează apoi toate în funcţionarea organismului. După ce a terminat descrierea, l-a întrebat pe doctor:
zic bine?
părinte, Bunicule, cuvioase, cât de uimitoare sunt cele pe care mi le spui!
he, he... Zic bine?
tu, Bunicule, le ştii mai bine ca mine. Eu nu le cunosc cu atâta exactitate. Trebuia să te fi întrebat înainte de a începe să scriu cartea mea. Dar părinte, ai citit undeva despre cele ce-mi vorbeşti?
nu, n-am citit. Harul lui Dumnezeu mi le arată, înţelegi? Fii binecuvântat! Te las acum.
A închis telefonul şi mi-a spus:
e foarte bun, binecuvântatul.

Părintele salvează un vapor din furtună

într-o dimineaţă, înainte de a pleca la lucru, am trecut pe la părinte pentru a lua binecuvântarea lui. L-am găsit stând ghemuit. Eu stăteam în picioare şi priveam în spatele lui, unde erau diferite icoane şi fotografia unui căpitan.

îl ştii pe acest căpitan?, m-a întrebat.
nu, părinte.
acesta administrează un vapor mare. Ai mers vreodată în Brazilia?
nu, Bunicule.
acesta mi-a telefonat odată când se afla în Brazilia şi mi-a spus că sunt în primejdie din cauza furtunii.
pierim, părinte!, mi-a zis.
vă văd, i-am spus eu.
Şi într-adevăr, erau în primejdie să naufragieze. Am vorbit două ore la telefon şi le-am spus ce să facă. M-am rugat mult şi furtuna s-a oprit, dar vaporul nu mai putea fi cârmuit. Suferise daune mari. I-am spus să aducă meşterii, să le spună că are cârma stricată şi s-o repare. I-am zis să insiste. Au venit meşterii şi atunci când căpitanul le-a spus despre stricăciunea cârmei ei, au reacţionat imediat: „Ne înveţi pe noi cum să ne facem treaba?", şi căutau în altă parte. La urmă s-au uitat şi la cârmă şi i-au zis: „Ai avut dreptate, e stricată, dar tu de unde ai ştiut?".
Căpitanul a pus chiar el fotografia acolo şi i-a spus sfântului:
când te întorci şi mă vezi, să te rogi pentru mine.
Cu puţin înainte ca părintele să-şi încheie povestirea, femeile ne-au întrerupt pentru a-l anunţa că i-au pregătit micul dejun.

Aşteptaţi, bre, ca să-i spun toată întâmplarea cu vaporul, fiindcă el o va scrie, le-a răspuns.

Eu atunci nici nu mă gândeam la aşa ceva. Am scris-o însă după câteva zile.

Altă dată am auzit că la părinte au mers câţiva marinari, pentru a lua binecuvântarea lui şi a-i mulţumi. Părintele le-a spus că în echipaj au pe cineva cu numele Giannis, pe care toţi îl necăjesc, dar acela are un suflet sfânt. Şi de aceea să se străduiască să devină toţi sfinţi precum Giannis.

Ispita care m-a aflat la lucru

Odată, în locul unde lucram, o femeie m-a rugat s-o ajut să ducă nişte cumpărături acasă. Eu de obicei o evitam, dar de data aceea i-am dus cumpărăturile. Imediat ce am intrat în casa ei mi-a făcut o propunere imorală. înţelegeţi... Mi-am strâns îndată lucrurile şi am plecat.

în ziua următoare am alergat la părinte.

vino, vino, ce s-a întâmplat? Ia spune-mi, ce s-a întâmplat?

bunicule, asta şi asta.

M-a spovedit, m-a binecuvântat şi m-a sfătuit să nu-mi pătez niciodată cununiile. S-a oprit pentru puţin din vorbit şi a văzut cu harisma străvederii întreaga întâmplare. Deodată s-a întors cu blândeţe şi mi-a spus:

131

Ştii, de mult timp a plănuit diavolul să vă aducă împreună pentru a păcătui. Bre, a fost lucrarea lui. Bine ai făcut că ai plecat.

A rămas iarăşi tăcut pentru un minut-două, apoi a continuat:

ştii ce fac genul ăsta de femei? Se fac că-ţi cer ajutorul, iar apoi îţi oferă o cafea şi te ispitesc. Dar trebuie mare atenţie, fiindcă aici lucrează diavolul. Ai înţeles? Da, le văd. Aşa fac şi cad şi alţii în păcat. Bine ai făcut că ai alergat să te spovedeşti, dar să nu spui nimănui nimic, ca să nu cazi în alt păcat.

Descoperirile făcute de sfânt unui prieten din Messinia

Odată am avut multe discuţii cu un prieten din Messinia şi i-am vorbit despre Bunicul, însă acela nu credea câte îi spuneam, deşi îi plăcea să asculte. Aşadar într-o zi m-a rugat să mergem la sfânt şi aşa am făcut.

Prietenul meu, când a ieşit din chilia părintelui, mi-a spus cu ochii în lacrimi că i-a descoperit multe. N-am întrebat amănunte, dar mi le-a spus pe toate chiar el mai târziu. I-a povestit despre satul său, despre livezile de măslini pe care le avea, chiar şi despre un castel, care se afla pe muntele din satul său şi despre o mănăstire dărâmată, de care el nu ştia, dar a întrebat

132

şi a aflat că existau cu adevărat. I-a spus de asemenea despre un semn pe care-l avea pe corp, despre care ştia doar el şi mama lui.

De atunci, în fiecare an când culegea măslinele, îi ducea sfântului un vas cu untdelemn.

Rugăciunea părintelui Mihail

într-o zi mi-a telefonat la Petroupoli, unde stăteam.

ce mai faci, Filotei?

binecuvântaţi, părinte!

am patru fete, fiice duhovniceşti ale fratelui meu duhovnicesc, Mihail. Le-am spus că am cumpărat teren pentru mănăstire, şi ele s-au entuziasmat şi vor să-l vadă. Poţi veni să ne iei?

da, părinte.

M-am dus, i-am luat şi am pornit. Părintele Mihail adormise întru Domnul. Pe drum părintele ne-a spus multe întâmplări. Despre fratele lui duhovnicesc, când erau încă de mici înclinaţi spre monahism, şi despre părintele Fotie, un alt fiu duhovnicesc de-al lui. M-a întrebat dacă-l cunosc pe părintele Fotie şi i-am răspuns negativ. Atunci mi-a spus că-l voi cunoaşte foarte curând. Şi într-adevăr, mai târziu, când nu mai putea spovedi, m-a trimis la

părintele Fotie.

Apoi ne-a povestit o întâmplare, după ce mai înainte vorbise despre părinţii lor duhovniceşti,

133

despre cum făcea ascultare oarbă şi multă răbdare, şi toate acestea nu pentru că le-o spuneau aceia, ci ei singuri din iubire, fiindcă îl iubeau mult pe Hristos.

ascultaţi. într-o noapte m-am trezit şi am zis să fac o plimbare prin pădure. Am urcat puţin pe un deal, deasupra unei stânci. Pe când înaintam, harul lui Hristos mi-a arătat ceva. în vreme ce voiam să mă întorc, am făcut câţiva paşi înapoi şi îl văzui pe părintele vostru, Mihail, îngenuncheat, rugându-se cu mâinile ridicate, sus pe stâncă, deasupra mării. Era lună plină, dar erau şi nori pe cer. Norii lăsau un gol, şi prin el cădea o rază de lună în mare, care, ca o brazdă, aducea o lumină în faţa părintelui Mihail. Am stat puţin, l-am privit, am văzut că era adâncit în rugăciune şi am plecat ca să nu-l întrerup. M-am urcat pe munte, mai sus. Bre, vă spun, era sfânt părintele Mihail. înţelegeţi? Sfânt. Era foarte bun, sărmanul. Pe când eu, egoistul, ce fac? Ce fac? Vai de mine! Acela a reuşit să se mântuiască. Noi ce facem?

Părintele m-a emoţionat mult. Vorbea atât de frumos! Pe când conduceam, din entuziasm i-am luat mâna stângă şi i-am sărutat-o. Iar acela m-a binecuvântat pe cap şi mi-a spus:

a fost frumoasă această întâmplare, nu? Ţi-a plăcut?

134

Femeia demonizată

Odată am mers în provincie, şi Bunicul mi-a povestit o întâmplare, care i s-a petrecut la Ierapetra. Aşadar mi-a spus:

„Nişte fii duhovniceşti de-ai mei m-au dus în Creta şi am mers şi eu duminică la biserică. M-am aşezat într-un colţ, retras. Peste puţin în biserică a intrat o femeie şi a început să strige:

ce faceţi cu acest părinte aici, alungaţi-l, nu suport călugării!

Lumea nu mă văzuse. Puţini m-au observat. Eu am început să mă rog. Dar cu cât mă rugam, cu atât femeia striga mai tare. Au scos-o afară, dar le-a spus că vrea să intre la Liturghie şi au lăsat-o iar. Când a intrat, a început din nou să strige. O ţineau patru bărbaţi puternici, şi tot nu puteau s-o potolească. A început să rostească diferite calomnii despre mine şi le-am spus s-o aducă acolo, în faţa mea. Când au adus-o, atunci să fi văzut cum făcea... Am binecuvântat-o şi s-a liniştit. Era foarte chinuită. Avea demon. Ai înţeles? Avea demon, şi acela a fugit.

Liturghia s-a terminat şi lumea a început să vină să-mi sărute mâna. Au năvălit asupra mea, unul să mă atingă, altul să-şi pună vesta pe mine, alta basmaua...

nu mie, păcătosului. Lui Hristos, lui Hristos!, le spuneam, şi am alergat repede să mă ascund, dar nu era chip să scap de ei...

135

M-au luat drept sfânt. Bre, pe mine, păcătosul. Ce-am păţit! Ştii, îi iubesc pe cretani, sunt buni sărmanii. Şi foarte harnici. Şi au cântece populare frumoase. Auzi, bre, binecuvântaţii, să mă ia drept sfânt. Ce-am păţit! Ştii, m-au dus acolo unde sădesc roşii, castraveţi, fasole, dovlecei. Le-ai văzut?

nu, părinte.

bre, am văzut multe lucruri şi erau dornici să-mi dea legume, dar am refuzat. Ce era să fac cu toate acelea? Bre, binecuvântaţii...".

Bătrânul Cretan

L-am auzit de multe ori vorbind despre cretani. Odată, într-un anturaj din Kallisia, unde s-a întâmplat să mă aflu, s-a vorbit despre Spovedanie. Că trebuie să fie sinceră şi autentică, fără justificări. Iată ce ne-a povestit părintele:

„Spovedeam într-un sat din Creta şi afară aşteptau mulţi la rând. La un moment dat am auzit de afară glasuri. Era un cretan bătrân, cu mustaţă, paratatoni şi cizme tradiţionale, ştiţi.

Aşadar i-a dat pe ceilalţi la o parte şi a trecut în faţă.

voi nu aveţi nevoie de asta, eu am!, le-a zis celorlalţi.

A intrat deşi ceilalţi strigau că n-a stat la rând -, a căzut la picioarele mele şi mi-a spus:

136

Părinte, când eram tânăr am făcut două crime. Cu situaţia de atunci... Deşi puteam să nu le fac, le-am făcut. Ştii, părinte, le am pe conştiinţă şi acum sunt bătrân, voi muri, de aceea am venit să ţi le mărturisesc.

Eu i-am spus ce trebuie să facă. Şi în cele din urmă avea dreptate. El avea nevoie de Spovedanie, aşa cum a spus".

Când am auzit povestirea sfântului, mintea mea păcătoasă s-a gândit că Preasfântul Dumnezeu l-a trimis pe bătrân să se spovedească la un sfânt, fiindcă Dumnezeu îl iubea. Fie ca, prin mijlocirile preaiubitului nostru sfânt, harul lui Dumnezeu să ne acopere totdeauna.

Farul şi invenţia cea folositoare

Odată eram împreună cu Sfântul Porfirie într-un loc stâncos, care era bătut de valurile mării. în adâncime era un far, şi părintele l-a privit cu harul lui şi a zis:

odată m-am aflat sub un far, care era foarte înalt, şi am strigat la paznicii lui să mă audă. Vântul şi marea vuiau, cum să mă audă aceia, care jucau table închişi înăuntru... în cele din urmă m-au văzut pe fereastră şi mi-au deschis. Priveam cu harul lui Dumnezeu sistemele farului şi am văzut că aceia trebuiau să stea tot timpul de veghe, pentru a nu se stinge lumina.

137

Le-am inventat ceva. Le-am spus să unească două vase de plastic dintre care unul să conţină untdelemn, iar celălalt să fie gol şi să funcţioneze ca o clepsidră. Adică să-l întoarcă invers, încât untdelemnul să picure încet-încet în celălalt vas şi când se va termina să cronometreze cât timp îi trebuie pentru a se goli şi să calculeze după ceas când trebuie să meargă să-l schimbe. Astfel vor putea face orice vor în intervalul în care untdelemnul se va goli încet-încet în celălalt vas şi după aceea să meargă să pună acetilenă pentru lumină.

Dreptatea dumnezeiască pedepseşte pe loc

Pe drumul vechi Atena-Trikala, după Ahlakambo, la hotarul dintre regiunile Arkadia şi Argolida, se află o bisericuţă a Sfintei Treimi. în fiecare an, în ajunul praznicului Sfintei Treimi, se săvârşeşte Liturghia, la care participă îndeosebi şoferii care trec pe acolo şi care ştiu că prăznuieşte, mai ales că acolo în jur este pustiu şi nu există vreun adăpost pe aproape.

Odată trei oameni mergeau pe strada aceea cu o maşină scumpă. Ajungând în dreptul bisericuţei, un pelerin care mergea la praznic i-a întrerupt pentru a trece strada, ţinând o făclie mare în mâini. Doi dintre ei au început să-l înjure foarte urât. Al treilea le-a făcut observaţie. N-au apucat să termine discuţia, când după o sută de metri maşina a ieşit de pe stradă. Cei

138

doi care-l înjuraseră pe pelerin au fost omorâţi pe loc, pe când celălalt, care îi mustrase pentru asta, n-a păţit nimic.

Eu şi un prieten de-al meu l-am întrebat pe părinte despre această întâmplare, şi acela ne-a spus:

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine! în clipa aceea S-a arătat Sfânta Treime şi i-a judecat pe loc.

Femeia „preot"

într-o seară când s-a întâmplat să merg la Tourkovounia, am stat în curtea casei lui până târziu şi mi-a vorbit despre diferite probleme duhovniceşti, dintre care pe unele le-am înţeles, iar pe altele nu. îmi amintesc că mi-a spus că pe toate trebuie să le mărturisim la Spovedanie, şi nu oricui, ci numai preotului duhovnic.

Apoi mi-a povestit următoarele: „O femeie vorbea alteia despre Spovedanie. Aceea îi spunea că nu merge la preot, ci la o femeie care adună multe femei şi le spovedeşte. Când am auzit asta, i-am zis:

adu-o aici, bre, ca s-o salvăm.

e şi foarte cunoscută, mi-a zis aceea, însă fără să-mi descopere cine era cea care le aduna pe femei".

Era rătăcită şi avea diferite icoane acasă, şi celelalte femei o credeau. înţelegi? Trebuie ca pe toate să le mărturisim doar preotului, şi nu în altă parte.

139

Auzi, bre, e posibil? Femeie preot? Ce suntem noi, protestanţi? Niciodată o femeie preot. Niciodată! înţelegi? Sunt câteva rătăcite şi-i rătăcesc şi pe alţii, înţelegi?

Potrivnicul

Două doamne pe care le cunoşteam m-au rugat să le duc cu maşina la o femeie din Aigaleo, care era, zice-se, „iluminată". Fetiţa uneia dintre doamne avea o problemă de sănătate şi voia s-o ducă la femeia „iluminată", pentru a o binecuvânta şi vindeca...

Aşadar într-o dimineaţă le-am dus cu maşina la casa acelei femei şi aşteptam să iasă. Erau multe femei care aşteptau împreună cu noi. După mult timp a ieşit o femeie într-un cărucior cu rotile, ţinând în mână o iconiţă a Maicii Domnului.

Când ne-a sosit rândul, mama copilului a întrebat dacă fetiţa ei se va vindeca, şi aceea a încredinţat-o că se va vindeca. în vreme ce vorbea făcea semnul crucii cu o cruce de lemn tuturor celor care se apropiau. însă m-a impresionat că nu făcea semnul crucii pe capetele şi pe mâinile oamenilor, cum fac preoţii, ci pe spate! înainte de a pleca, după ce le-a făcut altora semnul crucii, a vrut să-mi facă şi mie. Eu, ţinând degetele strânse ca atunci când facem semnul crucii, mi-am aplecat capul.

nu aşa! întoarce-ţi spatele!, mi-a spus tăios.

140

M-am supus şi am întors spatele, continuând însă să ţin cele trei degete de la mâna dreaptă unite. Se pare însă că acest lucru i-a produs oarece greutate, fiindcă mi-a spus că din partea dreaptă mă ispiteşte... diavolul. Am fost şi mai impresionat de acest fapt, dar n-am zis nimic. Priveam mirat la icoanele care erau peste tot prin cameră, chiar şi pe holuri.

Când l-am întâlnit peste câteva zile pe sfânt, i-am povestit totul.

bre, de vreme ce mă ai pe mine, ce-ai căutat să te duci la Potrivnicul? Această femeie e rătăcită. Iar icoanele le ţine pentru a încurca lumea. Sunt multe care fac aşa. Departe de ele! Departe de aceste rătăcite! Fetiţa s-a îmbolnăvit de la stres.

I-am spus atunci şi despre degetele de la mâna dreaptă, pe care le-am ţinut unite, iar el mi-a zis zâmbind...

niciodată, bre, să nu te mai duci la aceste rătăcite! Pentru tot ce vrem, să mergem la preot! Doar la preot! Ai înţeles? Şi pentru a ne binecuvânta, şi pentru a ne citi rugăciunea, şi pentru orice altceva, doar la acela să mergem, şi nu la alţi „iluminaţi"... Ah, bre Paraskevas...!

141

Martorul lui Iehova

Mergând odată la Tourkovounia, ne-am întâlnit pe drum cu cineva, care îndată ce ne-a văzut a început să strige împotriva preoţilor şi în cele din urmă şi-a vărsat focul pe Bunicul. Dar Bunicul a rămas cuminte, zâmbitor şi vesel, ca şi când ar fi auzit cuvinte de laudă.

La un moment dat l-a binecuvântat pe acela şi i-a zis:

bre, ţi-am spus să-L iubeşti pe Hristos, altfel satana n-o să te lase. Hristos este totul. Lasă ceea ce auzi de la alţii.

Da, părinte, să merg eu la biserică şi voi să strângeţi bani... i-a spus acela.

Bunicul, desigur, i-a dat răspunsurile potrivite, şi când am plecat mi-a zis:

acesta este foarte nesimţitor şi nu se va schimba cu nimic. Face parte din secta martorilor lui Iehova. E rătăcit, sărmanul, şi va fi trimis în iad pe nedrept, fiindcă ascultă de alţii. De multe ori i-am vorbit despre Hristos, dar acesta... Nu se schimbă cu nimic.

142

Despre jurăminte

Odată eu şi fratele Antonis ne plimbam împreună cu sfântul. Antonis l-a întrebat pe sfânt despre jurăminte, şi acela i-a răspuns tăios:

să nu faceţi, e ceva rău! însă Antonis l-a întrebat iarăşi:

însă dacă este adevărat şi cineva nu jură mincinos?

Părintele a sărit ca ars.

da, poate să fie adevărat, însă Scriptura spune „să nu juraţi", fie că e vorba de minciună, fie de adevăr.

Şi pe când spunea acestea, a făcut o mişcare cu mâinile în spate, cum facem când ne sprijinim din greşeală de ceva care frige.

Reţeta minunată de melci

Într-o zi pe la zece dimineaţa, părintele mi-a dat telefon.

ce faci, Paraskevas?

binecuvântaţi, părinte! Gătesc.

a, asta e bine, trebuie să învăţăm să facem toate treburile.

Soţia mea era la spital, unde născuse al doilea copil.

143

Ia spune-mi, ce găteşti?

melci.

a, ce frumos! Unde i-ai găsit, bre?

I-am spus.

ştii, îmi plac mult melcii. Mai ales aceia mici care urcă pe cimbrişor. Aceştia mănâncă cimbrişor şi miros frumos. Eu odinioară în Sfântul Munte adunam mulţi. îmi plac mult. Ştii, aceşti melci m-au scos din Sfântul Munte. Mergeam şi adunam mulţi şi era umezeală. Pe când îi purtam în spate, aceştia erau umezi, şi am păţit-o. M-am îmbolnăvit foarte grav şi n-am mai putut rămâne în Sfântul Munte. Trebuia să găsesc un loc unde clima este blândă. Clima de aici îmi prieşte, cu harul lui Dumnezeu. Ia spune-mi, cum îi găteşti?

Am început să-i spun reţeta mea, însă Bunicul mi-a spus-o pe-a lui.

ascultă să-ţi spun. Iată, îi pui să fiarbă şi-i scoţi cu o furculiţă Apoi îi cureţi în partea din spate, acolo unde se află intestinele lor. Ai înţeles?

desigur, Bunicule.

apoi îi speli cu puţină sare şi oţet. îi pui în cratiţă cu untdelemn şi multă ceapă verde.

Până în punctul acela aşa făcusem şi eu, doar că folosisem ceapă uscată, în loc de verde. I-am spus.

nu contează. Ce să facem? Ascultă, bre binecuvântatule! După ce vor fierbe puţin cu ceapa, să pui în ei roşii proaspete şi înainte de a-i lua de la foc, să pui puţin chimen. Ştii ce-i acela chimen?

144

Nu, Bunicule.

e, dacă mergi la alimentară, o să-ţi dea. Ascultă, bre, dacă pui chimen, o să le muţi nasul vecinilor de miros. Vor ieşi la balcoane să vadă de unde vine mirosul şi te vor întreba ce găteşti. înţelegi? Ştii, acele cuişoare nu merg la melci. Bine, acum te las. Fii binecuvântat!

M-am dus, am luat chimen şi i-am gătit exact cum a zis sfântul. N-au trecut decât câteva minute, când am auzit-o pe vecina de la etaj strigându-mă pe hol.

da, doamna Efi.

tu găteşti?

da, eu.

ce găteşti de mi-ai mutat nasul din loc? Ce bine miroase!

nimic special. Gătesc nişte melci.

Cuvintele Bunicului s-au adeverit îndată!

Instrucţiuni despre pregătirea plămadei

într-o zi părintele mi-a spus cum să facem plămada pentru pâine, atunci când nu avem: Pregătim apă caldă, pe care o amestecăm cu făină integrală. în ziua a doua facem la fel, a treia zi la fel, adică adăugăm mereu apă caldă cu puţină făină. în ziua a patra va fi gata pentru a face pâine. Apoi putem păstra plămada la frigider, iar când vrem să dospim, cu o zi înainte, să
145
încropim această plămadă cu puţină făină şi apă caldă şi asta este.

Un alt mod este să punem năut la umflat, iar în ziua următoare să-l plămădim cu făină integrală. Acesta se umflă datorită tăriei pe care o are năutul, după ce fireşte, strecurăm năutul, iar apa este cea din ziua precedentă.

Sfaturi despre creşterea copiilor

Odată discutam împreună cu fraţii duhovniceşti despre creşterea copiilor. Ce să mănânce şi ce alimente sunt mai bune. Sfântul mai întâi a stat tăcut, iar apoi a spus:

normal, toate sunt folositoare, însă mai ales brânzeturile, verdeţurile, lintea şi carnea fac bine.

A tăcut, iar peste puţin a zis iarăşi spontan:

bre, îngrijiţi-vă ca încă de mici copiii voştri să se dezvolte corect. N-aţi auzit că cei din vechime spuneau „minte sănătoasă în corp sănătos"? Şi să-i lăsaţi să se joace liber prin pădure şi să se bucure de natură.

şi când nu vor să mănânce toată mâncarea, părinte?

trebuie să le daţi în fiecare zi aceeaşi mâncare. Şi când le va fi foame, vor începe să guste, fireşte, dacă nu le dăm nimic altceva.
146
„Toate păsările negre pot învăţa să vorbească"

Odată am mers cu sfântul pe strada Sokratous, pentru că voia să cumpere ceva. într-un magazin era o pasăre pe care o învăţaseră câteva cuvinte urâte. Când am intrat, pasărea... a rostit un cuvânt urât.

bre, ce-i asta? Asemenea lucruri o învăţaţi pe pasăre să spună?, a zis Bunicul.

Aceia râdeau, de parcă cine ştie ce reuşiseră să facă. După ce am plecat sfântul a început să-mi vorbească despre păsările care vorbesc. Mi-a spus despre mierla cea cu ciocul galben, care este inteligentă şi învaţă repede. Acolo unde se nevoia erau multe mierle şi avea pentru ele mare sensibilitate şi iubire, precum şi pentru privighetori. Apoi mi-a spus că toate păsările negre pot învăţa să vorbească. Şi mi-a dat şi instrucţiuni referitoare la asta:

Când prindem o pasăre şi o punem în colivie, trebuie ca mai întâi colivia să fie învelită, ca să nu vadă lumină şi să se poată linişti. Apoi să punem lângă ea un casetofon care să spună o expresie. De exemplu: „Doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!". Caseta va vorbi mereu, iar pasărea va asculta şi va învăţa.

Altă dată, pe când plecam din Kallisia, am întâlnit în pădure un vânător care împuşca diferite păsări. Sfântul s-a întristat şi s-a întors spunându-mi:
147

Acesta îşi închipuie că a omorât vreo fiară... E frumos să vânăm şi să omorâm păsărelele?

După cum ştim toţi cei care l-au cunoscut pe sfânt, nu numai că iubea păsările, dar şi vorbea cu ele. Iubea mult natura şi făpturile împreună cu oamenii, dar cel mai mult pe Creatorul lor.

„Prin rugăciunea mea am adus şi privighetori"

Când m-am mutat la Milesi, în prima perioadă nu auzeam deloc privighetori. După un timp, când mă trezeam în zori, le auzeam cum cântau.

Într-o zi când m-am dus la sfânt, mi-a spus:

ai văzut, Paraskevas, că prin rugăciunea mea am adus şi privighetorile în regiune?

Intrarea palatului

Odată mergeam cu sfântul la Kallisia. Pe drum am văzut că undeva la Penteli se construia o vilă, şi sfântul a vrut să mergem s-o vedem de aproape. Când am ajuns tot şantierul s-a oprit, şi lucrătorii au venit să ia binecuvântarea lui. Părintele întreba diferite lucruri, şi un responsabil îi explica: „Aici va fi biblioteca, aici bucătăria etc.". Atunci i-a chemat să se adune toţi lângă el. Când au venit toţi, ne-a spus:

148

Ascultaţi, să vă spun o întâmplare. Era un om foarte bogat, care construia undeva un palat frumos. Când a terminat, a dat un anunţ care zicea: „Cine va găsi vreun defect la palatul meu, va primi ca răsplată atâţia bani". Au mers mulţi şi spuneau diferite lucruri administratorului care era acolo, nu cumva vor lua răsplata. Acela îi asculta şi răspundea fiecăruia în parte: „Asta s-a făcut aşa pentru cutare scop. însă dacă o făceam precum spui tu, ar fi avut cutare defect". S-a dus şi un om simplu, un ţăran, şi a zis: „Această intrare n-aţi făcut-o bine. Trebuie s-o zidiţi, s-o închideţi ermetic". „Şi cum vom intra înăuntru?", l-au întrebat. „Să nu intraţi. Sau, dacă sunteţi înăuntru, s-o închideţi bine, pentru a nu vă putea găsi moartea...".

Alipirea de cele materiale

Atunci când sfântul a cumpărat terenul pentru mănăstire, m-a rugat să trec să-l iau împreună cu un fiu duhovnicesc de-al lui, părintele Fotie, pentru a-i arăta terenul.

Pe când treceam pe strada Kifisia, unde erau expuse diferite materiale şi obiecte vechi, precum vase mari de lut, pietre de moară, prese vechi de ulei şi diferite alte lucruri, întrucât îmi plăceau vasele de lut şi când se întâmpla să văd unul, stăteam mereu şi priveam cu atenţie, l-am întrebat pe sfânt:

149

Bunicule, îmi plac mult aceste vase mari de lut şi vreau să le privesc.

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!... E, ce crezi? E un demon!

Este adevărat că răspunsul lui m-a mirat, şi cu atât mai mult m-a mirat faptul că din clipa aceea am pierdut orice interes pentru vasele de lut. Mă gândesc că părintele nu voia ca sufletul meu să se lipească de o iubire materială, de iubirea pentru o creaţie omenească.

150

Căutarea unui loc potrivit pentru mănăstire

Vasul pictat, pictura de icoane şi harul lui Dumnezeu

Atunci când căuta să găsească locul potrivit pentru sihăstrie, mă lua deseori şi mergeam împreună. Mergeam în Attiki, în Boeotia şi în alte locuri. Aşadar într-o zi mi-a dat telefon:

filotei, poţi să mă duci în provincie să găsim teren pentru mănăstire?

Când îmi spunea „Filotei", uneori îi ziceam: „Nu mă cheamă Filotei, Bunicule". Iar el spunea: „A, da, bine zici".

Am pornit, deci, spre Kineta. Am trecut împreună cu Antonis, l-am luat pe părinte şi am plecat la Megara. Părintele a început să ne vorbească despre Elefsina, despre epoca veche şi apoi despre Megara. Am ajuns la Kineta şi am început să urcăm pe munte. Părintele cerceta locul în stânga şi-n dreapta. Privea în vârful muntelui, unde era o antenă mare. îşi rotea privirea de sus în jos, şi de acolo mergea spre mare.

puţin mai jos de vârf porneşte un izvor care coboară într-acolo, trece pe dedesubtul nostru şi se

151

varsă în mare. Bre, ştiţi ce apă bună e asta? Foarte bună şi săţioasă.

La întoarcere, înainte de a ieşi în strada centrală, într-un anumit loc mi-a spus să opresc.

iată, pe aici trece apa. Este cel mai bun loc. E la optzeci şi cinci de metri adâncime.

După aceea am mers la Loutraki. I-a plăcut mult apa de la Loutraki şi am luat şi la noi.

Apoi ne-am îndreptat spre Vouliagmeni. Acolo este un lac care se uneşte cu marea. A privit lacul şi a zis că la patruzeci de metri adâncime există o cetate veche care s-a scufundat.

Era multă verdeaţă şi flori, pe care le iubea mult, şi am stat puţin. Eu mergeam mai încolo şi am găsit o gaură. Era o gaură pătrată, adică făcută de o mână omenească. I-am strigat şi au venit amândoi. Părintele a început să cerceteze locul cu harul străvederii.

a, am găsit! Aici sus era loc de venerare, şi această gaură era ascunsă, o ştiau doar preoţii idolatri. Vedeţi gaura, care are trepte în dreapta şi-n stânga? Pe acolo urcau şi coborau. Deasupra găurii aveau o lespede de piatră, pe care o ridicau, coborau şi intrau în labirint. Gaura duce acolo şi acolo...

Ne-a arătat locurile care se aflau sub suprafaţa pământului. La un moment dat a zis:

veniţi să vedeţi unde aduceau jertfe!

Ne-a dus într-un loc unde era o crăpătură artificială. Jos era largă, iar sus îngustă. Avea adâncimea în jur de patru metri.

152

Vedeţi, aici aprindeau focul şi puneau jertfele. Dar pe dedesubt era cineva, care trăgea cu un cârlig tot ce voia. De pildă lucrurile din aur pe care le ofereau zeilor. Când se făceau adunări mari, cineva cobora acolo, după ce ridicau lespedea, şi intra în labirint. Şi de acolo striga cu putere, când aici şi când acolo. Pelerinii auzeau, priveau în jur şi nu înţelegeau de unde vine vocea. Atunci preoţii spuneau: „Zeiţa Ira a ascultat dorinţele noastre şi va face ceea ce vrem". Ştiţi, erau vicleni şi păcăleau lumea. însă se întâmplau şi minuni, pe care le făcea adevăratul Dumnezeu. Dumnezeu vedea credinţa oamenilor simpli şi îi vindeca.

în vreme ce mergeam, ne-a oprit brusc:

staţi acolo şi nu vă apropiaţi!

Ne-am oprit, şi părintele a înaintat singur. S-a dus pe o stâncă, unde era o peşteră nu foarte mare. A făcut semnul crucii deasupra locului şi şi-a ridicat mâinile sus, ca şi când s-ar fi rugat. A făcut iarăşi semnul crucii peste peşteră şi după aceea s-a întors spre partea noastră:

ei, acum puteţi veni. Veniţi, veniţi!

Ne-am dus lângă el. Ne-a explicat că în locul acela trăia în vechime un vrăjitor, şi încă şi astăzi sălăşluia acolo un demon mare.

acum a plecat, a plecat. înţelegeţi? L-am izgonit. Ştiţi, locul era plin de duh necurat, din pricina păcatului. Acum s-a eliberat. Veniţi acum să vă arăt cum îi vindeca Dumnezeu prin minune pe oameni.

153

Vedea credinţa lor adâncă, chiar dacă credeau în idoli. Adevăratul Dumnezeu făcea minuni. Să mergem acolo să vă arăt.

Am mers într-un loc mai jos, unde se afla o păşune, şi părintele a continuat:

erau acolo nişte vase care comunicau cu gaura anterioară. Acolo se aflau doi bărbaţi puternici, bine făcuţi, care-l luau pe bolnav, îl treceau repede prin labirintul subteran şi-l aruncau în vasul cu apă. în strădania lui de a nu se îneca, lupta să se salveze, în întuneric. însă cei doi bărbaţi erau jos şi-l urmăreau. Iar când vedeau că este în primejdie de a se îneca, îl ajutau să iasă din apă. însă el, în întunericul care era acolo, sub pământ, nu înţelegea ce se întâmplă, ci credea că zeii l-au ajutat să iasă din apă, pe când în realitate îl ajutaseră cei doi bărbaţi... Şi atunci credinţa lui adâncă îl vindeca. însă minunea o făcea Adevăratul Dumnezeu. Aţi înţeles? Iar când ieşea la lumină, mărturisea că o putere mare l-a ajutat şi povestea celorlalţi întâmplarea aşa cum credea el că s-a petrecut.

Am înaintat spre mare şi am ajuns deasupra unei stânci, pe un teren cu pietriş. Pe când mergeam, părintele a rămas nemişcat.

e, binecuvântaţii, ce-au făcut acolo!, a zis, şi a continuat singur să meargă puţin mai jos.

Ne-am dus şi noi acolo aproape şi ce să vedem! într-o groapă proaspăt arsă erau rămăşiţele unor vase de lut.

154

Binecuvântaţii le-au distrus. Nu e bine să jefuiască vestigiile. Nu e bine!

A stat tăcut, la fel şi noi. Am înţeles că făcea o „radiografie" cu harul dumnezeiesc.

acum patru zile nişte străini au făcut groapa asta şi au găsit diferite lucruri înăuntru. Păcat, acestea au fost făcute acum patru mii de ani şi ei le-au distrus într-o clipă!

înaintând, am întâlnit o bisericuţă.

vedeţi, acolo erau vestigii. Apoi au venit creştinii şi săvârşeau cultul lor. Adică pe acele vestigii. Pentru ca Hristos să-l calce pe potrivnic, adică idolatria.

Ne-a arătat departe, în zare, şi ne-a spus cum îşi ascundeau cei din vechime comorile:

ştiţi, erau foarte inteligenţi. Găureau stânca în partea de jos, şi puneau acolo tot ce era de valoare. Nu ştiu dacă pot să vă explic corect ceea ce vreau să spun.

S-a aplecat şi a luat o bucată dintr-o amforă spartă, pe care o distruseseră străinii. A privit-o cu atenţie.

acesta era un vas cu figuri pictate în negru pe fond deschis.

L-a privit puţin cu harul străvederii şi a continuat:

a fost făcut acum patru mii de ani. Păcat de el că l-au distrus...

Pe când îl privea, l-a văzut pe omul care îl confecţionase. I-a văzut sufletul care, înainte de a-l termina, l-a privit şi s-a bucurat mult.

155

Iar pe vas s-a „lipit" ceva din sufletul celui care l-a făcut, admiraţia lui, mulţumirea lui. Sufletul aceluia s-a unit cu lucrarea lui. înţelegeţi? Ascultaţi acum ce se întâmplă şi cu pictura de icoane. Exact acelaşi lucru. Când un pictor zugrăveşte o icoană, o face cu multă atenţie şi multă dragoste pentru Creaţia sa. Atunci, ca un magnet, o bucată din sufletul lui, datorită rugăciunii fierbinţi şi a marii iubiri, se lipeşte de acea icoană. Şi când o termină o admiră. E, această iubire se lipeşte pe icoană şi atunci harul lui Dumnezeu, care este atras de dragostea şi rugăciunea pictorului, face minuni, înţelegeţi? Desigur, nu se întâmplă minuni tuturor oamenilor. Se întâmplă minuni când Dumnezeu le îngăduie sau când sufletul bolnavului se potriveşte cu sufletul făcătorului lucrării, care prin rugăciunea lui a atras harul dumnezeiesc asupra icoanei.

Nu vă pot descrie câte şi câte minuni am văzut în ziua aceea.

„Pot ridica apa mării"

în altă zi părintele mi-a dat iar telefon:

filotei, aş vrea să merg iarăşi în acele locuri, unde am mai fost.

da, Bunicule, să mergem.

Am îmbinat excursia noastră cu munca mea, pentru a vedea câţiva clienţi de-ai mei, iar părintelui îi

156

plăcea mult acest loc, fiindcă îi vedea pe fermierii de acolo care trăiau în colibe provizorii şi care îi aminteau de asceţi. Am mers la stâna a doi fermieri. Erau fraţi, dar locuiau la distanţă unul de altul. Unul o avea la el pe mama lui, în vârstă de peste nouăzeci de ani. Părintele i-a binecuvântat, le-a vorbit despre Hristos şi i-a dat aceluia o cruce, pentru a face cu ea semnul crucii peste copiii şi oile lui. Apoi a luat-o pe bătrână într-un colţ şi a întrebat-o diferite lucruri pe care le vedea cu harul străvederii.

La plecare mi-a spus:

ai văzut-o pe sărmana bătrână, are atâţia ani şi se ocupă cu treburile casei. Aşa e viaţa la ţară. E foarte sănătoasă, chiar dacă este chinuită. A fost bine că m-ai adus aici. în puţin timp mi le-a spus pe toate, căci e femeie bătrână şi trebuia să le mărturisească, sărmana.

După aceea am mers la celălalt fiu al bătrânei Tasia. I-a binecuvântat şi pe aceştia şi oile lor, cum făcuse şi cu primul. Apoi s-a dus mai încolo şi a rupt o ramură dintr-un copac.

vezi acest copac? Din lemnul acesta a fost făcută crucea lui Hristos. Ştii ce tare este? Şi foarte greu. Se numeşte cedru. E foarte aromat. Din acesta a fost făcută crucea lui Hristos.

La plecare ne-am dus într-un loc care se numeşte Asprokambos. Acolo este un deal căruia

i se spune „insula". I-a plăcut mult ideea de a zidi acolo
157
mănăstirea lui, dar se problematiza gândindu-se cum va veni lumea, fiindcă nu existau căi de comunicare.

Am mers în alt loc, deasupra mării. Dedesubt era o stâncă abruptă şi valurile loveau în ea. Sus locul era plan, neted, cu pământ bun.

aici este locul potrivit pentru mănăstire. Pot ridica apa mării aici sus într-un fel pe care mi l-a arătat harul dumnezeiesc.

cum se poate asta, Bunicule?

iată, o găleată va coborî în mare când vine valul, şi când se va umple va exista o conductă care va împinge apa în sus. Aşa cum face valul, la fel va fi aruncată şi apa. Va fi o valvă ce nu va lăsa apa să coboare, ci îi va permite doar să urce. Dacă facem aici mănăstire şi se va afla acest lucru, adică faptul că un călugăr a ridicat marea pe munte, vei vedea că va veni multă lume să vadă. Asta e foarte bine, îţi spun. Dar există o problemă, pe ce drum vor veni aici pelerinii!

Am urcat mai sus şi puţin mai încolo era o bisericuţă. Părintele şi-a schimbat flanela, fiindcă transpirase, şi zicea că trebuie să schimbăm îndată hainele ude, căci vatămă sănătatea. Am găsit acolo, aproape, un izvor cu litere turceşti încrustate pe zid şi l-am întrebat pe Bunicul dacă nu cumva a fost vreun cimitir acolo.

cimitirul este mai încolo, dar îl vei vedea altă dată, mi-a răspuns.

După două luni, când am trecut iarăşi pe acolo, am aflat că bătrâna Tasia murise. De aceea se grăbise
158
părintele s-o spovedească. Iar anul următor când m-am dus am văzut lângă drum nişte morminte vechi jefuite.

Sihăstriile pierdute şi sfinţii ascunşi

Altă dată am mers împreună cu sfântul în părţile Boeotiei. Era cu noi şi nepoata lui, Eleni. Am stat pentru puţin undeva, şi după aceea ne-a arătat direcţia în care voia să mergem. Noi am şovăit, pentru că locul era sălbatic şi prăpăstios. în cele din urmă ne-a spus că locul pe care voia să-l vadă nu este foarte departe, cam la şapte sute cincizeci de metri, şi ne-a propus să mergem pe jos. însă iarăşi ne-am împotrivit, insistând că este foarte greu pentru el să meargă în acest loc greu de străbătut.

nu vă îngrijoraţi pentru mine, bre. îmi place să merg prin aceste locuri.

în vreme ce mergeam, ne-a spus:

vreau să merg acolo, fiindcă ceva sfânt mă atrage.

Am ajuns în locul unde voia părintele. Eu eram lângă el, în stânga lui. A început să cerceteze locul cu harisma străvederii, după cum mi-am dat seama. Am urcat o pantă şi am găsit o bisericuţă de piatră, care avea o uşă şi un mic luminător, ca o scoică. Acoperişul era construit ca o punte de piatră. A privit în dreapta şi în stânga şi a început să psalmodieze troparul
159
Schimbării la Faţă. Apoi a urcat în partea de sus a bisericii. S-a oprit şi şi-a făcut semnul crucii, şoptind ceva. Pentru puţin a rămas tăcut. Apoi mi-a arătat drept în faţă, la şapte-opt metri:

vezi acolo? E îngropat un sfânt. Era monah.

cum îl chema, Bunicule?, l-am întrebat uimit.

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine!, Arsenie îl chema.

bunicule, nu putem scoate moaştele lui?

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine! Nu. Dumnezeu nu îngăduie asta. O va îngădui peste o sută de ani, când i se va arăta cuiva şi-l vor scoate. Şi asta se va întâmpla

pentru ca credinţa oamenilor să nu piară. Căci oamenii spun că nu există nimic sfânt şi că toate sunt născociri ale popilor. Atunci se va întâmpla asta, şi credinţa oamenilor se va reaprinde.

Am coborât mai jos şi a privit iarăşi locul.

nu te uita că acest ţinut este atât de sălbatic.

Aici e un loc sfânt. A fost o sihăstrie. S-au nevoit mulţi asceţi aici.

Am coborât pe o cărare şi apoi a început o pantă uşoară. Pe când mergeam pe margine, la un moment dat locul a devenit mai îngust. Părintele a făcut un pas înapoi, pentru a trece. Atunci am mers repede înainte, trei-patru metri, până ce drumul s-a lărgit iar. Pe când mergeam, m-am aplecat şi m-am uitat la o gaură mică.

la ce te uiţi?

160

La nimic, Bunicule. Era o gaură.

nu e gaură, e mormânt!, mi-a răspuns.

Eu nu că nu voiam să cred, dar erau numai stânci acolo şi m-am gândit că e imposibil să fie săpat un mormânt în stânci.

dacă-ţi spun, m-a încredinţat părintele, citindu-mi gândul, e mormânt. Iată, scoate o piatră şi vei vedea oasele.

Am băgat mâinile în gaură, am scos o piatră şi au apărut mormântul şi oasele monahului. Mormântul era zidit şi îngust, iar în partea de sus era acoperit cu pietre lungi şi înguste.

dă-mi un os, mi-a spus.

I-am dat unul dintre oasele de la picior. L-a luat cu mâna stângă şi i-a făcut semnul crucii cu dreapta, îl ţinea cam la înălţimea pieptului său. A început să privească la început osul, iar apoi şi-a aruncat privirea la pământ şi şi-a ridicat capul în sus. Mi-am dat seama că cuviosul călătorea. L-a mirosit, i-a făcut iarăşi semnul crucii şi l-a privit din nou, în vreme ce din buze şoptea ceva, şi apoi mi l-a dat înapoi.

pune-l la loc şi acoperă-l.

cum îl chema, Bunicule?, l-am întrebat în timp ce-l puneam la loc.

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine! Gherasim îl chema. Era monah.

înaintând în sus, în partea din stânga era o stâncă ascuţită, lungă de vreo sută de metri. La capătul ei am întâlnit altă bisericuţă, care era îngrijită, dar pustie.

161

Am intrat. Părintele a intrat în Altar, şi undeva a văzut o lespede de marmură gravată.

vezi asta aici? E valoroasă, fiindcă este foarte veche. însă foarte curând o vor fura, de aceea n-o atinge.

Şi n-am atins-o, doar am privit-o.

să mergem, binecuvântatule, să mergem.

Am ieşit, am înaintat, şi el a mers în stânga stâncii, unde se forma o deschizătură ca un drumeag, lată de un metru şi jumătate şi lungă de şase-opt metri. Jos era stâncă ascuţită şi o albie mare. Vizavi se ridica muntele plin de pini, iar apoi continuau brazii. Privind în josul albiei râului, şi vizavi spre pădure şi cer, a spus:

doamne Iisuse Hristoase, miluieşte-mă pe mine! Bre, binecuvântaţii, aici veneau şi făceau Pavecerniţa şi rugăciunea. Ştii, aici locul e sfinţit, a zis privind cerul şi vârful muntelui. Binecuvântaţii, în nopţile cu lună făceau rugăciuni. Ştii ce frumos e când luna cade peste pădure şi mângâie uşor copacii? Lumina lunii se vede ca argintul. Ah, voi nu puteţi înţelege.

Eleni, care era la cincisprezece-douăzeci de metri depărtare, l-a strigat. Părintele continua să privească pădurea şi cerul. Eleni l-a strigat iarăşi:

părinte!

da, da.

să nu mergi acolo şi să cazi!

162

Eu eram la cinci metri mai în spate şi îl vedeam. A plecat repede, alergând ca un copil. M-a privit în ochi şi mi-a spus:

trebuie să facem ce ni se spune. Ascultare. Ai înţeles? Ascultare!

Şi s-a dus alergând la Eleni.

iată, am venit. Ce doreşti?

să nu cazi, părinte.

Ne-am întors seara. După aproape o lună, când ne-am întâlnit iarăşi, mi-a spus:

filotei, să nu vorbeşti nimănui. Să nu vorbeşti, bre, îţi spun.

ce e părinte? Ce s-a întâmplat?

lespedea aceea, bre, au furat-o. Să nu vorbeşti, să nu spună că am furat-o noi.

A fost o altă întâmplare despre marele sfânt, care m-a iubit mult. Dar vai mie, sunt atât de neputincios şi păcătos, cum o să-i întorc această iubire?

Proprietarul sucit

Odată am mers în satul Sfântul Gheorghe, care se află lângă satul Sfântul Toma, la graniţa regiunilor Boeotia şi Attiki. Părintele a văzut locul, i-a plăcut, dar nu era mulţumit pentru că nu avea căi de comunicare pentru pelerini. A văzut cât de adâncă era apa şi a zis:

aici vor veni alţii să facă mănăstire, nu noi.

163

La plecare, într-un loc, maşina s-a înclinat atât de mult, încât mi-era teamă să nu se răstoarne. Părintele şi-a pus mâinile pe partea laterală a maşinii şi mi-a zis:

nu te teme, o ţin eu.

„Dar ce să facă un om bătrân? Dacă maşina se răstoarnă, s-a terminat...", m-am gândit. îndată Bunicul m-a privit:

dar îmi vei spune... ce-o să fac eu, care sunt atât de bătrân...

Am mers în satul Sfântul Toma, căutând pe cineva care avea un teren mare, şi Bunicul voia să-l vadă.

filotei, te vei duce tu şi vei spune... asta şi asta. Fii atent însă să nu refuzi ceea ce-ţi va oferi ca trataţie, fiindcă e foarte capricios.

Am făcut cum mi-a spus. Părintele urmărea din maşină.

dar să nu-i spui de mine, căci nu-i place de preoţi, mi-a zis.

Am făcut exact ce mi-a spus, cu mare atenţie. Când s-a terminat, se înserase. Părintele le urmărea pe toate de parcă ar fi fost în faţa noastră.

Când într-un final m-am întors, mi-a spus:

haide, binecuvântatule. Acum l-ai văzut. Ia spune-mi, cum ţi se pare?

Eu i-am spus ce părere mi-am făcut.

părinte, omul ăsta e sucit.

bre, aşa este, exact cum ai spus. Omul ăsta e sucit. Bine zici. El le vede pe toate de-a-ndoaselea.

164

I-am povestit amănuntele discuţiei, şi părintele a înţeles. Acum, veţi zice, aştepta să-i spun eu pentru a înţelege? El ştia deja. îl citise pe acel om. Văzuse ce mi-a spus în tot acest timp. Chiar şi pe soţia lui mi-a descris-o. Şi remarcabil este faptul că maşina era în mijlocul satului, iar casa proprietarului la marginea satului, şi nu se vedea deloc din locul unde aştepta sfântul.

Copilul minune

Am mers iarăşi în partea dinspre Thiva, puţin după satul Sfânta Sotira şi puţin înainte de Oinoi.

Părintele ne-a povestit o întâmplare:

„Pe aici am trecut acum douăzeci de ani şi am vorbit cu un om care ţinea de mână un

băieţel de patru ani. Copilul era neastâmpărat, iar acela îi spunea:

stai cuminte, acum vorbesc cu părintele.

Acela se trăgea încolo şi-ncoace.

e vioi, părinte. Nu-l putem linişti, mi-a zis.

M-am uitat şi eu la copil şi i-am spus:

acesta, bre, e foarte inteligent. Vrea să le afle pe toate. Când va fi de treisprezece-paisprezece ani îi vor spune copilul minune.

Trecuseră aproape douăzeci de ani şi am revenit aici cu un cunoscut de-al meu. Ne-am oprit aici, la aceste case, şi l-am văzut iar pe bunicul copilului.

ce face nepotul tău?

165

A, e o minune! A studiat. E primul la toate. Foarte deştept. Pe aici, părinte, a trecut odată un preot, când copilul era mic, şi mi-a spus că acest copil va deveni un copil minune. Şi aşa s-a întâmplat. Acel preot mi-a spus multe lucruri, şi toate s-au adeverit. Mi-a spus şi despre mine şi familia mea.

Atunci i-am zis că eu am fost, şi acel sărman a început să-mi bată metanii, să-mi sărute mâna şi să-mi spună de câţi ani se ruga să mă revadă... Dacă vedeai cum făcea, săracul.

Lacul din munte

Odată părintele m-a luat şi am mers iarăşi la Thiva pe drumul vechi, prin Kantza. îmi amintesc că era deschis. Am ajuns la Oinoi, un sat înainte de Vilia, şi ne-am aşezat undeva. Părintele a făcut „radiografia" regiunii şi mai ales a subsolului. împreună cu noi era şi un alt fiu duhovnicesc al lui. Ne-a arătat muntele, în stânga şi deasupra Mănăstirii Sfântului Meletie.

iată, la acea înălţime a muntelui, cam la jumătate, înăuntru este un lac mare, aflat într-o albie uriaşă, dar apa se duce din păcate în partea din spate, spre Thiva. Nu sunt deloc izvoare în partea aceasta.

Era vremea când căuta un loc pentru mănăstire. Era o adevărată minune să fii cu el. Fiecare frază a lui, fiecare mişcare, chiar şi ochii săi aveau un înţeles profund, însă dacă nu ne explica noi nu înţelegeam.

166

Sfântul găseşte locul potrivit pentru mănăstire

într-o zi am mers împreună cu un prieten de-al meu şi cu părintele la Malakasa. După aceea ne-am dus la Milesi, în Attiki, şi la Mavrosouvala, un ţinut ce aparţine de satul Milesi. Am lăsat undeva maşina şi am urcat pe jos să vedem un teren despre care aveam informaţii că este pus în vânzare. Părintele l-a privit cu harisma străvederii, a văzut şi apa care trecea pe la marginea terenului, la mulţi metri adâncime. însă nu era mulţumit pentru că, după cum spunea, era aşezat spre nord. S-a oprit într-un loc şi privea cu harisma străvederii, în vreme ce rostea rugăciunea. La un moment dat şi-a întors privirea spre deal.

-ceva văd într-acolo. Să urcăm.

Am urcat acolo unde astăzi se află antena mare. Când am ajuns sus, am văzut locul unde se află astăzi mănăstirea sfântului. Şi-a ridicat mâna şi a făcut semnul crucii drept în faţă, apoi la dreapta şi la stânga.

iată, bre, loc de mănăstire.

Am coborât şi a început să ne arate unde se va ridica prima clădire, iar apoi unde va fi zidită o alta. Ne-a arătat şi locul bisericii.

iată, acolo se va zidi biserica.

Părintele a continuat:

iată, bre, acolo va fi construită a doua casă de oaspeţi.

167

Toate acestea, fără ca atunci să existe ceva pe teren. Am mers peste tot, fără ca noi să

înţelegem ceva, şi ne-am reîntors la locul iniţial. A făcut iarăşi semnul crucii peste ţinut şi a zis:

iată, aici va fi clădirea, iar într-acolo va fi grădina cu pomi, şi cei ce vor urca vor privi pomii, meri, caişi, peri, cireşi, şi acolo vom face şi un puţ pentru apă.

Pe toate acestea sfântul le-a văzut terminate şi ne explica în amănunt.

Ne-am plimbat mult prin acest ţinut, iar el le privea pe toate, gândindu-le amănunţit. Ne-a explicat încă multe lucruri. La un moment dat, văzând un pin cu coroană foarte deasă, ne-a strigat să mergem acolo jos.

ştiţi ce vom face aici? Vom pune cutiuţe cu mâncare şi apă sus şi vom aduna păsările. Lumea va fi încântată de cântările lor. Putem face şi un puţ aici. Există puţină apă, dar este la mare adâncime. Ne vom ocupa mai târziu de aceste lucruri.

A doua vizită la teren şi cumpărarea lui

Mi-a telefonat să mergem iar la acel teren. Era în luna mai, pe o vreme ploioasă. Ne-am dus, a cercetat terenul şi după aceea m-a pus să mă urc într-un pin înalt. Am urcat, şi părintele mi-a strigat:

mai sus, mai sus!

168

Pinul era drept, iar la vârf se îndoia.

bre, urcă mai sus, îţi spun.

M-am oprit, sprijinindu-mă pe o ramură, şi a început să mă întrebe.

acum spune-mi ce vezi. Vezi marea?

da, Bunicule, o văd...

spune-mi, binecuvântatule. Vezi sate?

I-am spus exact ceea ce vedeam. Aici veţi râde şi voi.

urcă mai sus!

bunicule, o să se rupă. Copacul se îndoaie...

bre, nu-ţi fie teamă. Nu cazi. Sunt eu aici.

De unde să înţeleg eu, păcătosul, ce voia să spună!

uită-te bine, binecuvântatule.

Ca şi când părintele n-ar fi văzut... în vreme ce stăteam sus în copac, mă sprijineam de câte un ciot şi urcam mai sus, dar păşeam şi pe ramura de jos, care era sigură. Părintele de jos măsura câţi metri are copacul şi mi-a spus:

iată, până unde stai acum sunt unsprezece metri, iar după ce vei urca mai sus vor fi treisprezece. Dar uită-te bine, îţi spun, pentru că clădirea va fi atât de înaltă, şi pelerinii vor vedea ceea ce vezi tu acum.

închipuiţi-vă câte vedea sfântul. Dar pe toate acestea le-a făcut pentru necredinţa mea.

Privind astăzi de pe fereastra chiliei Sfântul Gheorghe, vom vedea exact ceea ce vedeam eu din acel copac, la îndemnul sfântului.

169

Când s-a făcut cumpărarea terenului pentru mănăstire, eu n-am fost de faţă. Au fost însă alţi fii duhovniceşti ai lui. După cumpărare, ne-a adunat ca să-l curăţim. Avea pe el cimbrişor şi alte tufe cu buruieni sălbatice, fiindcă era necultivat. Ne-am adunat mulţi fii duhovniceşti de-ai lui şi am ajutat.

170

Ridicarea mănăstirii şi diferite întâmplări. Sfântul este înjurat

Într-o dimineaţă, înainte de lucru, am mers să iau binecuvântarea lui.

ştii de ce vreau să cumpăr terenurile din jurul mănăstirii?

nu ştiu, părinte.

vreau să aibă o suprafaţă de jur-împrejur, fiindcă dacă vine cineva şi face vreo fermă de porci sau de păsări sau vreo tavernă şi pune muzica la maxim, ce vom face? De aceea vreau

terenurile, pentru a preveni aceste lucruri. Şi lumea mă vorbeşte de rău că îmi cumpăr terenuri mari... Eu mă străduiesc pentru cei care vor veni mai târziu, nu pentru mine. Eu voi pleca în Sfântul Munte.

într-o zi, în faţa casei mele erau trei bărbaţi din satul vecin, care-l înjurau pe părinte. Eu, cu bunătate, i-am invitat la cafea. Unul dintre ei m-a privit sălbatic şi mi-a spus:

vouă, străinilor, ar trebui nu doar să nu vă vorbim, dar nici bună ziua să nu vă dăm.

171

Sătenii au continuat să-l înjure pe sfânt. Eu m-am retras, n-am zis nimic, pentru a nu-i sminti şi mai mult. Însă m-am supărat rău. Am aşteptat puţin să-mi treacă, iar după două zile m-am dus să-l văd pe părinte. Când am ajuns, mi-a făcut îndată semn să mă apropii.

ia spune bre, ce ziceau aceia?

Eu nu vorbeam.

Spune-mi tot, binecuvântatule. Aşa cum i-ai auzit zicând.

însă, în loc să prind curaj la îndemnul lui, îmi era foarte ruşine. Acela a insistat:

vreau să-mi spui exact cum i-ai auzit. Eu le ştiu, bre, le ştiu, dar vreau să le aud din gura ta.

părinte nu pot să spun aceste lucruri. Sunt cuvinte foarte murdare...

ar trebui să mi le spui, dar ţie ţi-e ruşine.

Am luat binecuvântarea lui şi am plecat. Multă vreme mi-am chinuit mintea întrebându-mă de ce Bunicul, de vreme ce le ştia, insista să le audă din gura mea. Şi am tras o concluzie. Dacă după moarte căutăm să spunem că noi n-am zis, că noi n-am făcut..., există martori care au fost de faţă.

A trecut aproape o lună şi i-am spus despre asta unei femei care-l iubea mult pe sfânt. Aceasta mi-a zis:

ah, ce rău ai făcut, domnule Paraskevas, că n-ai repetat acele cuvinte! Aşa s-a întâmplat şi cu altă persoană, şi acela i le-a repetat părintelui exact cum

172

le-a auzit. Tu, rostind acele cuvinte urâte, părintele le face semnul Crucii şi ele nu mai au nici un efect.

Părintele nu m-a mai întrebat nimic referitor la asta, poate pentru că primisem informaţia de la acea femeie. Oricum, de fiecare dată când mergeam să iau binecuvântarea lui, mereu îmi descoperea câte ceva, într-un fel sau altul.

Preasfinţitul episcop de Kefalonia, Procopie

Când curăţam terenul mănăstirii, părintele avea lângă el un mic aparat de radio, pe care-l deschidea la ore fixe şi asculta ştirile. Odată a venit lângă mine, acolo unde lucram, şi a deschis radioul. în momentul acela spuneau la ştiri despre episcopul de Kefalonia, Procopie, pe care-l acuzau de ceva. După ce s-au terminat ştirile, a stat puţin aplecat, şi după aceea mi-a spus:

e, Filotei, îl cunoşti pe acest episcop, despre care spun că l-a vândut pe Sfântul Gherasim?

nu, părinte.

îl vei cunoaşte foarte bine. Sărmanul, îl acuză pe nedrept. Acesta este foarte bun. îl vei vedea. Spun că a vândut moaştele sfântului. Dar îl acuză pe nedrept. Moaştele au fost tăiate acum o sută de ani, înainte de a-l pune pe sfânt în raclă, şi pelerinii au luat din ele ca binecuvântare, şi sărmanul este prigonit pe nedrept. Asta o fac potrivnicii. îi cunoşti?

173

nu, părinte.

da, bre. Aceşti atei. Ştii de ce o fac?

nu, părinte.

pentru ca lumea să audă şi să spună că de vreme ce preoţii şi episcopii fac asta, noi de ce să-i urmăm? Ai înţeles? îţi spun, e un om foarte bun. Vei înţelege asta când o să-l cunoşti.

Şi într-adevăr, după zece-doisprezece ani am constatat dreptatea cuvintelor Bunicului şi am înţeles sfinţenia episcopului. Făcea un lucru pe care-l făcea şi părintele. L-am văzut de departe în faţa clădirii mănăstirii şi am alergat să-i sărut mâna. Acela fiind înalt, iar eu stând puţin aplecat, mi-a ridicat capul, punându-mi mâna pe bărbie, şi m-a privit în ochi.

cine eşti?, m-a întrebat. Nu te cunosc. Tu mă cunoşti?

Atunci eu am înţeles că episcopul Procopie m-a văzut cu harisma străvederii, aşa cum vedea şi Sfântul Por firie, cu harul lui Hristos.

da, preasfinţite, vă cunosc. Cam acum doisprezece ani mi-a vorbit despre preasfinţia voastră Părintele Porfirie, i-am răspuns.

în vreme ce mă privea, m-a mângâiat pe obraz uşor, cu bucurie, blând, părinteşte. M-a binecuvântat pe cap, m-a întrebat altceva, şi la urmă a făcut mişcarea pe care obişnuia s-o facă şi părintele: m-a lovit uşor peste obraz. Cei cărora Părintele Porfirie v-a făcut asta veţi înţelege. în felul acesta transmiteau putere, tărie, curaj, binecuvântare.

174

În discuţiile pe care le-am avut cu alţii despre preasfinţitul Procopie, mi-au spus că, atunci când cineva l-a vizitat pe Părintele Porfirie, şi acolo se afla şi sfântul din Kefalonia, părintele a zis:

alergaţi, bre, să luaţi binecuvântarea lui, să luaţi harul. E sfânt, sfânt!

Ateii îl ameninţă pe sfânt

în altă dimineaţă am mers devreme la cuviosul părinte şi am vorbit, pentru că era odihnit. La un moment dat mi-a spus:

sunt foarte supărat. Mă ameninţă. înţelegi?

de ce, Bunicule? Faci rău cuiva?

asta e, că nu fac rău nimănui. Dar aceşti atei au venit şi m-au ameninţat. Au venit aici ieri doi dintre aceşti ziarişti şi mi-au spus: „Ce faci aici, părinte? Ce lucrări sunt acestea?". Eu, sărmanul, le-am zis: „Fac o biserică, fiii mei. Pentru lume." „Nu, nu. Să te opreşti. Noi încercăm să desfiinţăm bisericile şi pe preoţi, şi tu zideşti biserică?" „Eu, fiii mei, nu fac nimic pentru mine. După cum vedeţi, sunt bătrân. Ceea ce construiesc este pentru voi, pentru lume." Ştii cine sunt aceştia, Paraskevas?

nu, părinte.

bre, sunt dintre acei atei. Eu le-am vorbit cu frumosul, iar ei au venit hotărâţi să mă înspăimânte, pentru a mă opri. Ce să facem, Paraskevas? Există şi

175

din ăştia. Aceştia au nişte teorii care-i fac să nu creadă în Dumnezeu. Mă rog, mă rog ca Dumnezeu să-i miluiască. Unul dintre ei era de aici din apropiere. Dacă nu ne vor nici vecinii, e un lucru rău. Bre, vezi ce am face dacă n-am fi lângă Hristos? Chiar şi biserici am putea dărâma... înţelegi?

Pasărea-paznic este invidioasă

Sfântul avea doi papagali liberi în chilia lui şi mergeau şi se aşezau pe mâinile sale. Odată când l-am vizitat m-am uitat la unul dintre ei, care avea coada lungă. Bunicul mi-a spus:

această pasăre este ca un paznic, căci atunci când dorm vine şi stă lângă capul meu. Când mă trezesc, îndată ce deschid ochii, ea vede, scoate un şuierat puternic şi se duce şi stă vizavi. De multe ori îmi deschid încet-încet ochii, ca să văd ce va face, dar ea îşi dă seama, şuieră cu putere şi pleacă. Să vezi când o mângâi pe cealaltă cum şuieră.

de ce face asta, părinte?

e invidioasă.

dacă păsările sunt invidioase, îmi închipui ce se întâmplă cu noi, oamenii...

Atunci sfântul, fără să spună ceva, şi-a muşcat buza de jos făcând o mişcare circulară cu mâna, ca şi când mi-ar spune „să lăsăm asta...". Fie ca sfântul să se roage pentru noi să nu fim invidioşi.

176

Marele pelerinaj

De trei ori mi-a spus Bunicul că mănăstirea va deveni loc de mare pelerinaj. Alteori îmi spunea că acolo unde vom merge va veni multă lume.

— Ca la Sfântul Nectarie şi chiar mai multă, mai multă!, zicea. Iar în jurul bisericii vor exista diferite săli de învăţătură. Şi după ce se va termina o Liturghie va începe alta. Mai târziu va veni lume foarte de departe şi îşi vor afla odihnă, se vor spovedi, vor sta la Liturghie, se vor împărtăşi, vor asculta diferite predici şi vor pleca folosiţi sufleteşte.

După un timp a venit cu două femei mai sus de casa mea, pentru a se plimba. în locul acela mă aflam şi eu. M-am dus lângă maşină. Părintele stătea jos, eu în genunchi. După ce mi-a spus diferite lucruri, deodată a zis:

— Bre, îţi spun eu, aici va fi mare pelerinaj. Mai mare ca la Sfântul Nectarie. Dar eu voi merge în Sfântul Munte.

Eu am prins curaj şi i-am spus:

— Bunicule, să stai aici, să ne închinăm ţie.

— Asta e ceea ce nu vreau. De aceea voi pleca.

Apoi m-a rugat să-l ajut.

— Ia-mă, binecuvântatule, strâns de subsuori, şi du-mă într-un loc drept ca să merg.

L-am dus într-un loc, care credeam că este plat.

— Nu, binecuvântatule. Du-mă în coliba ta.

177

Ne-am întors şi am mers. în mână ţinea bastonul Sfântului Gherasim. Ajungând în curte, i-am găsit pe soţia mea, copiii şi nişte vizitatori. Toţi i-au sărutat dreapta, dar în final n-a intrat, aşa cum voia, pentru că l-au oprit afară. I-a binecuvântat pe oameni şi casa, iar apoi l-am ajutat să plece. El i-a lovit pe toţi uşor peste picior cu bastonul Sfântului Gherasim şi a zis:

— Ştiţi, eu vă lovesc cu bastonul ca binecuvântare. Mi l-a trimis Sfântul Gherasim printr-o minune.

Şi a plecat la mănăstire împreună cu cele două femei care-l însoţeau. Noi am rămas bucuroşi şi umili, discutând despre iubirea sfântului.

Părintele a fost întrebat...

— Dacă armele şi proviziile de război ar fi topite, şi banii de pe ele ar fi dăruiţi pentru binele omenirii, n-ar prospera lumea?

— Atunci oamenii de pe pământ ar petrece în belşug şi fericire, a răspuns părintele.

178

Sfârşitul vieţii lui pământeşti

Părintele prezice ce se va întâmpla la adormirea lui întru Domnul

Odată l-am vizitat pe cuviosul părinte. Era multă lume şi am stat ultimul ca să pot vorbi mai mult cu el. Eram şi cu familia. După-amiaza târziu părintele a făcut o plimbare prin clădirea care a fost construită prima. Mergeam alături de el. Am ieşit pe verandă, în faţa chiliei în care avea să stea mai târziu.

— Aici veţi construi drept sau veţi pune zăbrele?, l-am întrebat.

— Acesta va fi închis sus. Eu voi veni şi voi sta aici, mi-a spus, şi mi-a arătat locul care avea să devină chilia lui. Aici pe hol, va aştepta lumea. Dar să vezi ce se va întâmpla la moartea mea. Toată lumea se va aduna aici...

Când s-a aflat evenimentul trist al adormirii lui, unul câte unul s-au adunat toţi în faţa chiliei sale şi au umplut holurile, scările şi toate spaţiile. în felul acesta s-au adeverit încă o dată cuvintele sfântului.

179

Ultima întâlnire

Ultima dată când l-am văzut era în chilia lui. Părintele era singur. Am îngenuncheat în faţa patului său, i-am sărutat mâna trudită şi a început să mă întrebe diferite lucruri despre copii. I-am răspuns. Mi-a dat anumite sfaturi şi mi-a spus unele lucruri pe care le auzeam pentru prima dată. Am înţeles că acţiona asupra mea cu rugăciunea lui, ca să-i spun tot ce aveam pe suflet. Mi-a spus că trebuie să fim buni.

— Nu să spună lumea că suntem buni, iar noi să nu fim...

— Părinte, i-am zis, te voi avea ca ocrotitor. Să mă ocroteşti pe mine şi familia mea.

Sfântul mi-a dat de înţeles printr-o mişcare din cap că într-adevăr mă va ocroti.

Ultimele lui cuvinte au fost:

— Acum voi pleca în Sfântul Munte, să mă odihnesc.

Şi după ce s-a ridicat puţin, cât de mult putea în poziţia în care se afla, m-a binecuvântat cu o cruce mare, repetând:

— Acum du-te, şi voi merge şi eu în Sfântul Munte să mă odihnesc.

Eu n-am înţeles. Am crezut că va merge cu mintea, ca alte dăţi, şi se va întoarce apoi. însă m-am emoţionat şi am plecat plângând în hohote, fără să

vreau. De multe ori fusesem emoţionat, dar de data aceasta plângeam nemângâiat, fără să ştiu de ce.

Fie să avem cu toţii binecuvântarea şi ocrotirea lui! Amin.

ANEXĂ

Tradiţia religioasă a familiei mele

Minuni ale Sfintei Marina

Prima minune făcută de sfântă în familia mea

Părinţii mei au mers într-o zi la lucru în vie. Când s-au întors mi-au spus că urmau să încarce lemnele pe un măgar pe care-l aveau cu ei. Mama stătea într-un loc şi-l aştepta pe tata să încarce măgarul. După ce tata a terminat, ea a vrut să se ridice, dar nu putea să se mişte. A rămas amorţită, aşa cum se aşezase. Tatăl meu a încercat s-o ajute, dar n-a reuşit, în cele din urmă a urcat-o pe măgar şi a dus-o acasă.

Două luni au întors-o când pe dreapta, când pe stânga, cu pătura. într-o zi s-a dus o bătrână s-o vadă, bătrâna Pinio. Această bătrână i-a spus tatălui meu să aducă cutia — adică moaştele — Sfintei Marina, care se aflau într-un sat din ţinutul nostru. Şi aşa au făcut, au trimis un tânăr să le aducă şi s-a întors împreună cu preotul, părintele Antonis. Când au intrat în casă, acolo erau şi nişte săteni. îndată ce preotul a început

să psalmodieze, o, minune, mama mea încet-încet a început să-şi întindă mâinile şi picioarele şi peste puţin s-a ridicat. Această întâmplare poate fi încredinţată şi de oamenii din sat.

A doua minune a sfintei făcută tatălui meu

Peste puţin timp s-a îmbolnăvit tatăl meu. A suferit o paralizie nervoasă şi a stat ţintuit la pat vreme de şase luni. îl vizitau toţi consătenii ca să-l mângâie, fiecare în felul lui. A venit iarăşi bătrâna Pinio:

— Panaghiotis, de ce nu trimiteţi să aducă cutia Sfintei Marina?, i-a zis.

Tatăl meu s-a prins de acest colac de salvare, şi nădejdea şi credinţa lui s-au întors spre Sfânta Marina.

— Da, mătuşă Pinio, să trimitem s-o aducă, a zis.

Şi minunea s-a întâmplat. A simţit o amorţeală şi o contracţie, care începeau de la cap şi ajungeau până la picioare, şi chiar în clipa aceea s-a vindecat. N-a mai trebuit să aducă moaştele sfintei. A venit ea însăşi şi l-a vindecat, întrucât tatăl meu a crezut din toată puterea că harul ei, care poate să vindece sufletele şi trupurile şi să curăţească oamenii de duhurile necurate, îl poate vindeca şi pe el.

Cred cu smerenie că toţi trebuie să cerem ajutorul ei, chiar dacă credem că nu avem nicio nevoie. Putem chiar s-o rugăm pentru vindecarea şi mântuirea altora. Dacă ne uităm la icoana ei, vom vedea o fată mică şi blândă, care însă are multă îndrăzneală la Dumnezeu.

184

A treia minune a Sfintei Marina

Acum voi relata despre o minune pe care mi-a povestit-o o femeie. Această minune s-a făcut unei fete de doisprezece ani.

Aceasta, pe când avea doisprezece ani, era foarte dezvoltată trupeşte. într-o zi a mers împreună cu tatăl ei în alt sat, pentru a ajuta o familie prietenă la seceriş.

Acolo s-au întâlnit cu cineva care, îndată ce a văzut-o pe fată, i-a zis tatălui ei:

ei, Haralambis, eşti bun de tată socru! Fata ta a crescut.

Din clipa aceea fata s-a îmbolnăvit. Ameţea, îi era rău şi nu putea să stea pe picioarele ei. S-au întors acasă, dar sănătatea i s-a înrăutăţit treptat, până când a rămas ţintuită la pat. Şi-a pierdut şi vocea şi ajunsese în ceasul morţii. Au trecut şase luni, şi în final vecinii care o vizitau aşteptau să moară, căci nici nu mânca, nici nu-i era foame zile întregi. Singurul lucru pe care-l făcea era să-i asculte în tăcere.

Deodată s-a deschis uşa şi a intrat o femeie, care s-a aşezat lângă ea. Atunci fata şi-a mişcat pentru prima dată mâinile şi picioarele. Oamenii care erau în casă nu vedeau femeia şi credeau că fata stă să moară.

nu-ţi fie teamă, te vei face bine. Sunt Marina, a zis femeia.

I-a făcut semnul crucii, a mângâiat-o pe cap şi a continuat:

185

sub patul tău am o pereche de pantofi. Cu ceea ce găseşti înăuntru, să-ţi ungi tot trupul, din cap până în tălpi.

Fata a deschis ochii, a făcut ceea ce-i spusese sfânta şi după două-trei zile a început să-şi revină, să mănânce şi să vorbească.

Lumea nu înţelegea cum s-a întâmplat asta şi i-au povestit preotului. Acela, după ce a auzit ce s-a întâmplat, i-au sfătuit s-o ducă la Biserica Sfintei Marina, care se afla în satul apropiat, Perdikoneri, şi să-i ungă trupul cu untdelemnul din cele două candele de la uşile împărăteşti. Şi aşa au făcut, au urcat-o pe măgar şi au dus-o. Când au ajuns la biserică, părinţii au pus-o pe altă fată s-o ungă cu untdelemnul sfintei pe tot trupul. Imediat după ce a terminat, fata s-a ridicat şi a plecat pe picioarele ei.

Femeia care mi-a povestit această minune trăieşte încă şi este căsătorită la Vitina, în Arkadia.

Fie să avem binecuvântarea Sfintei Marina şi să chemăm harul ei pentru vindecarea sufletelor şi a trupurilor noastre!

186

Minuni ale Sfintei Parascheva

în centrul satului meu se află Biserica Sfintei Parascheva. Aş vrea să povestesc câteva dintre minunile acestei sfinte, care s-au întâmplat de-a lungul timpului în ţinuturile noastre.

Minunea nimicirii turcilor necredincioşi

în perioada turcocraţiei, într-o biserică mică cotropitorii nu-l lăsau pe preot să liturghisească. Mergeau şi făceau lucruri scârboase în bisericuţă, iar duminica căutau să-l omoare. însă Sfânta Parascheva îl îndruma pe preot în vis să meargă să bată clopotul, căci atunci când bătea clopotul îl lăsau în pace.

însă într-o duminică, când erau gata să-l omoare, preotul i-a spus furios în rugăciune sfintei:

nu mai pot, Sfântă Parascheva, nu mai pot!

Atunci ea i s-a arătat în vis şi i-a spus:

tu mergi şi bate clopotul, iar eu mă voi duce în cetate să aduc holera peste ei, să piară.

Şi după cum povestesc părinţii, de holeră s-au îmbolnăvit doar turcii, şi încet-încet mureau unul după altul. Atunci sătenii au înţeles minunea.

Deoarece turcii erau nebotezaţi, nu-i îngropau în cimitirul creştinilor. îi duceau în afara satului, într-un

187

loc pustiu. Când aveam doisprezece ani locul acela s-a scufundat şi au apărut oasele turcilor. Ţinutul se numeşte „Mormintele turceşti".

Măslinii sfintei

în satul meu erau mulţi măslini şi din vechime exista obiceiul ca, atunci când se întâmpla ceva bun cuiva, să dăruiască o rădăcină-două de măslini Sfintei Parascheva. Astfel, biserica sfintei avea în proprietate mulţi măslini.

O femeie avea o turmă de capre şi de fiecare dată când trecea pe lângă măslinii sfintei cu turma ei, caprele mâncau măsline. într-o zi s-a gândit că, în timp ce animalele mănâncă măsline, să adune şi ea câteva în şorţ pentru acasă.

însă seara sfânta i s-a arătat în vis şi a mustrat-o.

de ce mi-ai adunat măslinele?

Aceea s-a justificat că oricum le mâncau animalele.

animalele să le mănânce, însă tu să nu te atingi de ele, a zis sfânta. Şi cele pe care le-ai adunat, să le duci înapoi, acolo unde le-ai găsit.

A doua zi femeia a pus măslinele în şorţ şi le-a dus înapoi, aruncându-le sub copaci. Pe această femeie o chema Eleni şi era verişoara mamei mele.

188

Stejarii sfintei

în jurul Bisericii Sfintei Parascheva erau trei stejari uriaşi şi foarte vechi, pe care toţi îi respectam ca pe un odor de preţ al bisericii. Nu-i deranja nimeni.

Când tatăl meu era copil, bătrânii spuneau că pe acolo trecea o bătrână cu vacile ei. Aceasta, pe când trecea într-o zi pe lângă acei copaci înalţi şi seculari, a văzut că mai multe ramuri ale lor se rupseseră de vânt şi căzuseră jos. Astfel, a adunat şi ea câteva.

Când a ajuns acasă şi a vrut să le lase jos, a văzut că mâna nu i se deschide. A plecat înapoi spre biserică, zicând mereu: „Bine, Sfânta mea, ţi le voi duce înapoi", şi îşi cerea insistent iertare.

Ajungând la bisericuţă, printr-o mişcare mâna i s-a dezmorţit, şi ramurile au căzut jos. Bătrâna şi-a făcut semnul crucii emoţionată şi s-a întors povestind minunea întregului sat.

Există multe asemenea experienţe minunate, însă nu vom menţiona mai multe, pentru a evita exagerările. în părţile mele sunt mulţi bătrâni, care ne pot povesti multe minuni şi experienţe personale ale lor.

189

Amintiri personale

Accidentul mamei mele

Primul lucru pe care mi-l amintesc din anii copilăriei deşi e incredibil, pentru că aveam abia doi ani este întâmplarea de mai jos petrecută cu mama mea, Vasiliki.

într-o zi, când a urcat într-un copac pentru a tăia o creangă să i-o dea caprei noastre să mănânce, şi-a pierdut echilibrul şi a căzut. Era însărcinată. Pruncul a murit, iar ea a scăpat ca prin minune.

S-a adunat multă lume în casa noastră pentru a o ajuta pe mama, care urla de durere. Eu plângeam în hohote şi o femeie a încercat să mă îndepărteze. Mă ţinea la subsuoara ei. Eu plângeam, strigam şi dădeam din picioare în toate direcţiile.

ah, sărmane, ce-o să te faci..., şoptea femeia, crezând ca şi ceilalţi, că mama o să moară.

Toţi erau îngrijoraţi pentru mine şi fraţii mei, care vom creşte orfani. Eram al patrulea copil. însă în mod paradoxal mama încet-încet s-a vindecat şi mai târziu a dobândit alţi trei

copii. Adică au trăit şapte dintre cei opt copii ai ei.
191

„Racul" aducător de ispită

Aveam trei-patru ani, şi într-o zi ploioasă mă jucam cu cei trei fraţi ai mei lângă foc, într-un loc al casei pe care-l numeam „de iarnă". Pe când fraţii mei erau preocupaţi cu jocul, la un moment dat m-am ridicat şi am privit zidul. Casa era veche, şi tencuiala căzuse, fiindcă din lipsă de ciment fusese făcută doar cu nisip şi var. Deodată am văzut într-o gaură a zidului un rac şi, uimit, i-am strigat pe fraţii mei, să le arăt. în vreme ce-mi întindeam mâna spre el, l-am văzut cum mă ameninţa cu cleştii lui, însă fraţii mei nu vedeau nimic. Eu strigam tare: „Uite! Uite!", şi acela îşi deschidea cleştii ameninţător, încercând să mă prindă de mână. Eu, tot pe lângă el, până când nu l-am mai văzut. Atunci am luat un lemn şi am început să răzuiesc tencuiala, nu cumva îl voi găsi.

Din clipa aceea, nu ştiu ce lucru ciudat s-a petrecut în mine şi am început să mănânc tencuială! Iar peste puţin timp am început să mănânc şi pământ! Părinţii mă certau şi uneori mă băteau, pentru a înceta răul obicei. Sărmana mamă era disperată, căci dacă mă lăsa puţin singur, mă duceam într-un loc unde era pământ mărunt şi mâncam cu pumnul. în disperarea ei, mi-a înfăşurat mâinile în două cârpe de pânză. Dar iarăşi am găsit o cale. îmi înmuiam mâinile în apă ca să se ude cârpele, apoi le dădeam prin pământ, acolo unde dormeau caii şi măgarii, şi după aceea lingeam
192
cârpele. Aţi văzut ce viclenii mă învăţase racul, care nu era altul decât cel potrivnic...

Mama, în încercarea ei disperată de a găsi o soluţie, le-a întrebat pe bătrâne ce să facă. Atunci o bătrână a sfătuit-o să ceară preotului puţin pământ de la Sfânta Masă şi să mi-l dea să-l mănânc pe ascuns. Când a mers la preot, acela a întâmpinat-o cu asprime. A întrebat-o de ce vrea pământul şi voia să-i explice că aşa ceva este interzis. Ea i-a spus adevărul. Atunci preotul a luat puţin din partea de jos a Sfintei Mese şi i l-a dat, după ce a sfătuit-o să nu cumva să-l arunce din greşeală. A venit aşadar acasă şi mi l-a pus în mâncare. De atunci n-am mai mâncat pământ. Aceasta a fost prima minune a iubirii lui Dumnezeu, făcută mie.

Satul meu

M-am născut în satul Tsipoli sau Tsipolios, care în anul 1927 a fost redenumit Touthoa[9], care se află în provincia Gortynia din regiunea Arkadia.

Casa noastră era cu mansardă şi foarte veche. Unii bătrâni spuneau că în această casă s-a născut patriarhul Grigorie al V-lea, care la o vârstă fragedă a mers la Dimitsana şi a devenit păstor de oi. Acolo în

[9] Numele provine de la împăratul Arkadiei, Thoa, care a împărăţit, după tradiţia locală, în această regiune în Antichitate, iar conform unei alte versiuni provine de la nimfa Touthoa, care împreună cu Agno l-au îmbăiat pe nou-născutul Zeus în râul Lousio.
193
apropiere se aflau Mănăstirea Filosofou şi Mănăstirea Prodromul. Monahii au văzut credinţa fierbinte a micului copil şi l-au ajutat mult. Când a crescut, a devenit monah, iar mai târziu episcop.

L-au ucis însă turcii la Constantinopol. Astăzi sfintele lui moaşte se află la Mitropolia din Atena.

Familia mea

Acolo, în casa noastră, de multe ori se adunau rude şi alţi copii din vecinătate şi cântam toţi împreună sau ne jucam diferite jocuri. Toate acestea, desigur, după ce ne făceam lecţiile pentru şcoală. Citeam în jurul focului, lângă vatră, punând lemne subţiri pe foc, ca să facă lumină. Ghiozdanele noastre erau traiste sau sacoşe ţesute de mamele noastre şi puneam în ele cartea de lecturi, un caiet pentru notiţe, un caiet de aritmetică şi o tăbliţă cu condei. Ca lumină aveam agăţată pe perete o lampă.

Tatăl meu era un om foarte bun, dar aspru. Ne sfătuia mereu şi nu voia să-i facem nicio problemă, iar minciunile şi furtişagurile erau pedepsite cu nuiaua... Gândiţi-vă că nu ne îngăduia să luăm nici fructele căzute pe jos, care nu erau din pomii noştri.

Tata avusese nenorocul să rămână orfan la vârsta de cinci ani, iar sora lui avea pe atunci şapte ani. Părinţii lui au murit amândoi pe neaşteptate în aceeaşi zi, mama lui dimineaţa şi tatăl după-amiază,
194
iar el era bolnav şi toţi aşteptau să moară şi el. însă Dumnezeu a ales să-l vindece. Şi când părinţii lui au murit, el s-a ridicat şi se juca cu ceilalţi copii. Cei aflaţi atunci în casă plângeau de supărare pentru pierderea părinţilor săi, dar şi de emoţie pentru minunea care s-a întâmplat cu copilul.

Pe sora lui au măritat-o la şaptesprezece ani, dar soţul ei a omorât-o cu ciomagul pentru animale. Prin toate acestea putem cu toţii să înţelegem cuptorul vieţii prin care a trecut tata, şi de aceea, după cum mi-a spus, pentru că fusese singur în viaţă, a vrut să facă mulţi copii. Obişnuia să spună deseori: „M-am însurat şi n-am avut pe nimeni care să-mi ureze de bine, am făcut un copil şi nu era nimeni să se bucure, l-am botezat şi nu aveam pe cine să invit. Şi astfel, m-am simţit singur. De aceea mereu am vrut să am o familie mare".

Toate acestea le relatez nu pentru a-l cunoaşte pe tatăl meu, ci pentru că au importanţă pentru lucrurile minunate povestite aici.

Mama se trăgea dintr-o familie mare şi aristocrată din vremea aceea. Era a douăsprezecea la părinţi. Avea multe calităţi şi era foarte frumoasă.

Seara — mai ales iarna — se adunau toţi vecinii în casa noastră şi se dădea petrecere. Casa era foarte mare şi aproape în fiecare seară se dansa. Cei mari începeau de obicei povestirile în jurul focului. Unul spunea poveşti, altul întâmplări din vremea turcocraţiei. Tatăl meu era cel mai învăţat dintre toţi, fiindcă terminase
195
prima clasă primară şi jumătate dintr-a doua. Când era mic, mergea pe jos la şcoală, care se afla departe, în alt sat. Pleca dimineaţa şi se întorcea seara. Acela deci spunea mereu şi ceva legat de religie. De multe ori şi alţii încercau să vorbească despre chestiuni religioase, dar le spuneau pe toate încurcate şi pentru noi, copiii, era greu să le înţelegem.

Bunicul cel sfânt

într-o seară au vorbit despre un sfânt din vremea când Grecia se afla sub ocupaţie otomană, care trăia într-un sat mic, Alpouna, din provincia Kalavrita. Spuneau, deci, că acest bunic cutreiera prin sate şi le descoperea oamenilor lucruri incredibile pentru vremea aceea. Le spunea că peste mulţi ani vor exista păsări de fier, care vor mânca lumea, referindu-se la avioane. Sau că oamenii vor fi legaţi între ei cu o sârmă şi în felul acesta vor vorbi unul altuia, chiar şi dacă se vor afla la celălalt capăt al pământului. în cazul acesta se referea la telefoane. însă în general încuraja lumea, care obosise din pricina sărăciei, foametei şi jugului turcesc.

Odată s-a aflat la o stână şi au vrut să-i dea să mănânce lapte cu pâine dumicată în el. Ciobanul i-a adus lapte într-un vas. Atunci bunicul i-a spus:

nu, nu! Nu vreau lapte de la câini!
196
Dar ce spui, bunicule, i-a zis ciobanul, acum am muls laptele de la capră!

însă această capră ai schimbat-o cu o căţea, nu-i aşa?

da, bunicule, dar asta n-are importanţă.

las-o, las-o, voi mânca pâine cu apă, a zis în cele din urmă bunicul.

Odată s-a aflat într-un sat şi vorbea încurajând lumea. Atunci o bătrână l-a strigat pe un copil să meargă la magazin să-i cumpere ceva. Bunicul, care a văzut-o pe bătrână scoţând o monedă, pe care o avea legată într-o cârpă, s-a întors şi i-a zis:

e, mătuşă Mitrena, va veni vremea când banii vor fi aruncaţi pe drumuri şi nimeni nu le va da importanţă.

dar ce spui, bunicule?, a zis bătrâna. E posibil ca lumea să arunce banii?

Şi acela a încredinţat-o că exact aşa se va întâmpla. Cu toţii am auzit că în perioada 1940-1941 s-a adeverit ceea ce prevăzuse bunicul.

Odată a propovăduit într-un sat muntos din Corintia, care se numea Markasi sau Manna, unde îl găzduia o familie care avea optsprezece copii. Pe când vorbea cu copiii, deodată a întrebat:

aţi dat vreun copil lui Dumnezeu?

nu, bunicule.

trebuie să dăm şi lui Dumnezeu îngeraşi. Dumnezeu vrea îngeraşi.

197

Părinţii n-au înţeles. Dar la câteva zile de la plecarea bunicului aceia au pierdut un copil...

Cine este cel ce le îngăduie sfinţilor să vadă în adâncul sufletului, să cunoască viitorul, tainele lui Dumnezeu? Cu siguranţă Sfântul Duh. Sfinţii sunt receptorii şi conductorii harului dumnezeiesc. Doar aceştia ne pot face cunoscute cele ascunse ale lui Dumnezeu şi tainele Lui, precum şi cele ascunse ale inimilor noastre.

Aceste cuvinte, pe care le-am auzit despre acel sfânt, mi-au făurit nelămuriri şi tot căutam pe cineva care să mi le dezlege, până când Dumnezeu mi-a arătat un mare sfânt al Lui, pe care mereu îl căutam, încă de mic.

Eram curios să aflu cum arată un sfânt

Fusesem impresionat din discuţiile celor mari despre bunic şi eram foarte curios să aflu cum arată un sfânt şi cu ce se deosebeşte de ceilalţi oameni. Aveam pe atunci cinci-şapte ani.

Într-o dimineaţă, înainte de a se lumina de ziuă, când mama mea se trezise pentru treburile obişnuite ale casei, m-am trezit şi eu şi am început s-o întreb:

— Ce era acel om care spunea acele lucruri? De unde le ştia?

Mama, deşi era cu totul neşcolită, mi-a dat un răspuns satisfăcător:

198

— Ştiu şi eu, băiete? Era sfânt, şi Dumnezeu i le spunea. Iar el după aceea le spunea celorlalţi oameni.

Aceste cuvinte ale mamei le-am păstrat în minte toată ziua. îmi amintesc că mergeam şi eram mereu gânditor.

Seara m-au trimis în celălalt capăt al satului, ca să aştept caprele şi să fiu atent să nu se bage în grădinile oamenilor. Era frig şi stăteam lângă o mică stâncă, ca să mă protejez de vânt. Soarele se apropia de asfinţit, razele lui deveneau aurii şi albăstrui, iar norii luau diferite culori... galben, gri, portocaliu. Această seară mi-a plăcut mult, însă iarăşi m-au cuprins nedumeririle despre sfinţi. Atunci mi-am făcut semnul crucii şi am zis: „Maica Domnului, fă să cunosc şi eu un asemenea sfânt! Să văd cât de diferit este de noi, oamenii simpli".

întrebări la lecţia de religie

Eram micuţ, şi la şcoală învăţătorul ne vorbea despre Creaţie, adică despre cum Dumnezeu a creat lumea şi pe om. Eu, fiind un spirit neliniştit, îl urmăream foarte absorbit.

Aşadar învăţătorul spunea:

— Dumnezeu a zis şi s-au făcut cerurile şi pământul, stelele şi luna, soarele şi lumina. Dumnezeu a luat ţărână şi l-a făcut pe Adam, iar mai târziu pe

199

Eva, din coasta lui Adam. Şi a suflat peste ei, adică le-a dat suflet[10]. Vrea cineva să întrebe ceva?

Atunci eu am ridicat mâna:

— Pe Dumnezeu cine L-a făcut, domnule?

Acela pentru o clipă nu ştia ce să spună. Pentru puţin s-a făcut tăcere, apoi învăţătorul a

ridicat din umeri. însă Dumnezeu l-a luminat să răspundă. A început cu vioiciune, dar şi cu blândeţe, să spună:

— Dumnezeul Iubirii a existat dintotdeauna. Nu L-a făcut cineva, fiindcă n-a existat nimic înainte de Dumnezeu. Ai înţeles, băiete?

Asta o amintesc pentru a înţelege că omul îl caută pe Dumnezeu şi harul Său, îl caută pe Tatăl lui, Creatorul, încă de mic copil.

în loc de epilog

Nu adaug, nici nu scot nimic din ce se află aici. Toate cele spuse aici constituie o mărturisire personală, câte am văzut şi am auzit din cuvioasa gură a marelui sfânt.

Există şi alte întâmplări pe care nu le menţionez, fiindcă atunci când s-au petrecut n-am înţeles ce lucrare serioasă era înregistrarea lor şi nu le-am notat.

[10] Nota editurii: în Vechiul Testament se scriu următoarele: Atunci, luând Domnul Dumnezeu ţărână din pământ a făcut pe om şi a suflat în faţa lui suflare de viaţă şi s-a făcut omul fiinţă vie (Facerea 2, 7).

De altfel sfântul îmi spunea mereu: „Să nu le spui, binecuvântatule! Doar după ce voi muri să le spui". Şi astfel, sunt multe cele pe care n-am reuşit să mi le amintesc.

Sfântul ne îndemna mereu să-L iubim pe Hristos, iar când suntem în nevoi să-L chemăm, şi Acela va veni îndată lângă noi. Aceasta ne-a spus-o nouă tuturor.

Cu smerenie mă rog să ne aflăm toţi în jurul preaiubitului nostru părinte, Sfântul Porfirie. Să ne călăuzească în Rai şi să ne înfăţişeze lui Hristos.

Cei care citiţi aceste experienţe ale mele, vă îndemn să vă rugaţi pentru mine, care sunt plin de mândrie şi egoism, precum şi eu îl rog s-o facă pe marele sfânt, lângă care am trăit.

Vă iubesc întru Iisus Hristos, cu rugăciunile Sfântului Porfirie. Amin.

CUPRINS

205

Nu este uşor pentru cineva să contureze sfinţenia Bunicului. Chiar şi eu, care vi le povestesc pe toate acestea, nu pot să le descriu atât de bine, întrucât n-am înţeles corect cele câte au văzut ochii mei de lut şi au auzit urechile mele păcătoase. Cu puţina credinţă pe care o am, cred că Părintele Porfirie este un mare sfânt, un ocrotitor preablând şi iubit al meu şi al multor altora.

Aşa cum îndemna de multe ori: „Să mă strigaţi, şi eu voi ajunge îndată lângă voi", să-l strigăm din inimă pe marele sfânt al lui Dumnezeu, Sfântul Porfirie, fiecare dintre noi în parte, pentru noi, pentru copiii noştri, pentru cunoscuţii noştri, pentru toată lumea, şi să fim încredinţaţi că sfântul iubirii va împlini dorinţele noastre cele după Dumnezeu.

îi mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a îngăduit mie, păcătosului, să-l văd şi să trăiesc lângă un asemenea mare sfânt şi să primesc binecuvântarea lui. Mă rog din inima mea împietrită să ne binecuvânteze din ceruri şi să se roage pentru noi toţi să devenim buni.

Paraskevas Lambropoulos